

ROSTRA

NOVEMBER 1978 nr 65

25 jaar Rostra

JUBILEA – jubilea – JUBILEA

AKTIEGROEP EKONOMEN

10 jaar aktiegroep

ROSTRA

blad van de
economische
fakulteit

jaargang '77-'78

redactie

Noor de Bruin
Tjalling Haisma
Herman van Oorschot
Auke Uilkema
Iris de Veer
Piet de Vrije
Ingrid Westerman

adres

Jodenbreestraat 23
kamer 1339
tel. 525.2497
Amsterdam
kopij zenden naar:
Fakulteitsburo
kamer 2141
Adreswijzigingen:
Studentenadministratie
Jodenbreestr. 23

voorpagina

Betteke de Gruyter
Herman Schaap

drukkerij

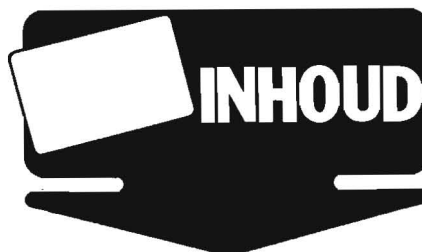
Kaal
Nieuwe Herengracht 61

Het heeft even geduurd voordat de eerste Rostra na de vakantie verscheen; maar dat de redactie in die tijd niet stil heeft gezeten moge blijken uit het nummer dat inmiddels voor U ligt.

Achter een ogenschijnlijke rust ging een ongevenaarde activiteit schuil die nu heeft geresulteerd in een echt jubileumnummer. En dat nog voor het einde van het jaar en een dubbeldik kerstnummer in het vooruitzicht: ga daar maar eens aan staan. Om een efficiënt lezen van dit nummer mogelijk te maken hebben wij de redactionele pagina's die over ons jubileum gaan een extra feestelijk tintje gegeven: "Journey through the past in full colour"! Behalve het verleden brengen wij ook deze keer weer een smakelijke dis van allerlei uit de faculteit: wat zijn we toch weer druk bezig allemaal. De Aktiegroep jubileert ook. Tien jaar vieren zij nu al actie. Zouden zij de vijfentwintig jaar halen? Je weet maar nooit met die gasten.

Ook aan te bevelen is het gesprek dat wij hadden met Simone Walvisch, voorzitter van de ASVA, over de maatschappelijke relevantie van de Punk. Door de geringe tikcapaciteit aan de faculteit, de secretaresses kunnen het niet meer aan, hebben we het dit keer helemaal zelf moeten doen en dat zal ook wel te merken zijn. Onze excuses daarom voor de vele tikfouten. Rest ons te vermelden dat wij afscheid moeten gaan nemen van een van de steunpilaren van de Rostra: Herman. Hij doet momenteel in computers en heeft daarom weinig tijd meer: wij wensen hem veel sterkte; en bedanken hem voor de moeite. Tussen twee haakjes: wie wordt zijn opvolger? Elders in dit blad kunt U een oproep aantreffen.

- Pag. 3: Miljoenennota en Bestek '81
Pag. 6: Jubileum Aktiegroep Economen
Pag. 8: Onderwijs Aktieweek
Pag. 10: Resensie: Siep Stuurman: Kapitalisme en
Burgerlijke Staat
Pag. 13: Structuurrapport Micro: Mirjam Nijhof
Pag. 14: Plan van de jeugdarbeid: Ferd Crone
Pag. 17: J U B I L E U M R O S T R A ! !
Pag. 30: Tijdschrift Politieke Economie
Pag. 31: IPSO-Plan
Pag. 34: Heerlijk Helder Heineken: Maarten Veraart
Pag. 36: Hans Oostendorp over "Hoger Onderwijs
Voor Velen
Pag. 38: Rond/Uit de Raad: Ben Sanders

MILJOENNENNOTA

EN BESTEK '81

VOOR WERK EN EEN

BETER BESTAAN

Ook dit jaar werd er een miljoenennotaforum georganiseerd door de AGE, de SEF de ASVA en het tijdschrift voor Politieke Economie. Net als vorig jaar een forum 1½ week na de derde dinsdag in september zodat een ieder kennis heeft kunnen nemen van de belangrijkste cijfers en commentaren. Het eigenlijke forum werd voorafgegaan door een tweetal lezingen. De eerste met een wetenschappelijke kritische benadering van de plannen in de regeringsnota "bestek '81" ontvouwd worden van Drs. Siljée. De tweede inleiding, die van Prof. de Jong, handelde over het sektorbeleid en het sektorstructuurbeleid dat hier te lande al dan niet gevoerd zou worden. In dit artikel volgt een samenvatting van de tekst van de twee inleiders, waarna het artikel besloten wordt met een globale weergave van de hoogtepunten uit de forumdiscussie na de twee inleidingen.

inleiding drs. siljée

Drs. Siljée beperkte zich tot enkele macro-economische kanttekeningen bij Bestek '81. Hij typeerde de maatregelen kort en bondig. De regering gaat nog steeds uit van de filosofie dat door matiging van de brutolonen er meer ruimte voor de winsten geschapen kan worden en dat ook daardoor meer geïnvesteerd zal worden hetgeen dan weer voor meer werk zal zorgen in de toekomst. De 1% operatie van Den Uil was ook op een verruiming van de winstmogelijkheden van de ondernemingen gericht met dit verschil dat Den Uil de weg van een lagere premie en belastingdruk koos, waardoor de particuliere consumptie en zou kunnen trekken terwijl ook voor het bedrijfsleven op deze manier een lastenverlichting geëffectueerd zou kunnen worden.

vintaf II

In Bestek '81 komt een 0% operatie naar voren wat wil zeggen dat de groei van de overheidsuitgaven even groot is als de groei van het Nationaal Inkomen. In deze gedachtegang hangt dus alles af van de groei van het Nationaal Inkomen. Behalve een reële nul-lijn voor de modale werknemer staat Bestek '81 een geschoonde prijscompensatie voor, een zeer geringe stijging van het minimum-loon en een terugdringen van de incidentele loonstijgingscomponent. De inleider beperkte zich verder tot een uitvoerige kritiek op het zogenaamde jaargangen model dat het Centraal Plan Bureau hanteert om haar voorspellingen op te baseren ten aanzien van de macro-economische politiek: het zogenaamde Vintaf II. De regering baseert zich bij haar besluitvorming op dit model. Alleen al op grond van het betwisten van de geldigheid van dit Vintaf II model zou het hele regeringsbeleid ter discussie stellen.

Het eerste punt van kritiek dat aan de orde kwam was dat de loonontwikkeling exogeen bepaald is, dat wil zeggen dat de loonontwikkeling niet meer door middel van het model gegeneerd is. Dit is natuurlijk wel iets dat de regering zou willen maar de reële praktijk is dat de loonontwikkeling slechts voor een gedeelte exogeen is en dat een heel groot deel wel door economische grootheden bepaald wordt.

Als tweede punt van kritiek kwam naar voren dat aangenomen wordt dat de gulden niet verder geapprecieerd zal worden. Hierbij dient niet uit het oog worden verloren dat er geen regeringsbeleid is om een eventuele verdere appreciatie van de gulden te gaan.

kapitaalgoederen

Als de geschetste ontwikkeling eenmaal een feit wordt wat niet denkbeeldig is met de nog steeds stijgende aardgasopbrengsten. De concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven zal er op deze manier zeker niet beter op worden.

Het derde punt van kritiek spitste zich toe op het jaargangenmodel zoals dat werkt met de leeftijdsopbouw van de voorraad kapitaalgoederen. Dit model veronderstelt dat de groei van de kapitaalgoederenvoorraad bepaald is voor de groei van het aantal arbeidsplaatsen. De bedrijfsrentabiliteit hangt in deze visie alleen af van de opbrengstrijzen en de loonkosten. Stijgen de loonkosten met meer dan de arbeidsproductiviteit dan worden per jaar meer dan een jaargang machines afgeschreven. Dit wil zeggen dat er dan meer in machines wordt geïnvesteerd zal worden dan in arbeidsplaatsen. In dit geval is het dan alleen mogelijk arbeidsplaatsen te creëren bij breedteinvesteringen en daling van de relatieve arbeidskosten.

Zoals bekend verondersteld mag worden krijgt vooral dit laatste de volle aandacht in de beleidsmaatregelen zoals die ontvouwd worden in Bestek '81. In het model worden de parameters die het verband tussen de loonkostenstijging en diepteinvesteringen aangeven via een aanpassingsprocedure van reeds verkregen cijfers berekend over de jaren 1959 tot 1973. De normale methode van statistische schatting door middel van schatters wordt hierbij niet gebruikt. Zoals te verwachten viel bij een dergelijke benadering klopten de cijfers voor de jaren 1959 tot 1973. Toepassing op vroegere en latere jaren leverde echter absurde resultaten op. De feitelijke werkgelegenheid werd sterk onderschat. De voorspellende waarde van Vintaf II ten aanzien van de werkgelegenheid blijkt dus zeer beperkt te zijn.

	1979	1984	1981
Alg. Zaken	-3	-5	-7
Buitenl. Zaken	-9	-10	-11
Justitie	-29	-50	-61
Binnenl. Zaken	-54	-154	-264
Onderwijs en Wetenschappen	-219	-352	-390
Financiën	-31	-87	-90
Defensie	+66	+155	+284
Volkshuisvesting en Ruimt. Ord.	19	-298	-395
Verkeer en Waterstraat	-209	-384	-598
Econ. Zaken	-25	-54	-70
Landb. en Visserij	-56	-51	-64
Sociale Zaken	-26	-20	-72
Cultuur, Recreatie en Maatsch. werk	-46	-74	-87
Volksgesondheid en Milieuhygiëne	-16	-34	-46
Civiele verdediging	--	+10	+20
Wetensch.beoefening	-21	-42	-66
Gemeentefonds	-126	-257	-432
Person. uitgaven	-233	-313	-400
Correctie loon- en prijsniveau	-31	-120	-247
Totaal	-1058	-2110	-2986

Als verdere kritiekpunten op het Vintaf II model noemde de heer Siljée verder nog het feit dat een kleine wijziging in de veronderstellingen meteen grote gevolgen heeft voor de uitkomst: hier dus de werkgelegenheid; dat de rentabiliteit van een jaargang productiemiddelen alleen van de kapitaal- en arbeidsprijs afhangt en niet van bepaalde grondstoffenrijzen (olie) en afzetmogelijkheden e.d. Matiging van de reële arbeidskosten leidt tot een relatieve toename van de kapitaalkosten. Dit betekend dalende bruto-investeringen omdat er minder vervangingsinvesteringen zullen plaatsvinden. Pas na een jaar of vijf zullen de bruto-investeringen weer gaan srijgen. Dit impliceert dus dat matiging van de loonkosten pas over een vijftal jaren tot meer arbeidsplaatsen zal gaan leiden.

vervolg op pag. 4

Om hier een beleid op te beaseren lijkt een nogal twijfelachtige zaak. In het Vintaf II model zit ook de conjunctuur opgenomen. De conjunctuur wordt door zowel vraag als aanbodfactoren bepaald. Het model werkt met een zgn. "Balnced Budget Multiplier" dat wil zeggen dat het arbeidsplaat-sen mechanisme sterker werkt dan het bestedingsmechanisme. Theoretisch is dit natuurlijk niet erg aannemelijk. Hierbij komt dat empirisch bleek dat de conjunctuur niet erg adequaat werd voorspeld: hiertoe werden de uitkomsten zoals die door het model geleverd werden met 20% opgehoogt om een betere aanpassing aan de werke-lijkheid te krijgen. Een goed beoor-delingscriterium zou zijn de conjunc-tuurtesten van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Deze testen zijn ech-ter alleen beschikbaar voor de jaren 1971 en verder. Beoordelingscriterium van het Centraal PlanBureau is de bezettingsgraad voor alle bedrijven over de periode 1959-1973. Het blijkt dat voor de resterende jaren 1973-1977 de fluctuaties niet erg parallel lopen: Voor middellange termijn beleids-voorspellingen lijkt Vintaf dus niet zo erg geschikt.

Oorzaak van de conjuncturele inzinking is volgens de visie van Siljeé geworteld in de inflatiebestrijdings-plannen ten tijde van de kabinetten Biesheuvel en De Jong. In die tijd daalden de overheidsinvesteringen en halveerde de groei van de consumptieve bestedingen in vergelijking met de jaren 60. Met de komst van de inter-nationale recessie loopt de werk-loosheid snel op, waarbij de con-sumptieve onderbesteding al snel schrijnend wordt. Het kabinet Van Agt-Wiegel doet weinig om de consumptie te stimuleren: reelee nullijn voor de modale werknemer. Ook van het finan-cieringstekort gaat geen impuls uit zolang dit niet -veel- groter is dan het structurele spaaroverschot. Bestek '81 is voor de toekomst tenmin-ste gericht op een beperking van het financieringstekort. Samenvattend stelde deze eerste in-leider dat de regering in Bestek '81 te veel aandacht heeft voor beper-king van de loonkostenstijging, te weinig aandacht heeft voor bestedings-stimulering. Dit zal zo zijn gevol-gen hebben voor de conjuncturele werkloosheid. Alléén een versterking van de exportpositie kan dan nog red-ding brengen. Maar daar is weinig kans op omdat er geen beleid is dat zich richt op een tegengaan van de appre-ciatie van de gulden.

inleiding prof. de jong

Prof. De Jong, zo langzamerhand een goede bekende aan de economische faculteit, hij is hoogleraar in de externe organisatie, hield een in-leiding over het sector (structuur) beleid. Bestek '81 vermeld heel weinig over sectorstructuurbeleid. Daarom wil prof. De Jong zijn inleiding ook niet in het kader van Bestek '81 plaatsen. De ondertiteling van het forum zoals dat voorkomt op het begeleidende mapje vindt hij dan ook niet van toe-passing op dit onderwerp. Er is geen sprake van een beleid van rechts, een links alternatief is er ook niet vol-gens hem.

De inleider vervolgt met een korte definiering van een aantal begrippen. Sectorbeleid: Beleid binnen een sector, sectorstructuurbeleid: beleid wat door sectoren heen speelt, beleid wat sectoren bepaald, afbakend.

Resultaten per aandeel over 1977			over 1978		
Cash-flow	Winst	Contant dividend	Cash-flow	Winst	Contant dividend
60.87	47.50	10.75	72.50	57.50	10.-
35.88	19.95	8.60	38.50	20.-	8.80
10.63	10.20	10.20	11.40	11.-	11.-
6.45	5.43	-	7.-	6.-	-
38.48	16.28	3.60	39.-	18.-	4.-
11.06	-	-	17.-	-7.5	-
13.28	11.76	5.-	14.-	12.35	5.20
17.82	15.01	3.60	18.50	16.-	4.-
14.73	10.15	2.50	17.-	11.75	2.40
-	-	-	-	-	-
83.21	41.80	5.-	90.-	45.-	5.-
40.-	-	-	40.-	-	-
13.68	13.25	4.-	15.50	15.-	4.50
201.-	104.98	28.-	250.-	140.-	38.-
642.19	379.09	130.-	600.-	350.-	130.-
37.35	13.80	4.80	38.-	14.-	5.-
32.40	18.40	6.25	37.50	22.50	6.25
114.22	87.25	30.-	125.-	95.-	33.-
11.-	11.-	11.-	11.50	11.50	11.50
16.21	2.48	-	20.-	6.-	-
-	-	-	-	-	-
27.06	20.78	7.-	29.-	22.50	7.50
71.90	4.62	-	75.-	10.-	-
-	-	-	-	-	-
56.16	13.51	7.-	60.-	15.-	7.50
19.20	-	-	40.-	-	-
73.28	23.56	10.-	75.-	25.-	10.-
9.82	7.01	3.80	11.-	7.50	3.80
42.37	28.33	10.-	45.-	30.-	11.-
71.50	21.59	3.-	75.-	22.50	3.50
75.68	34.17	18.-	80.-	37.50	18.-

Sectorstructuurbeleid heeft dus be-trekking op de structuur van een sec-tor. Dit betekend onverwijld dat in een dynamische economie steeds her-structurering plaatsvindt. Deze herstructurering kan geleid of ge-stuurd optreden onder invloed van overheidsmaatregelen of autonoom door de bedrijven zelf. Een dergelijke herstructurering uit zich in con-centratie, fusie, multinationale ondernemingen, mechanisatie etc. Waarom zijn nu crises ontstaat bin-nen vele bedrijfssectoren? Vele crises zijn geschapen door de grote ondernemingen. Deze grote on-dernemingen hebben grote overcapa-citeiten geschapen sinds het begin van de jaren '70. De productiecapa-citeit nam sterk toe, terwijl de vraag achterbleef. De productieca-paciteiten bleven toenemen op grond van de groeivoeten van de jaren '60. Behalve het scheppen van overcapa-citeiten kan ook het concentratiebeleid van eind jaren '60 en begin jaren '70 verantwoordelijk gesteld worden voor vele crisieverschijnselen die zich nu voordoen. Deze fusiegolf had haar top in 1973/74. De exorbitante fusie-activiteiten in heel europa en de V.S. leidden tot wankelende organisatorische constructies die niet meer te overzien waren. De managers konden deze onder-nemingen niet meer aan. Hoe dan ook bleef men naar schaalvergroting streven. De zgn. "Big is beautiful" gedachte. In veel oostbloklanden blijkt deze gedachte nog steeds hoogtij te vieren. Als voorbeeld: In Hongarije bestaan slechts 1600 ondernemingen(10 personen) tegen 30.000 in Nederland; en dat op een bevolking van slechts 10 miljoen en een welvaartsniveau dat slechts de helft van de Nederlandse is.

Veel bedrijven gaan over tot schaal-vergroting omdat ze dan mogelijkheden zien tot kostprijsverlaging. Of er dan afzet voor de extra productie is vragen ze zich vaak te laat af. Ook de over-heid doet nog een duit in het zakje door fusies te stimuleren: in verband met de concurrentie met het buitenland heet het. Voorbeelden van fusiesmon-sters die nu in moeilijkheden zijn geraakt: AKZO, Nederhorst, VMF, KSH. Een derde probleem ligt bij de innovatie. Tegenwoordig wordt vaak gehoord dat innovatie tot hernieuwde economische activiteiten zou kunnen leiden via de consumptieve bestedingen. De flexi-biliteit zou voor een deel van de innovatie moeten komen. Een veel gehoorde stelling in dit verband is dat grote ondernemingen meer innovaties doen dan kleinere en dat het stimu-leren van fusies etc. uit hoofde van innovatie wenselijk is. Het is aange-toond dat grote bedrijven wel de meeste Research & Development uitgaven doen, maar of er wat uitkomt is, ingelove patenten- en octrooienonderzoek hoogst twijfelachtig. Van een aanzet tot een structuurbeleid is sprake sinds het uitkomen van een structuurrapport van de scheepsbouw.

Sindsdien zijn vele structuurrapporten uitgekomen. De waarde van dergelijke stukken was echter steeds diskutabel omdat ze met toestemming en instemming van, en op grond van gegevens van de verschillende bedrijven uit een sector werden samengesteld. Deze bedrijven die concurrenten zijn werken in zo'n geval naar een bepaalde vooropgezette con-clusie en proberen zoveel mogelijk cruciale gegevens voor zich te houden.

Een uitzondering hierop vormde het structuurrapport van de grafische industrie. Omdat de geschetste situatie niet erg rooskleurig leek had dit dan ook een uittocht van grafische vaklieden tot gevolg en nu is er nog een tekort aan vaklieden in bepaalde grafische branches. De essentie bij de structuurrapporten was steeds de "follow-up": wie nam maatregelen: bijv. ten aanzien van het wegwerken van overcapaciteit. De minister van economische zaken onder het kabinet Biesheuvel, Langmans, keek in deze naar de situatie in Engeland waar men al bezig was met herstruk-tureren, en wilde in Nederland naar dit engelse voorbeeld(de Industrial Reorga-nisation Corporation) een Herstruktureringsmaatschappij oprichten met een eigen kapitaal en zekere bevoegdheden. Het opzetten van dergelijk lichaam is niet gelukt. De Nehem kreeg geen eigen kapitaal en kon alleen adviserend optreden. De Nehem is dan ook zo lang-zamerhand doodgebloed. De grondslagen voor de structuurcommissies die de Nehem instelde, en die moeten leiden tot structuurrapporten waren het tri-partiteoverleg en de intergrale bena-dering van de bedrijfstak. Om tot zinnige uitspraken te komen was het nodig informatie te krijgen. De ondernemers waren hiertoe evenwel niet bereid uit concurrentieoverwegingen. Hierbij gevoegd dat de gemaakte afspraken niet bindend waren en dat de vakbe-weging een zekere medezeggenschap eiste maakte de Nehem tot een doodge-boren kind.

Zijn er beleidsopties?
 Het CDA zet in een door hun voorgestane visie de globale macro-ekonomische Keynesiaanse theorie en de daaraan verbonden maatregelen overboord. Het stelt dat we meteen meso-ekonomisch probleem te maken hebben. De overheid is in deze visie niet meer (geheel) verantwoordelijk voor de volledige werkgelegenheid en een rechtvaardige inkomensverdeling. Hiervoor in de plaats wil zij alleen minimum voorwaarden scheppen. De rest zoeken de bedrijven onderling maar uit in zgn. bedrijfstakraden. Een en ander zou door een kaderwet bedrijfstakgenoten moeten worden geregeld.

De PVDA-visie gaat wel voort in de macro-ekonomische richting. Ze wilde macro-ekonomische doelstellingen van volledige werkgelegenheid en een rechtvaardige inkomensverdeling niet overboord gooien. Als oplossing ziet de PVDA het aanpassen van de onderliggende structuur van het bedrijfsleven. Hiertoe is studie nodig over de sektorstructuur. Dit betekent dat er info uit het bedrijfsleven moet komen. Deze informatie moet wel geheim gehouden worden. De beleidsmaatregelen die daar uit voort vloeien evenwel niet omdat deze publiekelijk en door het parlement besproken moet kunnen worden. De enige manier om verder de bedrijven in de plannen mee te krijgen is de bedrijven anders uit te sluiten van financiële steun en hen te verplichten tot het verstrekken van informatie. Wat zijn nu de politieke implicaties van deze twee plannen?

Als eerste valt dan een toenemende politieke verwijdering van de regeringspartners te constateren: ook de VVD zal niet staan te springen om dergelijke bepaald niet liberale plannen. Ten tweede zullen linkse alternatieven voorlopig niet aan bod komen.

Met het oog op het lidmaatschap van de EEG valt op te merken dat het EEG-verdrag bedrijfstakkartels verbiedt. Verder vallen multinationals niet in te passen in deze overlegstructuur. Op grond van deze overwegingen kunnen we stellen dat de CDA plannen weinig kans maken.

De grote vraag doet nu wel op nu de Nehem mislukt is: Wat nu? Terug naar de middeleeuwen?

forumdiskussie

De forumdiskussie vindt plaats in de vorm waarin drie forumleden een korte inleiding hielden en daarna vragen te beantwoorden kregen van 2 leden van de UvA te weten Prof. Driehuis en Drs. de Klerk. Prof. Verburg hield toezicht hetgeen hem goed afging. Omdat een min of meer letterlijke weergave van het verloop van de discussie hier weinig zinvol is, volsta ik met de weergave van de standpunten van de respektievelijke forumleden en hun reactie op de vragen die ze te beantwoorden kregen.

Als eerste kreeg Drs. van Dijk (ABVA) het woord: drs. v. Dijk beperkte zich tot enkele losse opmerkingen over Bestek '81 en de doelstellingen van de ABVA. Hij constateerde dat zelfs de werkgevers zich niet in de plannen

van Bestek '81 kunnen vinden wat de basis voor een krachtig beleid wel heel zwak maakt nu de vakbeweging in het algemeen haar medewerking heeft onthouden bij de uitvoering van de plannen. Met Bestek '81 worden bepaalde politieke doeleinden nagestreefd, het is in die zin geen sociaal-ekonomisch plan. Als politieke doelen van de ABVA werden genoemd het aftoppen van de prijskompensatie en het scheppen van tenminste 20.000 nieuwe arbeidsplaatsen in de kollektieve sektor. Op een vraag van Prof. Driehuis of de ambtenarensalarissen wel zo mechanisch gekoppeld moeten zijn aan het trendmechanisme als nu het geval is antwoordde drs. v. Dijk dat dit onverwijd het geval diende te zijn. Het trendmechanisme ontdoen van zekere compensaties zoals die in bepaalde bedrijfstakken gegeven worden zou het achterblijven betekenen van de ambtenarensalarissen vergeleken bij die in de particuliere sektor. In tegenstelling tot Prof. Driehuis meende Drs. v. Dijk dat de ambtenarensalarissen voor vergelijkbare banen bij het particuliere bedrijfsleven zeker niet hoger lagen.

uitspraken over de investeringsrekening lubbens

..... iets dat in verband met de Wet op de Investeringsrekening nogal eens over het hoofd gezien wordt. Het gaat niet alleen om het feit dat investeringen door de investeringspremie goedkoper gemaakt worden; ook als men geen gulden extra gaat investeren, geldt natuurlijk de investeringspremie, die krijgt men dan voor het bestaande investeringsniveau. Dat betekent dat de omvang van de investeringspremies rechtstreeks en volledig de rentabiliteit en de liquiditeit van de ondernemingen verbetert.

Het macro-ekonomisch beleid is dus gericht op investeringsbevordering en rendementsverbetering in nauwe samenhang met een beheersing van de collectieve uitgaven en de arbeidskostenontwikkeling.
 Minister Lubbers in zijn rede voor de metaal-werkgevers dd. 4 November '76.

u.n.o.

'Een investering baseer je niet alleen op een premie maar op rendementsverwachtingen. En die zijn weer afhankelijk van je toekomstbeeld. Bijvoorbeeld het geloof of er een markt is voor de producten die je verkopen wil. Als de winstverwachtingen en de afzetverwachtingen niet zo rooskleurig zijn, dan stagneren de investeringen. Dat kunnen we nu allemaal zien. Er zijn situaties waarin de balans van voor- en nadelen om te investeren bijna in evenwicht is. Dan kan een premie de doorslag geven, maar die situatie zal zich weinig voordoen. Een premie kan nooit stagnatie wegmenen.'

Dr. G. de Jong van het UNO.

cpn

Als tweede spreker kreeg drs. Schoutendorp (CPN) het woord. Uitgangspunt van de CPN, en hun plan voor de bestrijding van de crisis, het zgn. IPSO-plan -is, dat er een crisis is en dat er uitzicht is op een nog hogere werkloosheid: een zgn. psychotisch effect doet zich hier voor. Opmerkelijk was dat er bij de CPN nog wel gevraagd wordt naar extra middelen voor behoeftebevrediging. Genoemd worden de 5 ploegendienst en onderwijs. Verder staat de CPN op het standpunt dat de koopkracht van de werkers in geen geval aangetast mag worden. Hoe een en ander gefinancierd moet worden? Heel eenvoudig: de WIR pot zou hiervoor gebruikt kunnen worden, verder is een extra inkomstenbelasting voor de

hoogste inkomens mogelijk, de defensielasten zouden ook verlaagd kunnen worden evenals de EEG bijdrage en er zou een belasting kunnen worden geheven op de kapitaalexport. Op een vraag van Prof. Driehuis of volledige prijskompensatie (dus ook voor bijv. indirecte belastingen) én opvoeren van de kollektieve uitgaven (die ook welvaartsverbetering van de werkers inhouden) niet wat veel van het goede was voor de instandhouding van de koopkracht antwoordde drs. Schoutendorp dat alleen dan de instandhouding van de koopkracht gewaarborgd was.

cpn - pvda

Of de CPN aan snelle nationalisatie denkt? Nou nee, niet direkt maar wel een vergroting van de zeggenschap in de naaste toekomst. Ten slotte mocht drs. Vlieger het proberen. Het plan Den Uyl staat de modale nullijn voor en beperking van de zgn. incidentele loonstijging. Ter financiering van dit alles zouden de WIR gelden aangewend kunnen worden. Hoe die incidentele loonstijging te beheersen zou zijn stond drs. Vlieger niet erg helder voor de geest. Hij wist alleen de woorden van Den Uyl te citeren: "Het marktmechanisme verricht de goocheltoer niet" Ter afsluiting van het forum bracht drs. de Klerk de stelling naar voren dat voor een goede ekonomische politiek het noodzakelijk is dat de CPN en de PvdA hun plannen naast elkaar leggen en samen regeerverantwoordelijkheid gaan dragen. Natuurlijk moet dat, antwoordde drs. Vlieger, maar dan moet de CPN ook het inkomensvormingsproces met ons (PvdA) willen bespreken. Bovendien moet de CPN maar eens ophouden te spreken over de tegenstelling tussen de top (rechts) en de basis in de PvdA. Dat maakt het voor mensen zoals mij moeilijk om de samenwerking met de CPN in de partij goedgekeurd te krijgen.

cpn - pvda - psp - ppr

Schoutendorp: Ook andere partijen zoals de PPR en PSP zouden in dit verband genoemd moeten worden. Bovendien is de vakbeweging een faktor van belang waar bij de regeringsvorming rekening moet worden gehouden. Daarbij moet de samenwerking niet alleen op parlementair nivo gezien worden. Natuurlijk willen we praten over de inkomensvorming en de lonen. In het IPSO plan zijn daar een aantal aktuele uitgangspunten voor aangegeven. Maar daarnaast verwachten wij van de PvdA dat ze willen praten over bijv. de defensie, de kapitaalexport en de EEG-uitgaven. Net als dat in diverse gemeentebesturen lukt, moet het ook op regeringsnivo kunnen lukken tot programmatische afspraken te komen.

T.H.

JUBILEUM / CONGRES AGE

Ontwikkelingen binnen het kapitalisme, werkgelegenheid en economisch beleid.

Onder dit thema organiseert de AGE (AktieGroep) in het kader van haar 4 jarig bestaan een kongres op 23 en 24 november a.s.

Op het gebied van de organisatie van de discussie over het werkgelegenheidsvraagstuk heeft de studentenbeweging op onze Fakulteit een naam op te houden. Velen zullen zich nog het forum over "economisch beleid en werkgelegenheid" van 17 oktober 1975 herinneren, waar de, tot dan toe slechts in de kolommen van de ESB gevoerde discussie over de analyse van het werkloosheidsprobleem, een publiekelijke voortzetting kreeg. Toen liep de analyse van Den Hartog en Tjan haar eerste kleerscheuren op. Inmiddels heeft dit model zich ontwikkeld tot een soort punkachtig fenomeen (zeer veel kleerscheuren en overleefd). Daarnaast werd een goede traditie gevestigd met de jaarlijkse organisatie van het miljoenen-nota-forum.

In het voorjaar van '77 boog een grote groep aankomende en aangekomen ekonomen zich over de "mogelijkheden en moeilijkheden voor een progressief structuurbeleid".

Dit korte overzicht toont aan dat de AGE ook op dit gebied zeer actief is geweest. Hierbij moet aangetekend worden dat de organisatie van dit soort activiteiten mede werd ingegeven door het feit dat in het studieprogramma veelal geen ruimte was voor een adequate behandeling/diskussie met betrekking tot actuele problemen als bijvoorbeeld de werkloosheid. Gelukkig is op dit gebied, mede onder invloed van het enthousiasme dat bovengenoemde activiteiten losmaakte, wel een stapje in de goede richting gedaan (bijvoorbeeld de ontwikkelingen binnen het vak macro-economie). Als follow-up van deze werkgelegenheidsdiskussies nu dus een 2-daags kongres. Wij willen hiermee een nieuwe impuls geven aan de discussie over een progressief economisch beleid. De discussie daarover is juist nu van het grootste belang. De kritiek op de regeringsnota Bestek '81 was overweldigend. Niet gehinderd door enig begrip van zowel de plannen, als de kritiek daarop, wil van Agt toch met z'n ondeugdelijke bestek gaan snijden. Een grootscheepse konfrontatie met oppositie en vakbeweging lijkt voor de deur te staan.

alternatief

Het lijkt juist nu van het grootste belang om te komen tot gemeenschappelijke alternatieven op basis waarvan niet alleen de strijd met de regeringsplannen kan worden aangegaan, maar waardoor ook het perspectief geschapen wordt voor een fundamenteel andere oriëntatie van het economisch beleid, waarbij produktie voor de behoeften en terugdringen van de werkloosheid richtsnoer zijn.

Bekijken we de verschillende standpunten die er zijn binnen de progressieve beweging, dan lijkt er nog heel wat discussie nodig voordat er sprake kan zijn van zo'n gemeenschappelijk alternatief. Het kongres kan ons inziens in die discussie een nuttige funktie vervullen. Daartoe willen wij op 23 en 24 november een aantal gekwalificeerde buitenlandse - en een hopelijk groot aantal nederlandse inleiders en discussianten tezamen brengen, om wat meer inhoud te geven aan een alternatief antwoord op de aanhoudende economische crisis. Wij hebben niet de pretentie de immense problemen, die dat met zich meebrengt, in het kader van het kongres alomvattend

aan de orde te kunnen stellen. We hebben daarom bewust gekozen voor een beperkt aantal aspecten, waaraan u en wij de handen vol zullen hebben.

Centraal staat zoals gezegd het werkgelegenheidsvraagstuk. Bij de inhoudelijke opzet zijn wij uitgegaan van een tweedeling. In het 1^e deel (eerste dag) zullen een aantal ontwikkelingen in het "moderne" kapitalisme centraal staan; terwijl we ons in het tweede deel willen concentreren op de beleidsuitgangspunten en instrumenten. Hieronder zullen we proberen deze opzet wat nader uit te werken en te motiveren.

ontwikkelingen

Zeer belangrijk bij de uitwerking van een alternatief, lijkt ons een juiste analyse en vertaling in beleidsuitgangspunten en instrumenten, van processen van automatisering en internationalisatie, van het probleem run-away kapitaal en van de invloed van de technische ontwikkeling. Al deze aspecten zijn belangrijke determinanten van de werkgelegenheidsontwikkeling. Zo zal het proces van automatisering een diepgaande doorwerking op de werkgelegenheid hebben. Voor veel ondernemers lonkt het gouden wonder van de chip en micro-processor in hun streven naar verlaging van de loonkosten. Er dreigt een enorme aanslag op de werkgelegenheid vanuit deze hoek. (voor een kwantificering zie de kongres-bundel) Anderzijds biedt de technische vooruitgang grote mogelijkheden om mensonterende arbeid te voorkomen. Hoe kan het proces van technische vooruitgang beheerst worden en worden aangewend ter bevrediging van de behoeften (aan vrije tijd, betere arbeidsomstandigheden en produkten) zonder dat de werkgelegenheid en welvaart van grote groepen werknemers op de tocht komt te staan?

Wat is de invloed van het voortgaande proces van internationalisatie in de industriële sektor en wat voor rol heeft de Europese integratie in dit proces gespeeld en zal zij nog spelen? Of: is er ruimte voor een onafhankelijk nationaal economisch beleid; zo ja hoe schep je deze ruimte (import/export beleid, monetair beleid); zo nee welke perspectieven biedt samenwerking in Europees verband bij de beheersing van processen van internationalisatie en kapitaalvlucht. Het is ook de bedoeling om in te gaan op de gevolgen van deze processen op de sektorale werkgelegenheidsontwikkeling in Nederland.

Een andere ontwikkeling die van groot belang lijkt, is de veranderende rol van de staat. Is de traditionele theoretische kijk op de tweedelige funktie van de staat in het economisch proces; regulator (evenwicht) en corrector (optimaliteit) nog langer houdbaar?

Hoe actueel is Kalecki's in 1943 geformuleerde stelling "Als het kapitalisme zichzelf kan aanpassen aan volledige werkgelegenheid zal zij door een fundamentele hervorming gekenmerkt moeten zijn. Zo niet, dan zal het zich leren kennen als een ouderwets systeem dat afgedankt moet worden".

beleid

In het tweede deel (dag) willen wij ons concentreren op het beleid, waarbij natuurlijk het beeld van richting en determinanten van de werkgelegenheidsontwikkeling, wat hopelijk op de eerste dag verduidelijkt is, als uitgangspunt moet dienen.

Welke instrumenten zijn noodzakelijk om die andere oriëntatie van het economisch beleid tot stand te brengen? Wat kan de rol zijn van inkomens- en herstrukturingsbeleid, van socialisatie van vraag- en concurrentie, van nationalisatie, van mededingingsbeleid?

Uitgesproken ideeën hierover vinden we bij de voor het kongres uitgenodigde Engelse econoom Stuart Holland, veelal optredend als woordvoerder van de vakbondsstroming binnen Labour. Uitgaande van het voortgaande concentratieproces, dat in een groot aantal bedrijfstakken plaatsvindt, formuleert hij zijn visie op een te voeren industriepolitiek, waarbij het begrip gesocialiseerde concurrentie een belangrijke rol speelt. Door middel van selectieve nationalisatie (dat wil zeggen van ondernemingen die als leider van een bedrijfstak beschouwd kunnen worden), gekombineerd met een vergaande democratisering op ondernemingsniveau, kan de overheid een zeker planmatig push-effect geven aan de aanbodkant van de economie. Dit moet volgens Holland gepaard gaan met een pull-effect aan de vraagkant, dat wil zeggen koopkracht-stimulering.

Ook bij Driehuis zien we een combinatie van maatregelen aan aanbod- en vraagkant. Hij bepleit een minder vrijblij-

vende industriepolitiek, waarvan een krachtig herstrukturingsbeleid op bedrijfstakniveau en stimulering van onderzoek door de overheid belangrijke ingrediënten zijn. Aan de vraagzijde ziet hij een duidelijke rol voor socialisatie van de vraag, waarbij de overheid werk schept door maatregelen op het gebied van de stadsvernieuwing woning-isolatie, gezondheidszorg etc.

Verbetering van de gemeenschapsvoorzieningen, koopkrachtstimulering en maatregelen ter stimulering van de bouw vinden eveneens in het plan van de IPSO (het wetenschappelijk bureau van de CPN) ter bestrijding van de economische crisis een plaats. Dit daar aangevuld met maatregelen ter verkorting van de arbeidstijd en invoering van een vijf-ploegen-dienst bij volkontinudienst. Dit beide met behoud van loon.

Ook vanuit de vakbeweging zijn tal van maatregelen en instrumenten bepleit (deels samenvallend met de hierbovenstaande). Opvallende figuur hierbij vormt de zogenaamde arbeidsplaatsen-overeenkomst (APO), met name gericht op het tegengaan van de stilzwijgende afbraag van de werkgelegenheid via het natuurlijk verloop, op ruime schaal toegepast door grote concerns. Niet erg succesvol wareh de vakbonden met hun APO-strategie in het arbeidsvoorwaarden-overleg 1978.

Wat door sommigen wordt geweten aan een te geringe kracht van de vakbeweging op bedrijfs- en ondernemingsniveau. Voor het arbeidsvoorwaarden-overleg 1979 lijkt een combinatie van algemene eisen met werktijdverkorting en vervroegde pensionering waarschijnlijk.

Het is de bedoeling om beide dagen met een probleemstelling te beginnen in de vorm van een inleiding, vervolgens zullen 4 of 5 lezingen gehouden worden en de dag wordt besloten met een forumdiskussie. Rond 10 november zal een bundel met inleidende artikelen verschijnen. Precieze plaats en tijdstip zullen middels affiesjes bekend worden gemaakt.

De volgende inleiders zijn uitgenodigd:

Prof. dr. W. Driehuis - U.v.A.
Prof. dr. H.W. de Jong - U.v.A.
Prof. dr. A. van der Zwan - U.v.R'dam
Drs. R. de Klerk - U.v.A.
Drs. K.B.T. Thio - U.v.A.
Drs. W. Schoutendorp - U.v.A.
J.P. Chevenement - Parijs, parlementslid PSF
St. Holland - Univ. v. Sussex
drs. M. van Klaveren - FNV
drs. D. v.d. Laan - industriebond NVV
drs. J. van Kranendonk - ind.bond NVV

Hopelijk zien wij u allen op 23 en 24 november.

namens het organisatiecomité

Rob Kerstens

Vrijdag 24 november is er in de mensa Weesperstraat, in aansluiting op het kongres een groots feest.

uitgeverij pegasus

Nieuw bij Pegasus:

Onno Bosma, Maria Milikowski, Sylvia Schreuders:

ONDERWIJS IN BEWEGING

(voor vernieuwing en democratisering)

82 pagina's, paperback, prijs f 8,50

verkrijgbaar bij BOEKHANDEL PEGASUS
(en in de boekhandel)
LEIDSESTRAAT 25, ADAM
TEL. 231138

ONDERWIJS. AKTIE. WEEK

Tien jaar zet Pais de klok terug. Althans dat probeert hij. Pais heeft een nieuwe nota geschreven voor de herstructurering van de universiteiten. Centrale punt in deze nota is dat de cursusduur toch 4 jaar moet worden voor de meeste studenten. Daarnaast zouden er enkele studenten zijn die post-doktooraal onderwijs mogen volgen. Met dit plan valt Pais terug op de ideeën van Pothumus van tien jaar geleden. Dit soort plannen zijn door de Universiteiten en de Tweede Kamer van de hand gewezen. Pais deert dat echter niet. Hij gooit de studieprogramma's die vorig jaar door alle (sub-)fakulteiten zijn gemaakt in de prullebak. Alle kritiek van officiële adviesorganen zoals de Akademische Raad legt hij simpelweg naast zich neer. In een sneltrein-vaart wil hij nu eind november begin december zijn plannen in de kamer bespreken. Deze autoritaire manier van doen stellen de universiteiten ter discussie in de landelijke onderwijs aktie week van 20 tot en met 25 november. In het hele land zullen dan op alle fakulteiten en instituten bijeenkomsten plaatsvinden om een en ander te bespreken. Op zaterdag 25 november wordt er in Den Haag gedemonstreerd tegen de 4-jaren nota van Pais en voor snelle goedkeuring van de ingediende programma's.

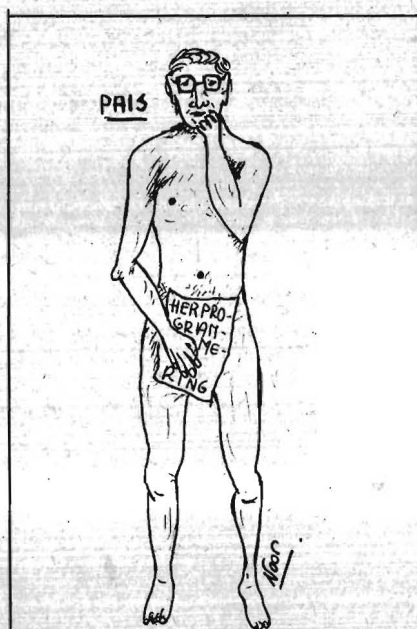
Tien jaar is er gediskussieerd over de herstructurering van de Universiteit. Uitgangspunt was het idee van de OECD (een overleg-groep waarin kapitalistische landen participeren) om de universitaire studieduren 4 jaar te maken en het onderwijs en onderzoek te scheiden. Veel akties zijn er voor nodig geweest om deze 4 jaar termijn te torpederen. Uiteindelijk besloot de Tweede Kamer in 1975 om in de Wet Herstructurering WO de termijn van 4 jaar niet meer op te nemen. Als (maximale) cursusduur wordt een 5 jarige termijn in de wet genoemd. Dat was een belangrijke overwinning. Andere punten die de Tweede Kamer ook vastlegde was dat de propedeuse geen selektief karakter mocht krijgen. En dat onderwijs en onderzoek samen moeten blijven gaan. Belangrijk was ook de uitspraak van de Tweede Kamer dat de (sub-)fakulteiten op basis van de Wet Herstructurering nu zelf programma's moesten gaan maken en dat de minister deze programma's alleen mocht toetsen aan de Wet. Dat wil zoveel zeggen dat hij ze moet goedkeuren als ze aan de Wet voldoen (niet langer dan 5 jaar). De minister mag niet de inhoud van de programma's gaan toetsen. Deze wordt op de (sub-)fakulteiten democratisch vastgesteld!

pais

Pais heeft gemeend zich van deze 10 jaar discussie niets te moeten aantrekken. Toen Pais minister werd lagen er vele honderden Herprogrammeringsrapporten van alle (sub-)fakulteiten. Ook dat was volgens Pais overbodig werk geweest. Deze moeten de prullebak in. Pais kwam met z'n bekende 4-jaren-nota. Als deze nota wordt aangenomen zal dat tot gevolg hebben dat alle discussies opnieuw gevoerd moeten gaan worden. Alle (sub-)fakulteiten moeten dan weer nieuwe studieprogramma's gaan maken; maar dan van 4 jaar! De Tweede Kamer heeft zich al gereserveerd opgesteld tegenover deze politiek van Pais. Bovendien hebben de Akademische Raad en de UniversiteitsRaad en onze eigen FakulteitsRaad zich uitgesproken tegen Pais en zijn nota.

ekonomie

Onze Fakulteit heeft een 4 1/3-jarige cursusduur. De studieduur is echter gemiddeld veel langer; bijna 8 jaar. Toen ook onze Fakulteit een geherprogrammeerd programma moest gaan maken, is besloten dit verschil tussen cursus- en studieduur te verkorten. Met name in het kandidaats treedt veel studie-vertraging bij een grote groep studenten op. Door hier een beter programma te gaan bieden hoopt men de studieduur te kunnen verkorten. De totale cursusduur zou hiervoor 5 jaar moeten worden. Gepland was om deze studieverbetering in dit cursusjaar voor te bereiden en het volgend cursusjaar in te voeren. Toen de plannen van Pais bekend werden, was er even de vraag of het zinvol was deze planning nog aan te houden. De Fakulteit heeft toen besloten toch volgend jaar met het 5 jaren programma te starten. Op deze manier levert ze ook een belangrijke bijdrage aan het streven de 4-jaren-nota-Pais omzeep te helpen.

PROGRAMMA

dinsdag 21 november:

- onderwijs-programma besprekingen kandidaats:
 - + 9.00-11.00 uur Bedrijfskalk.
 - + 9.00-11.00 uur Statistiek
 - + 10.00-12.00uur Macro
 - + 14.00-17.00uur Financiering
- 13.00 uur. VOORLICHTINGSBIJEENKOMST over Benoemingen en Onderwijsverbeteringen. (Egbert v.d. Poel)

woensdag 22 november

- 12.00-14.00 uur Kandidaats Micro
- 14.00-15.30 uur Diskussie bijeenkomst voor alle prop.studenten
- 14.00-15.30 uur Diskussie bijeenkomst voor alle kand.studenten
- 15.45 uur Centrale Protest Meeting
- borrel
- 20.00 uur ASVA-Forum.
- Sprekers van alle politieke partijen over de nota-Pais.

donderdag 23

vrijdag 24 november } AGE-kongres en FEEST

zaterdag 25 november

GROTE LANDELIJKE DEMONSTRATIE IN DEN HAAG

o.a.w.

Om dit nieuwe programma voor te bereiden zullen er tijdens de landelijke Onderwijs Aktie Week (OAW) op onze fakulteit uitgebreide discussies plaatsvinden. Met name verbeteringen van het programma van de brede basisopleiding (prop. en kand.) staan ter discussie. Hieronder vallen de Algemene Inleiding en de rest van het eerste studiejaar en voor de voortgezette basisopleiding (het kand) de 16 weken programma's. Tevens valt in de OAW het jubileum van de AktieGroep (AGE). Hiertoe zal in de OAW op donderdag 23 en vrijdag 24 november het AGE-kongres over economische politiek worden gehouden. Dit kan dan zo mooi als voorbeeld dienen hoe onderwijs beter kan. Geen 4 jarige HBO-opleiding maar een wetenschappelijke opleiding waarin men nog zelf mag nadenken. Waar verschillende wetenschapsopvattingen aanbod kunnen komen en waar ruimte is voor aktuele vraagstukken. Democratisch onderwijs heet dat; toegankelijk niet alleen voor een elite.

PdV

Uw opleiding tot econoom kan een b-r-e-d-e basis vormen

U bent geheel of bijna afgestudeerd. Uw richting: bedrijfseconomie. Uw keuze: accountancy. Uw wens voor de toekomst: een goede maatschappelijke positie. Alles hangt af van de weg die u nú inslaat.

Daarom is een informatief gesprek met Pelser, Hamelberg, Van Til & Co. op dit moment van groot belang.

Onze maatschap van registeraccountants heeft 13 vestigingen in Nederland en 1 te Brussel.

Wij bieden u de ideale mogelijkheid om verdere studie (voor Registeraccountant) te combineren met werk-in-de-praktijk, ook in het

internationale vlak.

Afwisselend, goed gesalariëerd werk met gunstige secundaire arbeidsvoorwaarden.

Bovendien vergoeden wij uw studie- en reiskosten.

Wendt u zich daarom eens voor het verkrijgen van nadere inlichtingen telefonisch (020-71 83 83) tot de heer G.C.H. Beekhuis, hoofd van de afdeling personeelszaken Pelser, Hamelberg, Van Til & Co., Jacob Obrechtstraat 53 te Amsterdam.

**Pelser, Hamelberg,
Van Til & Co.**

maatschap van registeraccountants

McLINTOCK MAIN LAFRENTZ & CO.-HOLLAND
ACCOUNTANTS

BURGERLIJKE STAAT

OVER EEN MARXIST EN EEN HANS-WORST-SOCIALIST

Aan het einde van het vorig kursusjaar verscheen de tot nu toe dikste uitgave van de SUA, de uitgeverij van de ASVA. Dit boek draagt de titel "Kapitalisme en burgerlijke staat, een inleiding in de marxistische politieke theorie". Schrijver van het boek is Siep Stuurman, wetenschappelijk medewerker aan de FSW (politikologie). Wie Rostra al wat langer leest herinnert zich ongetwijfeld deze naam van de polemiek die in 1976 werd gevoerd tussen Stuurman en v.d. Doel. Inzet van deze vele Rostra-pagina's omvattende discussie (zie nummers 42 tm 45) was de stelling van Stuurman dat de Welvaartstheorie, zoals gedoceerd door v.d. Doel, geen kennis toevoegt. In deze theorie wordt veel aandacht besteed aan de rol van de overheid. Stuurman meende echter dat er theoretisch niets verklaard werd over het functioneren van de staat. Hij verweet van de Doel dat de Welvaartstheorie dezelfde methoden toepast als de neoklassieken. In de Welvaartstheorie neemt men als uitgangspunt de kiezerssoevereiniteit; analogie in de prijstheorie is de consumentsoevereiniteit. Het politiekproces wordt analoog aan het marktproces opgevat.

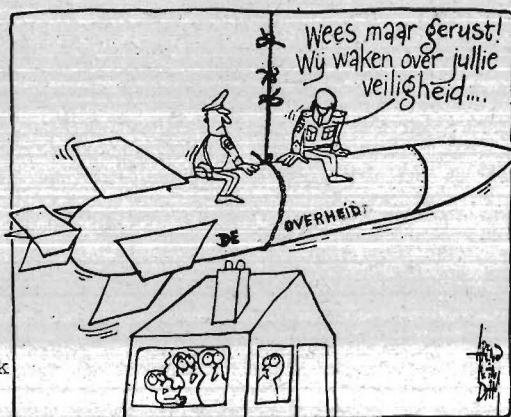
Hiertegen maakte Stuurman toen twee bezwaren. a) Door alle "strevingen" van de burgers welvaartsstrevingen te noemen plakt men alleen maar etiketten op. Men verklaart echter de verrichte keuzes niet. b) Er wordt van uitgegaan dat alle burgers economisch gelijk zijn. Stuurman: "er wordt aan voorbij gegaan dat sommige burgers meer gelijk zijn dan andere". (klasse-tegenstellingen). Stuurman stelt dat de politiek-economische processen als maatschappelijke processen bepalend zijn voor individuele preferenties. En dat deze processen ook bepalend zijn voor het karakter van de staat. Alvorens weer te geven hoe hij hieraan uitdrukking geeft zal ik eerst nog het verweer van v.d. Doel en het vervolg van hun discussie weer-geven.

onmogelijk

In de reactie van v.d. Doel op het artikel van Stuurman in Rostra had v.d. Doel de stelling verdedigd dat er een vitale keus moest worden gemaakt: "Of het individu bepaalt uiteindelijk de samenleving, of de samenleving bepaalt uiteindelijk de individuen; beide tegelijk is onmogelijk". Voor Stuurman die v.d. Doel al eerder had betrappt op een gebrekkige kennis van het marxisme, was dit een kans voor open doel: "er is wel een derde mogelijkheid". "Dit is zelfs de enige houdbare omdat beide door v.d. Doel genoemde mogelijkheden tot tegenstrijdigheden kunnen leiden". "Neemt men de maatschappij als primair uitgangspunt dan kan niet meer verklaard worden hoe er maatschappelijke verandering optreedt". "Neemt men het individu als primair uit-

gangspunt dan kan niet verklaard worden waar dit individu zijn strevingen, drijfveren, wensen etc. vandaan haalt". En aangezien de Welvaartstheorie het individu (met gegeven strevingen) als uitgangspunt neemt was dit een directe kritiek op v.d. Doel.

Hierna kwam v.d. Doel echter pas goed los, in een latere reaktie op Stuurman z'n kritiek. Als we v.d. Doel samenvatten: Op basis van de individuele strevingen zijn juist wijzigingen in instituties te verklaren.

Immers individuele strevingen naar meer welvaart leiden soms niet tot het gewenste resultaat. De individuen roepen dan de overheid te hulp (politiek proces) om een bepaald beleid te realiseren. V.d. Doel konkludeert dan trots: "Het scheppen en veranderen van instituties is dus een aangelegenheid van individuen". Hij completeert dan zijn bouwwerk door zich ook nog institutionalist te noemen.

SIEP STUURMAN

Siep Stuurman
Kapitalisme en burgerlijke staat, een inleiding in de marxistische politieke theorie, Amsterdam, SUA, 1976, f20,-

Hiermee bedoelt hij dat de Welvaartstheorie ook het gedrag van de individuen in de instituties bestudeert. Bekende stokpaardjes zijn: de stemparadox en de algemene eigenschap van "de politicus": namelijk stemmen winnen.

essentie

In de slot ronde komt Stuurman dan tot de essentie: "Zolang hij (v.d. Doel) individualisme en collectivisme abstract tegenover elkaar blijft zetten komt hij er nooit uit." V.d. Doel doet dit inderdaad door zoals hijzelf aangeeft op basis van gegeven individuele strevingen institutionele ontwikkelingen te verklaren. Vervolgens verklaart hij dan de invloed van deze instituties op de individuen weer op basis van gegeven strevingen van politici in deze instituties. Dat arbeiderspartijen andere "strevingen" hebben dan partijen die de belangen van het kapitaal meer voorop stellen verklaart v.d. Doel derhalve niet met z'n theorie. Ook kan hij verschillen tussen partijen die het belang van het bedrijfsleven in de praktijk als uitgangspunt nemen niet verklaren. Door deze gebreken schetst de Welvaartstheorie een onvolledig en onjuist beeld van de verhouding tussen politiek en economie. Stuurman, die v.d. Doel klassificeert als rechts, konkludeert: "Het buiten beschouwing laten van het productieproces correspondeert met de tendens in de sociaaldemokratie om alle maatschappelijke problemen tot verdelingsvraagstukken te reduceren."

staat

"Algemene produktievoorwaarden, de sociale kwestie en de kwalificatie van de arbeidskracht zijn in alle hoogontwikkelde kapitalistische landen object van staatsinterventie, zij het in zeer verschillende mate en in uiteenlopende vormen". Stuurman signaleert in z'n boek een voor alle burgerlijke staten min of meer gelijke tendens. Alle overheden in kapitalistische landen voeren op een aantal essentiële punten in hun economische, politieke en ideologische activiteiten een gelijk beleid. Dit komt volgens Stuurman doordat ontwikkelingen in de min of meer gelijke economische structuren staatsingrijpen nodig maken.

De inhoud van de overheidspolitiek is vaak economisch. Deze politiek is af te leiden uit de economische structuren in de diverse landen. Echter, en dat is van bijzonder belang, de politieke en ideologische vormen waarin deze maatregelen worden gegoten zijn meestal niet economisch. Net zomin als ze direkt af zijn te leiden, wat hun vorm betreft, uit economische ontwikkelingen.

funkties

In het boek van Stuurman wordt een theoretische verklaring gegeven van het functioneren van de staat. Verklaard wordt waarom de staat steeds problemen krijgt op te lossen en wat voor problemen dat zijn. Dit is volgens Stuurman iets wat de "burgerlijke" ekonomen niet kunnen, voor hen begint de theorie pas als er een probleem is gekonstateerd. De rol van de overheid moet volgens Stuurman niet worden overschat. De staatsinterventie onder de gegeven economische verhoudingen is beperkt. Dit komt omdat het eigendomsrecht een algemene grens oplegt aan het overheidsoptreden. Kernbeslissingen zoals over investeringen (hoeveel waarin en waar) blijven voorbehouden aan de ondernemers. De staat kan hooguit een zekere coördinatie ter hand nemen. Van planning binnen dit systeem kan geen sprake zijn. Deze beperking van de staat vloeit voort uit haar functie. Stuurman schetst dit aan de hand van het privaatrecht. Functie van de staat is het beschermen van bezit. Aangezien het bezit ongelijk verdeeld is, beschermt de staat -in overwegende mate- degene die de produktiemiddelen bezitten.

tegenstrijdig

Het is onvolledig en dus fout om de staat zonder meer te zien als uitvoerders van de belangen van de kapitalisten. Dit wordt volgens Stuurman bijvoorbeeld gedaan in het boek "Graven naar Macht". Hierin worden de personele bindingen tussen de

diverse ministeries en de grote bedrijven weergegeven. Op zich juiste en interessante gegevens maar ze kunnen aanleiding zijn voor een statische opvatting over de staat. Stuurman stelt dat ook de niet-bezitters, de arbeiders, invloed op de staat kunnen krijgen. Dit zowel door ambtenaren in de ministeries zelf alsmede via de politieke partijen. Ook de ondernemers vormen geen homogeen blok en stellen allen verschillende eisen aan de staat. De staat ontwikkelt zich binnen deze tegenstellingen. Tegenstellingen die op zich weer hun oorsprong vinden in de produktiesfeer. Volgens Stuurman zal de politiek van de staat altijd innerlijk tegenstrijdig zijn. De staat moet voortdurend twee dingen tegelijk doen:

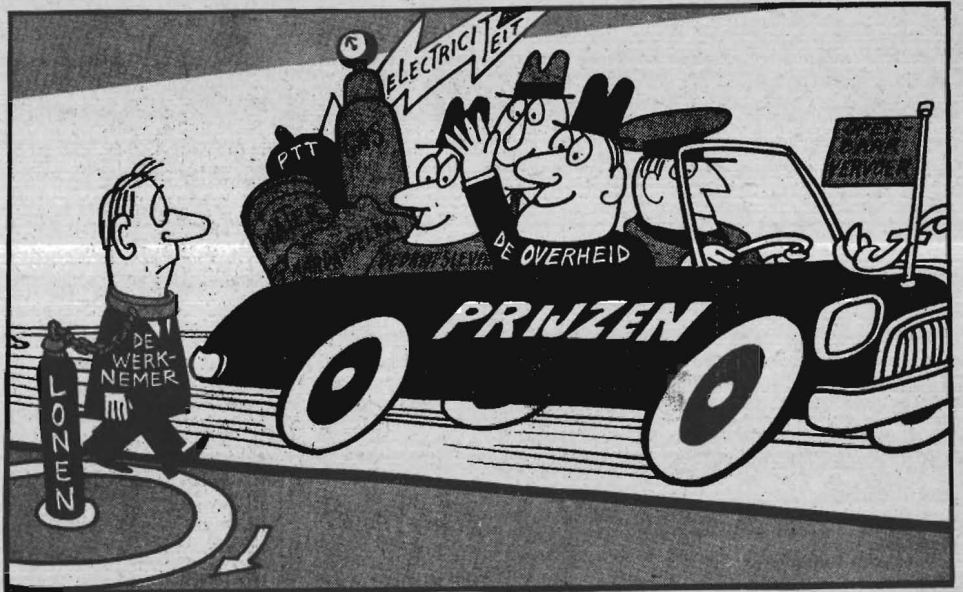
- het winstnivo handhaven tegen het verzet van de arbeidersklasse in, en tegelijk de "klassevrede" bewaren.
- de belangen van de ene groep kapitalisten extra behartigen ten koste van de overige kapitalisten en tegelijk optreden als algemene vertegenwoordiger van het kapitaal.

door a) het financierskapitaal (een fusie tussen het monopolistische bank-, industrieel- en handelskapitaal), en b) het niet-monopolistische industrie- en handelskapitaal.

Ideologisch en politiek steunt de staatsmacht nooit op deze klassefrakties alleen. Dat zou gezien hun geringe (stem) aantal ook moeilijk kunnen. In de theorie van Stuurman zijn er twee ondersteunende klassen. Dit zijn de middenklasse en de arbeidersklasse.

ideologie

In de inleiding stelt Stuurman de vraag hoe het kan dat de heersende klasse al zestig jaar in diverse kapitalistische landen zijn hegemonie, ook over het staatsapparaat heeft kunnen handhaven. Stuurman antwoordt daar verderop in zijn boek als volgt op: "In de klassenstrijd behoudt de heersende klasse zijn hegemonie niet alleen en in de regel niet eens op de eerste plaats door middel van geweld en directe onderdrukking". "Maat-

Om dit te kunnen moet de staat relatief autonoom of onpartijdig zijn. Vandaar ook dat de arbeidersbeweging de staat gedeeltelijk voor haar eigen doeleinden kan gebruiken. Echter volgens Stuurman binnen de perken van de burgerlijke staat. Een volkspartij die op regeringsniveau de macht heeft, heeft nog maar over een beperkt gedeelte van het staatsapparaat de macht. Bovendien heeft ze geen controle op machtscentra buiten de staat. (b.v. de monopolies). Dit werd in 1973 duidelijk in Chili.

machtsblok

Uitgebreid onderzoekt Stuurman waarop de staatsmacht steunt. Het politieke systeem rust op een "machtsblok". Dit machtsblok is een complex van "klassenfrakties". Voor de ontwikkelde westerse landen geldt dat het machtsblok wordt gevormd

regelen worden dwingend opgelegd door de justitie. Deze is beschermer van het prive-bezit en daarmee van het kapitaal-bezit. Vaak is de dreiging (politie en leger) die van de justitie uitgaat al voldoende. Een andere manier waarop de heersende klasse haar hegemonie handhaaft is middels ideologische onderdrukking. Dit is volgens Stuurman de belangrijkste vorm van onderdrukking. Ideologie is een verwrongen, niet-wetenschappelijk beeld van de werkelijkheid. Bij ideologische apparaten moet men denken aan het onderwijs, de kerken, de massamedia, het leger de vakbeweging, de onderneming etc. In de ideologische strijd gaat het erom: 'wat mogelijk is' en 'wat niet', welke maatschappelijk veranderingen 'realistisch' zijn en 'welke niet', wat 'goed' en wat 'kwaad' is.

vervolg op pag. 12.

diskussie

Vooraf dit laatste weergegeven deel van Stuurman z'n theorie levert een aantal belangrijke discussiepunten op. Is het niet zo dat de hegemonie van de heersende klasse juist wordt gevormd en uitgeoefend, door hun bezit? Is het niet zo dat de ideologische strijd direct gekoppeld is aan de ontwikkeling in de produktiesfeer c.d. de arbeidsdeling? Volgens Stuurman is dit maar gedeeltelijk zo. En dit gedeelte blijft vaag. Hij gebruikt met betrekking tot dit probleem het begrip van de relatieve autonomie. De ideologie is relatief autonoom. Hoe relatief is volgens Stuurman niet te zeggen. Maar ook wordt niets gezegd over hoe in de praktijk de economische strijd en de ideologische strijd een eenheid vormen. Deze eenheid is een marxistisch uitgangspunt. Waarmee niet gezegd wil zijn dat er niet los van de economische strijd geen ideologische strijd gevoerd wordt. En waarmee ook niet gezegd wil zijn dat er geen belangrijke wisselwerking bestaat tussen onderbouw en bovenbouw.

apparaten

Volgens Stuurman is op het nivo van de ideologie de klassenstrijd door de heersende klasse gewonnen. Hierdoor hebben zij 60 jaar, on-

danks dat ze in aantal in de minderheid zijn, hun hegemonie behouden. Welke rol de staat hierin speelt is onderwerp van studie in het boek van Stuurman. De ideologische apparaten krijgen in deze studie veel aandacht. Een bijzondere plaats nemen de politieke partijen hierbij in. Stuurman werkt uit hoe politieke partijen de staatsmacht kunnen steunen. Interessant is zijn beschrijving van de positie van de midden-groepen, mede in verband met het fascisme. Essentieel in zijn boek is hoe de arbeiders-partijen steun hebben gegeven aan de burgerlijke staat. Voor Nederland gaat hij in op de scheuring in de arbeidersbeweging na 1917 in een communistische partij en de SDAP. Van deze laatste geeft hij een hoe en waarom deze partij steeds meer heeft losgelaten van haar marxistische uitgangspunten. In zijn algemeenheid stelt Stuurman dat de PvdA als concessie voor materiële verbeteringen de zogenaamde gemengde economie als ideaal heeft geaccepteerd. Gedurende de perioden dat de PvdA in de regering zat moest ze de voorwaarden voor een winstgevend bedrijfsleven scheppen. De combinatie van het streven naar materiële verbeteringen en het scheppen van voorwaarden voor bedrijfswinsten leidde tot een geloof in het sociale kapitalisme, volgens Stuurman een sociaal-liberale ideologie. Deze situatie kan alleen bestaan zolang er wat extra te verdelen valt, zolang het kapitalisme

groeit. De gedachte in de PvdA vatte dan ook post dat de gemengde economie, geen crisis meer zou kennen.

hans-worst

De laatste hoofdstukken van het boek zijn een toepassing van de theorie van Stuurman op de wordingsgeschiedenis van de staat.

Afsluitend valt over het gehele boek te zeggen dat het zeker voor ekonomen interessant is. Het boek geeft een beschrijving van de invloed van "de politiek" op de economie; een beschrijving die gebaseerd is op een doortimmerd theoretisch concept. Het steekt kwa nivo ver uit boven de "theorie van de economische orde" zoals die op onze fakulteit wordt gedoceerd; een theorie waarin de Welvaartstheorie haar toepassing vindt. Het boek van Stuurman is dan ook op geen enkele wijze te vergelijken met het boek van v.d. Doel: "het biefstuk-socialisme". Dit boek wat een serie van uit de Haagse Post geknipte artikeltjes bevat, en dat v.d. Doel bij sommige de bijnaam hans-worst-socialist heeft bezorgd, staat tot schande van onze fakulteit op de doctoraal-literatuurlijst..... Het boek van Stuurman (nog?) niet!

PdV

De Amsterdamse gemeenteraadsfractie van de V.V.D. zoekt voor spoedige indiensttreding een

FRAKTIE-MEDEWERK(ST)ER

voor ca. 25uur p/w

- gevraagd wordt: *
- * leeftijd 18 - 25 jaar.
 - * economische-, juridische- of politiek sociale studierichting.
 - * liberale gezindheid.
 - * diepgaande belangstelling voor politieke vraagstukken.
 - * bereidheid tot werk op ongeregelde tijden.
- geboden wordt: *
- * funktie die veel voldoening geeft aan jonge vrouw of man met praktisch politieke belangstelling.
 - * een werkkring die met studie kan worden gekombineerd.
 - * alleszins redelijke beloning.

Gegadigden wordt verzocht zich schriftelijk te wenden tot het sekretariaat van de fractie van de V.V.D., Stadhuis kamer 307, O.Z. Voorburgwal 197-199, 1012 EX Amsterdam.

Inlichtingen: Kees ten Broek Den Haag: Tel.: 070-614911 tst. 2113

Amsterdam: Tel.: 020-5523475 (Stadhuis)

Tel.: 020-657181 tst.939 (P)

STRUCTUURRAPPORT MICRO

Dit stukje is het vervolg op het artikel in ROSTRA 61, mei 1978, p. 8 en 9. Daar werden door Adri Stam de achtergronden geschetst bij de opdracht die de toen net ingestelde structuurcommissie micro-economie kreeg.

Na zeven keer bijeen geweest te zijn, heeft de commissie begin september haar eindrapport uitgebracht. Het rapport wacht nu op bespreking in de Faculteitsraad, waarna respectievelijk het College van Bestuur en de Minister van Onderwijs (!) hun oordeel moeten geven.

Hieronder volgt een weergave van de belangrijkste elementen uit het rapport. Het betreft voorstellen en aanbevelingen die door de commissie of een deel van de commissie gedaan worden.

Bovendien zal aandacht geschonken worden zowel aan de overwegingen die tot de diverse voorstellen hebben geleid als aan de in de commissie gevoerde discussies, die soms wel maar soms ook niet in het rapport tot uitdrukking gebracht zijn.

rapport

Het rapport begint met een schets van de huidige structuur van de vakgroep micro-economie:

- 1) leerstoel prijstheorie, kandidaats en doctoraal (vacature Pais),
- 2) leerstoel openbare financiën (Goedhart),
- 3) leerstoel welvaartstheorie (inclusief de theorie van de economische orde) en theorie van de organisatie van de markteconomie (TOM) (Van den Doel),
- 4) leerstoel economie van de centraal geleide volkshuishoudingen (ECGV) en coördinatie van de propedeuse (Ellman).

Voor een goed begrip van de structuur en de discussies in de commissie moet ook bekend zijn dat De Jong externe organisatie doceert. Het vak is verwant aan TOM.

De gebreken die de huidige structuur vertoont worden in het rapport opgesomd:

- Het doctoraalonderwijs in de prijstheorie en in ECGV werd door een gering aantal studenten gevolgd;
- De coördinatie van het propedeutisch onderwijs in de micro-economie, formeel in handen gesteld van de lector ECGV, verliep feitelijk niet geheel naar wens.
- Er bestaat een overlapping tussen de vakken externe organisatie (gedoceerd in de vakgroep bedrijfs-economie) en TOM.
- In de jaren 1976 en 1977 is er bij de leerstoel ECGV *qua onderwijs* een zekere overcapaciteit geweest.
- Gewezen werd op een geringe belichting in het onderwijs van de economische denkbeelden van Marx en zijn navolgers.

optimum

De commissie heeft zich een beeld gevormd van de optimale structuur om deze later te confronteren met de werkelijkheid en de haalbaarheid. Als er over structuren gesproken wordt, heeft dit twee betekenissen, nl. de vakkenstructuur en de leerstoelenstructuur. In de optimale situatie zullen zes vakken gedoceerd gaan worden:

1. micro-economie (1e en 2e jaar)
2. prijstheorie (doctoraal)
3. openbare financiën (doctoraal)
4. welvaartstheorie (doctoraal)
5. theorie van de economische orde (doctoraal)
6. ECGV.

Deze zes vakken komen ook terug in de uiteindelijke voorstellen. Dit betekent dat het vak TOM verdwijnt.

De volgende leerstoelen zullen in de optimale structuur bestaan:

1. leerstoel micro-economie (1e en 2e jaar)
2. leerstoel openbare financiën (doctoraal)
3. leerstoel welvaartstheorie en prijstheorie (doctoraal)
4. leerstoel theorie van de economische orde en ECGV.

Alhoewel in het rapport gesproken wordt van *het* voorstel van de commissie, zijn er een aantal leden (en dit blijkt uit een voetnoot op een andere pagina), die tegen de invoering van een apart vak economische orde zijn. Als TOM verdwijnt, gaan de industriële organisatie-aspecten naar externe organisatie, maar blijven de orde-elementen over. Gecombineerd met de orde-aspecten van de welvaartstheorie kan zo een nieuw vak gecreëerd worden. Een minderheid in de commissie is niet overtuigd van de noodzaak, omdat economische-orde-aspecten binnen ECGV en welvaartstheorie als literatuurspecialisatie aan de orde kunnen komen.

hoogleraar

De wensen en beperkingen van de hoogleraren maken het op dit moment niet mogelijk de optimale leerstoelenstructuur te realiseren. Blijft over het zoeken naar een structuur die zo dicht mogelijk bij de optimale komt. De leerstoel openbare financiën blijft de leerstoel openbare financiën. Prijstheorie in handen van Van den Doel valt af, omdat deze zich niet aangehouden voelt tot het geven van dit vak. Van den Doel zou nu, teneinde het verlies van TOM te compenseren, economische orde kunnen gaan geven. Dit betekent dat Ellman alleen de opdracht ECGV heeft.

Het belangrijkste strijdpunt in de commissie is echter de taak van de nieuw te benoemen kroondocent geweest. Een kleine meerderheid (7 personen) stelt voor de kroondocent tijdelijk te belasten met het doctoraal onderwijs in de prijstheorie en de nieuwe kroondocent te benoemen als lector c.q. hoogleraar, terwijl Ellman uitsluitend ECGV blijft geven.

lector

Een redelijk groot deel van de commissie (6 van de 13 personen) heeft zich sterk gemaakt voor het vasthouden aan de benoeming van een lector, die alleen het 1e en het 2e-jaarsonderwijs Ellman bereid is dit onderwijs te verzorgen en hij over de kwaliteiten ervoor beschikt.

Al met al blijkt dat de uiteindelijke voorstellen zozeer afwijken van de optimale structuur dat het op redelijk korte termijn onmogelijk is de optimale structuur te verwezenlijken. Dit betekent dat de nieuwe kroondocent niet 'tijdelijk' belast wordt met het doctoraal onderwijs zoals in het meerderheidsvoorstel geformuleerd wordt. De taakverdeling dreigt voorlopig dus een permanent karakter te krijgen. onder zijn of haar hoede krijgt. Het onderwijs in de micro-economie in het 1e en 2e jaar heeft de hoogste prioriteit. Dit deel van de commissie verwijst naar de ervaringen elders in de faculteit, b.v. de vakgroep macro, waar een lector (Thoben) een analoge positie heeft. Een adequate vervulling van deze taak eist de betrokken functionaris geheel op. Tevens moet de mogelijkheid uitgesloten worden dat de nieuwe functionaris zich met de doctoraalfase zal gaan bezighouden, waarbij hij of zij de werkzaamheden in de pré-kandidaatsfase enigszins zou kunnen laten 'sloffen'. Ellman krijgt in dit voorstel naast ECGV ook prijstheorie doctoraal voor zijn rekening. Dit kan omdat a) er bij ECGV een overcapaciteit op onderwijsgebied bestaat en b)

marx

De discussie over de aandacht die de marxistische theorie behoeft en over de invoering van het vak marxistische theorie zijn in het rapport nauwelijks terug te vinden.

Door de grote haast waarmee het rapport in de slotfase klaargestoomd werd is de kritiek op de summere weergave van de discussies hieromtrent oververwerkt gebleven. Enkele commissieleden hebben gezamenlijk een stukje geschreven waarin getracht wordt dit recht te zetten. Dit stuk zal evenals het structuurrapport aan de Faculteitsraad worden aangeboden. In de commissie is herhaaldelijk naar voren gebracht dat de marxistische theorie nodig aandacht behoeft naast de gedoemde neoklassieke en keynesiaanse theorieën.

De nieuw te benoemen lector zou expliciet de opdracht moeten krijgen hier aandacht aan te besteden. In een van de eerste vergaderingen van de commissie was een meerderheid overtuigd van de noodzaak in haar profielschets de eis op te nemen dat alle wetenschappelijke denkbeelden onder de aandacht moesten komen. Ook de marxistische.

Er is ook gesproken over het instellen van de marxistische economische theorie als apart vak, omdat het binnen de bestaande vakken nauwelijks aan de orde komt. De commissie heeft dit verder laten rusten, omdat er binnen haar opdracht geen ruimte voor bleek.

toekomst

De Faculteitsraad zal zich in november over de stukken buigen. Een aantal discussies die in de commissie gespeeld hebben, zullen daar zeker terugkomen, vooral omdat op essentiële punten verschillen van mening bestonden tussen de commissieleden. Ik denk hierbij met name aan het takenpakket van de nieuwe kroondocent (1e en 2e jaar of alle fasen), lectoraat of professoriaat, het verdwijnen van TOM en de invoering van het vak economische orde.

PLAN v.d. JEUGDARBEID

Veel maatschappelijke behoeften zijn nog on vervuld, terwijl gelijker tijd de werkloosheid blijft stijgen.

Deze paradoxale situatie heeft de laatste tijd steeds meer mensen en hun organisaties aan het denken gezet. Dat levert reeksen suggesties en plannen op om de werkloosheid terug te dringen door allerlei nieuwe activiteiten aan te pakken, eventueel met de overheid als opdrachtgever en werkgever.

Den Uyl (PvdA), het IPSO (CPN) en ABVA volgen in hun plannendit uitgangspunt. In de vorige ROSTRA is uitvoerig uiteengezet dat deze drie principiële verschillen met de CDA-vork en het VVD-mes van Bestek '81. Van Agt en Wiegel zetten het hele werkloosheidsbeleid op één kaart: die van de ondernemers. Voor hen worden de kosten gedrukt via algemene maatregelen, in de hoop dat hieruit voortvloeiende winstverhogingen worden omgezet in nieuwe investeringen in arbeidsplaatsen.

grote jongens

Het NVV jongerencontact, organisatie van de werkende jongeren in het NVV, vertrouwt evenmin op dit winst=werkbeleid. Uit eigen ervaring weten de vakbondsjongeren dat de algemene steunmaatregelen aan de ondernemers niet tot een zekere groei van het aantal arbeidsplaatsen leiden.

Gesteld wordt dat algemene subsidiemaatregelen zelfs eerder tot een groei van de werkloosheid zullen leiden. Er komt immers meer financiële armsgslag voor automatisering en andere arbeidsbesparende investeringen. Het NVV wijst om die reden de WIR en de belastingplannen van Hofstra af.

Tenslotte wijst het NVV-jc erop dat steunmaatregelen die van 72-76 meer dan 21 miljard bedroegen voor de jongeren niet veel hebben geholpen. Er zijn nu 90.000 geregistreerde werkloze jongeren, tegen 36.000 in 1973. Met de verborgen werklozen (niet ingeschreven, WAO'ers, etc.) worden deze cijfers 2 maal zo hoog.

Bijvoorbeeld: de loonkostensubsidies, vaak voor jeugdlonen, blijken maar een marginaal verschijnsel te zijn voor de kleinere bedrijven, die in de bureaucratie van de aanvraagformulieren geen weg weten. Deze maatregelen zijn derhalve vooral profijteloos (letterlijk!) voor de grote jongens. Een wezenlijk bezwaar dat de NVV-jongeren inbrengen is dat in de investeringsbeslissingen van ondernemers afzetverwachtingen e.d. een grote rol spelen.

Eén maatregel van het kabinet Den Uyl wordt door het NVV-jc wel positief beoordeeld; de Interimregeling. Deze is bedoeld om jongeren voor anderhalf jaar bij een niet-commerciële instelling te werk te stellen. Dit jaar hielp deze regeling, die overigens door het NVV-jc zelf is voorgesteld, 2.300 jongeren aan werk. Van hen is 90% te-

Door het NVV-jongerencontact is het plan van de jeugdarbeid ontwikkeld. Dat zou niet gelukt zijn zonder de steun van de projectgroep 'arbeid' van het Adragisch Instituut van de UvA. Opnieuw een voorbeeld van de mogelijke maatschappelijke relevante aanwending van onderwijs en onderzoek op de universiteit. De Aktiegroep Economen wil het opzetten van een (papervervangende?) projectgroep die de economische kanten van het plan verder onderzoekt, stimuleren. Er zijn trouwens ook andere projecten door de AGE op stapel gezet. Let op de mededelingen in Folia.

vreden tot zeer tevreden over het werk.

het plan

Nu ruim één jaar geleden trok het congres van het NVV-jc uit de negatieve ervaringen met algemene steunmaatregelen conclusies voor een ander regeringsbeleid. Dit resulteerde in het Plan voor de Jeugdarbeid dat sindsdien is opgesteld door de NVV-jongeren van de verschillende districten. Het plan borduurt voort op de gunstige ervaringen met de Interimregeling, en probeert bezwaren ervan te ondervangen.

Hoofdzaak van het Plan is het opzetten van arbeidsprojecten. Deze moeten aan drie eisen voldoen:

1. Zij moeten in een maatschappelijk behoefte voorzien, waar dat nu niet gebeurt;
 2. Als die behoeften niet met de bestaande productiecapaciteit kunnen worden voldaan, kunnen daarvoor de werkloze jongeren worden ingezet;
 3. De projecten moeten 4 à 5 jaar duren en de normale cao lonen moeten worden betaald.
- Elders op deze pagina zijn enkele projecten vermeld van de vele die zijn ontwikkeld door het NVV-jc. Andere voorbeelden zijn kinderdagverblijven, het maken van veiliger speelgoed, jongeren huisvesting, goedkope vakantievoorzieningen, en vele uitbreidingsmogelijkheden in de openbare vervoerssector.

Al die projecten moeten beheerd worden door de overheid, maar er moeten garanties zijn voor een democratische bestuursvorm waarin de werkende jongeren en betrokken belangengroepen invloed hebben.

financiering

We zullen ons nu verder beperken tot de financiering van de arbeidsprojecten. De kosten zijn opgebouwd uit personeelskosten en de investeringen in grondstoffen, gebouwen e.d.

Die kosten moeten gedekt worden uit een in te stellen Arbeidsplaatsenfonds; APF. In dit fonds vloeien ook weer alle inkomsten uit de projecten. Maar die zullen zeker op korte termijn de uitgaven niet overtreffen.

Andere bronnen van het APF zijn

- de algemene overheidssubsidies voor de ondernemers (20 miljard tot 1980),
- het kinderbijslagfonds waar nu meer dan een miljard wacht op bestemming
- ongedaan maken van de verhoging van de defensiebegroting, en zelfs eventueel verlaging daarvan.

Er worden nog twee interessante financieringsbronnen voor het APF naar voren gebracht. De institutionele beleggers (banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen) zouden verplicht moeten worden een deel van hun enorme geldstromen aan te wenden voor sociale binnenlandse projecten. Eventueel tegen markttrente.

het NVV-jc laat zien dat een werkende jongere in overheidsdienst slechts f 1.400,- duurdert is dan een WW-er. Daarmee is de belangrijkste financieringsbron van het APF gevonden. De bedrijfsvereniging stort haar deel van de WW niet op rekening van de jongere maar van het APF. De overheid doet hetzelfde en vult het verschil van f 1.400,- aan.

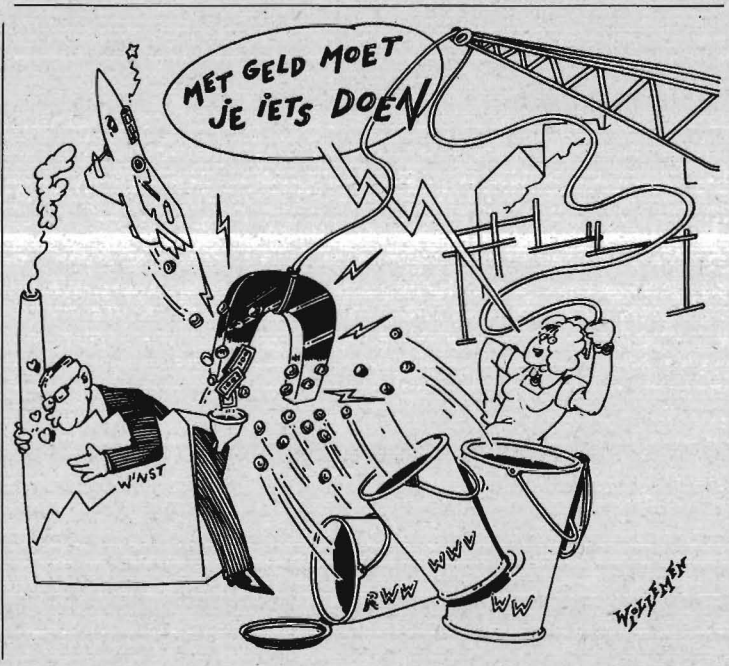
De bedrijfsvereniging moet dus voor de duur van het arbeidsproject de jongere in feite beschouwen als werkloze. Het NVV-jc vindt dat geen bezwaar omdat in het werklozen-leger van 90.000 jongeren een grote structurele component zit. Het gevolg van deze redenering is derhalve dat de sociale premies voor de werknemers en werkgevers ook voorlopig zullen blijven op het huidige werkloosheidspeil.

principes

Daarmee kom ik op een mogelijk principieel bezwaar, namelijk of het scheppen van arbeidsplaatsen -ten laste van de sociale premies- geen oneigenlijk ge-

Vier voorbeelden:

- I De Vakbeweging en werknemers, bij Lucas, Aerospace, (een wapenproducent in Engeland) werden gekonfronteerd met dreigende werkloosheid door de bezuinigingen. Zij hebben daarom hun bekwaamheden en creativiteit aangewend om in sociale behoeften te voorzien. Ontwikkeld wordt een milieuvriendelijke motor, nierdialyse en andere medische apparatuur.
- II Vooral in de grote steden kunnen veel van de werkloze onderwijzers aan de slag in onderwijs van buitenlandse werknemers. In Amsterdam volgt bv. slechts 2% van de 30.000 onderwijs.
- III De Bergumner Electriciteitscentrale (Friesland) zou haar thermisch verontreinigende koelwater door nog te bouwen tuinbouwkassen kunnen leiden.
- IV Vooral in Groningen kunnen experimenten met kartonnen wisselwoningen, meubels, worden omgezet in de productie daarvan.

f 1400,-

Een uitvoerige berekening wordt gemaakt van de verschillende lasten van de collectieve sector wanneer een jongeren WW dan wel loon (in dienst van het APF) krijgt.

Een werkende jongere in een bedrijf krijgt een normaal loon. Hij/zij betaalt dus ook normaal belasting en sociale premies aan overheid en bedrijfsvereniging. Dezelfde jongere in de WW zou 20% minder verdienen. Maar bovendien derft de collectieve sector dan een deel van de belasting en premies en moeten de overheid en bedrijfsvereniging de WW uitkering doen.

Een nauwkeurige berekening van

bruik daarvan is. Het NVV-jc doet dit principiële argument af met de opmerking dat een belangrijke functie van de sociale voorzieningen ligt in hun conjunctuur-dempende functie. En ook de arbeidsprojecten kunnen natuurlijk een stabiliserend effect op de conjunctuur hebben. Tenslotte wordt gewezen op de uitstralings- en in verdien-effecten. Twee arbeidsplaatsen die bijvoorbeeld voor een (jongeren) huisvestingsproject worden geschapen leveren er één op in de toeleveringsbedrijven. De aanspraken op sociale uitkeringen zullen dus wel degelijk afnemen door de arbeidsprojecten.

Het NVV-jc is wel verwetend dat het Plan van de Jeugdarbeid

alleen voor jongeren werk zal opleveren. Er zal echter voor de meeste projecten (en toeleveringsbedrijven) zeker ook een beroep gedaan moeten worden op ouderen. Maar ik vind bovendien dat juist een jongeren organisatie niet verweten mag worden de belangen van jongeren voorop te stellen.

paradox

De grootste waarde van de berekening van baten en lasten van het Plan voor de collectieve sector is mijns inziens dat het de maatschappelijke verspilling door werkloosheid laat zien. Met name de levering van een maatschappelijk nuttige prestatie die bijdraagt aan de groei van het welzijn blijkt financieel te realiseren. En dat staat tegenover de door het NVV-jc terecht benadrukte sociale probleem van de jeugdwerkloosheid: de uitzichtloosheid, (ook al in de laatste schooljaren), afnemend zelfvertrouwen enz. Het plan stelt eisen aan de overheid. Deze regering moet haar verantwoordelijkheid tonen en zelf arbeidsplaatsen creëren. De acties vóór het plan zijn daarom een vraag naar een andere politiek. De brede ondersteuning die het plan heeft gekregen van bijna alle jongeren organisaties zoals ANJV, Jonge Socialisten, LOG en ARJOS) en ook de FNV biedt hiervoor mogelijkheden. Het Plan is een bijdrage aan de strijd van de vakbonden en progressieve partijen om de maatschappelijke behoefte als uitgangspunt in de productie te nemen, in plaats van winst en nog meer winst. Op weg naar het einde van de paradox!

Ferd Crone

Op de redactie van

fem

is plaats voor

PAS AFGESTUDEERDEN EN/OF GEVORDERDE STUDENTEN

economie of accountancy voor haar rubiek Ratiolyse waarin jaarverslagen vergelijkenderwijs worden geanalyseerd. Aanstelling is zowel mogelijk op full time als op part time basis.

Voor deze functie is noodzakelijk:

- Inzicht in het financieel-economisch gebeuren en het beleggingsgebeuren
- Vermogen tot het analyseren en interpreteren van jaarverslagen
- Vermogen tot bondig en helder formuleren.
- Goede contactuele eigenschappen.

FEM biedt daartegenover de mogelijkheid voor de betrokkenen zich te bekwamen in de journalistiek en praktische kennis op te doen in en over het bedrijfsleven.

Honorering geschiedt op basis van de CAO voor opinietijdschriften.

FEM is een uitgaven van de B. V. Bonaventura die deel uitmaakt van het Elsevierconcern.

Wie belangstelling heeft wordt verzocht schriftelijk of telefonisch contact op te nemen met de heer J. J. van Raalte hoofdredakteur Het adres is Spuistraat 110-112 Amsterdam Telefoonnummer 020-244950.

25 JAAR ROSTRA

Eindelijk is het dan zover dat er een echt jubileumnummer van Nostra/Rostrā Economica voor Uw neus ligt. Uw lijfblad bestaat maar liefst vijftienvijftig jaar!

Het heeft ons wel wat moeite gekost. Zo moesten wij, om tot de vereiste vijftienvijftig jaar Rostrā te komen ook de jaargangen van de voorganger van Rostrā: Rostrā Economics meetellen.

Rostrā Economica verscheen voor het eerst in mei 1955. In de redactie zaten toendertijd heren met voor U wellicht bekende namen; we noemen de namen van dhr. Pais, eens hoogleraar aan deze faculteit, nu minister van Onderwijs en Wetenschappen; dhr. Van Philips, momenteel hoogleraar Waarde en Winst aan deze faculteit en dhr. Nordeman, hoogleraar inrichtingsleer (accountancy). Gegevens omtrent het vierde redactie lid, dhr. Van Besck, ontbreken ons. Dit voorgaande eens doorlezende vragen wij ons af waar de huidige redactie te vinden zal zijn over vijftienvijftig jaar.

Om de lezer den indruk te geven van de ontwikkeling van het blad Rostrā Economica naar het huidige Rostrā hebben wij een compilatie gemaakt van stukjes uit oude bladen.

Dat aan de inhoud en vormgeving wel het een en ander is veranderd laat zich wel zien.

Rostrā Economica werd als een schriftje uitgegeven, keurig gezet met een inhoud die enerzijds heel studentiek was, anderzijds weer heel serieus was, deugte respectievelijk de serie "Economie in zestien tekeningen" en zware artikelen over Keynesiaanse economische politiek. Verder deed de naam van het blad veel denken aan het "Nederlandsch Studenten Weekblad Profrat Curas.

Het nu ROSTRA verschaft op 11 Foréent, is geheel met de hand getikt en geplakt, de inhoud is veel meer politiek gericht en je kon kunnen zeggen schoner, wat de leesbaarheid niet altijd bevordert, en meer en zakelijker gericht.

Het goed uitgeven van een eigen faculteitsblad is niet altijd over rozen rozen. Invaasieflijk werd het blad door de studievereniging, de SEF, uitgegeven. Omdat de SEF daarbij behalve een deel van de kosten moest dragen om het blad uit te geven, slokte de exploitatie van Rostrā Economica een steeds groter deel van het SEF budget op.

Wat leidde tot onverkiesbaarheden van de redactie van Rostrā Economica en het ontstaan van de SEF. De keuze van de redactie was dan te danken aan...

Omdat de SEF de financiële lasten van de exploitatie niet langer kon (willde) dragen, werd besluiten het blad in samenwerking met de VU uit te gaan geven. Rostrā Economica werd omgedoopt tot Rostrā Economica Amsteloesensis. We schrijven inmiddels januari 1965. Lang heeft deze samenwerking evenwel niet geduurd. Rostrā ging ten onder aan ruzie met de SEF en de VU in januari 1966.

De eerste toen tot maart 1970 voordat Rostrā verscheen. Een blad met minder pretenties, met een minder pretentieuze naam ook en aanzienlijk afgeslankt. In den beginne was er nauwelijks kopij voorhanden om een viertal velletjes te vol te drukken. Toen later het blad wat begon uit te dagen werd de gezette tekst en het goede papier vervanger door de veel goedkopere geplakte en getikte tekst en het grauw kringlooppapier.

En wat steeds maar onverminderd voren van het blad de werkzaamheden van de redactie navenant werden, moest de redactie uitgebreid worden van eenentwintig tot drie tot vier naar zes tot zeven medewerkers. De vorming van een redactieteam op basis van vrijwilligheid is trouwens altijd al een probleem geweest: de geringe continuïteit van een team, de vereiste

technische en zakelijke kennis omtrent lay-out en financiële maken de exploitatie van een faculteitsblad door studenten altijd tot een hachelijke zaak. Omdat door deze bezuinigingsoperatie het gevolg was dan ook dat het blad nogal eens te leiden had van een wisselende kwaliteit; alles haant af van de toevallig beschikbare kwaliteit. Ook het redactiebeleid werd wel ter discussie gesteld. Wij hoeven alleen maar te refereren aan de "affaire Pais" die de trouwe en wat oudere Rostrā lezers zich nog wel zullen kunnen herinneren.

Formeel is de redactie van Rostrā verantwoordelijk schuldig aan de Beheerraad van Rostrā; vooral het financiële beleid van Rostrā is hen een zorg; altijd is er geld tekort, moet de begroting worden bijgesteld en leveren de advertenties te weinig op. Maar toch wordt elk jaar de subsidie aan Rostrā weer verhoogd; wat dat betreft maakt de redactie zich dan ook geen zorgen.

Wij hopen dat de lezer nu een idee heeft van het verleden en heden van Rostrā en dat het blad nog een vijftienvijftig jaar door zal kunnen blijven gaan.

De Redactie

blad van de economische faculteit

„DE ECONOMISCHE STUDIE IS OP HET OGENBLIK ÉÉN GROTE OPLICHTING”

Vorig jaar is door de onderwijs-programma-commissie een enquête uitgevoerd onder economische studenten.

„De gehele economische studie is op het ogenblik één grote oplichting, die nog in stand wordt gehouden doordat er het gehele jaar door colleges worden gegeven. Colleges overigens waaruit men niets kan opsteken dat men niet veel beter uit een dictaat kan vernemen. Bij de huidige studiearrangement behoelt men, die er van alle vakken dictaten zouden zijn, slechts twee à drie maanden te studeren om voor de rest van het jaar klaar te zijn. Deze studie heeft op het ogenblik, in ieder geval tot het kandidaat, niets met wetenschap te maken”.

„Het grote gevaar van de economische studie is dat men zo goed getraind wordt in het economisch denken, dat men alleen nog maar economisch kan denken. Een middel om dit te voorkomen zou het „dooreenhutelen” van de studenten van verschillende studierichtingen kunnen zijn. Nog beter zou wellicht zijn om de verschillende faculteiten geheel op te heffen”.

„Een student heeft het recht het (schriftelijk) tentamen na de correctie met de docent te bespreken”.

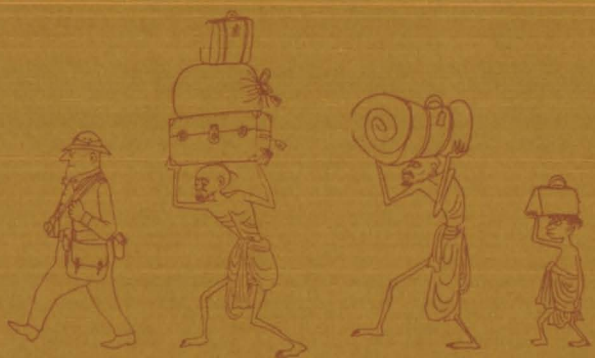
„De beslissing om af dan niet verder te studeren moet niet vallen bij het kandidaatsexamen maar vroeger. Op deze wijze komt men handicht vrij voor lectoren en professoren ten behoeve van de studenten, waarbij de kans op afstuderen groter is”.

„In de studie moet meer maatschappijkritiek worden opgenomen. Deze kritiek zou moeten ontstaan in discussiegroepjes. Verder een meer bezinnen op winstprincipes, economische groei, welvaart en welzijn”.

Hoe wordt de studie gewaardeerd?
Een kleine bloemlazing

19 maart
'70

DE ZWAARSTE LASTEN OP DE STERKSTE SCHOUDERS

STUDIE ADVIES AAN EERSTEJAARS ECONOMEN

1953

Faculteit en Faculteiten 1.

O, candidandi, hoe liefzaam ik U, in depeit als ge zijt in het starre stelsel van Hoofd- en Bijvakken, scriptie en tekst, practica en propedeuse! Geen enkele vrijheid laat men U, om die variaties in Uw studieprogramma's aan te brengen, welke ruige tot de verschillen van Uw zo rijk geschakeerde persoonlijkheden zouden maken. Hoe anders zal dit worden, als ge eenmaal over de stekfelige drempel van het candidaatsexamen zijt heesige, stap 1! Neemt de Gids voor U en ziet, welk een overvloed van keuze-mogelijkheden U daarna zal openen. Natuurlijk, ge zult een a-vak voor een groot tentamen moeten kiezen. Maar er zijn twee a-vakken, dus twee mogelijkheden. Het andere a-vak op de beide b-vakken tijd ook verplicht, maar groot of klein naar keuze. Daar zitten 7 mogelijkheden in, dus tezamen reeds 14 combinaties. Uit de 21 en b-vakken moet ge er nu nog twee kiezen om tot drie grote plus drie kleine tentamens te komen. Dat kan op 6 tot bepaalde gevallen zelfs op 171 wijzen $6 \times 14 = 84$, welk een gelegenheid, zich te onderscheiden van de grauwe massa! Maar nog gevaarlijker is de collectie keuzevakken, waarin onze faculteit U minzaam aanbevelend offerte maakt. Twee mocht ge er kiezen uit een sortering van negen (alleen al aan serieproductie, maar er is daarnaast geleendheid tot het indienen van speciale wensen). Twee uit negen gaat op 36 manieren en $36 \times 84 = 3024$.

Benafve statariek wacht U nog een stegje als tussen elementen in de bouw van een op Uw persoonlijkheid haarlijn afgestemd studieprogramma. O ja, er is ook nog een scriptie. Die scriptie behoort bij een hoofdvak, maar er zijn drie hoofdvakken, dus $3 \times 3024 = 9072$ verschillende programma's.

Meer dan digitaalzeed programma's! Hoe brutaal zou Uw persoonlijkheid tot zijn recht kunnen komen, indien niet Uw kleinsche collega's U zouden volgen in Uw hyperindividuele keuze om U rodoerde waar in hun massa ruider te dompelen. Vreest echter niet, dat ge met hen in gelijke tred zal moeten marcheren. Ge zult immers nog heel wat tijd in de volgorde, waarin ge de gekozen tentamens wilt afleggen. Aan het einde van Uw studie moet de weliswaar een hoofdvak of een keuzevak simultaan spelen, maar dat kan altijd nog op zes manieren. En de overige acht streekafdelingen kunt ge nog op 40320 wijzen in volgorde zelt tot zins overzichten met alle aanbevelenswaardig zijn ge voortijd, door niet de kleine tentamens te beginnen. Dus 241920 volgorde bij een der 9072 programma's, voor 2194698240 candidandi elk wat eils.

In 'Cartoon tek. 3'

2 zelfbediening

De ervaring leert, dat een aantal raadgevingen met betrekking tot de studie aan onze faculteit door ouderejaars geconcentreerd een wegvoertje kunnen vormen door het geheel van mogelijkheden waarvoor de aankomende student zich geplaatst ziet. Mensoeptheden welke eventuele problemen knoopt vormen. Het navolgende is het proeve van zulk een advies. 'Wij zien eerst van 'kan en ander is het wils der overzichtigheid, te een heel punten vastgelegd.

1. Algemene oriëntering.

Noodzakelijk is het, enig suich te hebben in het complex van problemen waarvoor de economie, en die staks ook U, zich gesteld ziet. Kennisname van de volgende literatuur zij daarom aanbevolen. Op het gebied der sociale economie: A. I. Meyers, 'Elements of modern economics' en verder / van Zwijndrecht, 'Hoofdstukken der economie'. Enig idee van de problematiek der bedrijfseconomie verkrijgt men door lezing van H. Lingbeek, 'Het object der bedrijfseconomie' en J. J. M. J. 'Leerboek der bedrijfseconomie' deel I versie hoofdstuk. De colleges in genoemde vakken zullen dat wat meer zo een leuks wat steegheids vormen, zoals voor veel in de aanvang geldt.

2. Tentamenmogelijkheden.

Verplicht voor iedere versie (alle te volgen van het practicum "wiskunde" Graduaal) onderscheid in de examen wordt gemaakt al naar gelang men een A (alpha) of B (beta) diploma bezij. Ter afsluiting dient een proeve van betwaaheid te worden afgelegd, ter verkrijging van het tentamenont. ondersteld wordt, kennis van het boekhouden, gelijk aan de welke voor het Associatiediploma wordt geëist, tenzij men diploma HBS-A, met nummer 7 voor boekhouden, of een practicum diploma heeft. Gepende kennis dient men elders (d.w.z. naar aan de Universiteit) te verwerven in de loop van de cursus kan men dan het wiskundig tentamen afleggen. Met dien verstande wij U, op meerdere vakken in het eerste jaar te kiezen.

en, immers, alleen economische aard rijkkunde kan men zonder "boekhouder", "doen". Voor alle andere vakken, waartoe de tentamenmogelijkheid eerst in het 2e jaar wordt geopend, zij, en wiskunde en boekhouden verp.

3. Collega lopen.

(Een veel besproken zaak). Dit advies: Volg zeker de eerste tijd, alle voor candidandi bestemde collega's. Alleen reeds de voor U geheel nieuwe sfeer en werkwijze even Uw aanwezigheid. Verworpen dient de door sommigen aangepriete methode, waarbij men zich beperkt tot het overnemen van andermans schriften, wanneer de nood aan de man komt, dat is, wanneer men voor een tentamen zit. Contingenties in de vorm van tijd-nood, noodzaak tot hieroglyphon-ontcijfering, vragetekens etc., zullen uitschieten. Uw deel worden! Een nevenvoordeel van het collegalen is nog het contact met Uw collega's, tijdens Uw studietoeren en mogelijk ook daarna van eminent belang.

4. Literatuur

Maak er een (goeder) gewoonte van, zo nu en dan, beter nog geregeerd, de HE (Handels-Economische Bibliotheek) en de UB (Universiteitsbibliotheek) te bezoeken. Daar zult U de tijdschriften van die de arcazen geacht wordt bij te houden. Het 5de bericht, De economist, etc., evenals een enorme hoeveelheid andere vakliteratuur.

5. Contact met anderen.

Staat U tijdens Uw studietoeren niet in de "behoefte" studentiel op Zoek contact met anderen, ook niet economisch. Wordt, indien ge het niet alreeds zijt, lid van een gezelligheidsvereniging. Het de mogelijkheden die deze privévereniging Universiteit U biedt, zoveel mogelijk uit. Alleen op deze wijze zal Uw studie in de economie, tot het succesvol zijn waarvan, naar wij hopen, het bovenstaande enige mate moge bijdragen, zinvol zijn.

Diederick maakt een schoolreisje *)

Het moed gingen we weg de busen moeder om ze zelf mee. Om 10.00 uur vertrok de bus. Diederick, dat was achteraf, er er erg leuk. Toen gingen we een rondje van een uur naar het museum. Voor de bus was gestopt, het gaf de busconductor een fles wijn om te houden een maal tot en de congrege ook, we hebben veel gelachen en ge mochten tot 17 uur vertrekken.

En toen gingen we naar de museum met de bus. Die was een heel leuk museum, er was een groot museum. Het was er heel leuk en ook er was een museum. Het was er heel leuk en ook er was een museum. Het was er heel leuk en ook er was een museum.

*) De tekst is in de volgende...

1958

LUSTRALIA

Met de limiet-lag, traditioneel voor onze wetenschap en voor ons blad, bieden wij U aan het begin van de zevende jaargang Rostra's eerste lustrumnummer aan. Het wordt ingeleid door onze oud-collega Mellor, Prof. v. d. Schoeff geeft de bij lustra gebruikelijke terugblik. De Redactie belicht de eerste 5 jaar van het bestaan van onze Faculteit, om U te laten zien, hoeveel sindsdien is veranderd en hoeveel ook niet.

Van de oud-redacteuren treft U een bijdrage van de hand van dr. van Philips, die enige maanden geleden geroepen is tot het ambt van Minister van Economische Zaken van Suriname. Gezien zijn prestaties in onze redactie, wijfelen wij er niet aan, dat hij ook deze functie goed zal vervullen.

Het zal de lezer bekend zijn, dat het zwaartepunt van de leer van de financiering verlegd is van de kandidaats- naar de doctoraalstudie. Het verheugt de Redactie, dat hierdoor een begin is gemaakt met de verlichting van het kandidaatsexamen. De Rector-Magnificus heeft bekend gemaakt, dat de naam van het Seminarium gewijzigd is in Seminarium van Economische Wetenschappen. Het is niet uitgesloten, dat de naamwijziging door een structuurverandering zal worden gevolgd.

Tenslotte vindt U in dit nummer een lustrumprijsvraag. Een ieder kan deelnemen, het woord is dus aan U.

Redactie

Ook een gezichtspunt:

De men een vergelijking tussen zakelijk en industrieel bedrijf tot het idee te zou willen opbrengen, zou men de partijen als bijproducten moeten aanrekenen.

GEÏSOLEERDE RUIL

— Faites une offre!

Samedi-Soleil

LUSTRUMPRIJSVRAAG

Tot gelijkeheid van Rostra's lustrumrechtigt de Redactie men presentat van Hissjan kan versinder oekwemen thoor het inzenden van een artikel van 1250 à 1500 woorden over één van de volgende onderwerpen.

1. Suggesties met betrekking tot de inrichting van de kandidaatstudie in de economie.
2. Is de nu voelagte overheidspoliteek antyelych geweest?
3. Overeenkomsten en verschillen tussen de Amsterdamse School en de Groninger Richting.
4. De rol van de vakverenigingen in het economische leven.
5. Wat is de meest geschikte titel (voor de naam) van niet-gepromoveerde economen?

Tuellingh gedacht wordt hierby an de volgende mogelijkheden:
a. Meester in de economie (M.E.);
b. Economist (E.C.);
c. Doctoranda (Drs.)

6. Eén ander onderwerp, dat in de sfeer van Rostra ligt.

Deze onderwerpen zijn zodanig gekozen, dat kandidaat en kandidaten mee kunnen doen.

De ingezonden stukken zullen worden beoordeeld door een gemengde jury, waarin naast redactieleden enige hoogleraren verzocht zullen worden, zitting te nemen. Als prijzen zijn verschillende studietoelagen beschikbaar, o.a. van de volgende auteurs: prof. Goedhart, dr. de Lange en prof. Timbergen. Als troostprijs zal worden toegekend een boekje van A. Herjans over elasticiteiten.

Ingezonden dienen onder motto gericht te worden aan het Redactie secretariaat Johannes Vanhulststraat 9 bv, Amsterdam Zuid. Ingezonden kan worden tot 20 jan 1959.

De Redactie behoudt zich het recht voor, ingezonden stukken te publiceren.

Redactie

Na 5 jaar noeste arbeid het eerste lustrum in 1958. Kompleet met lustrumprijsvraag. Probeer u hem eens!

De wet van Say

An economist at the EEG,
Spoke very mostly the other day,
But the spittle of this eloquence
did not surprise the audience
as his lecture was called: "The Wet of Say"

P. Stok

Dalende conjunctuur
Vervroegde aflevering

TER INLEIDING Lustrum 1958

De voorzitter van Uw redactie heeft mij verteld, dat Rostra Economica zijn eerste lustrum ging vieren en dat hij daarvoor mij, als een van de geestelijke grootvaders van dit blad, wilde vragen voor het lustrumnummer een inleiding te schrijven.

Inderdaad mag ik mij tot die geestelijke voorvaders rekenen. Het was het blad Rostra Economica Summers voortgekomen uit het jaarboekje van de studievereniging der economische faculteit, welk jaarboekje do zyn beurt ontprolet is aan het begin van het eerste bestuur der studievereniging, waerfor ik het gepoogen had te behoupen. Zelfs mag ik mij er op beemee van dat jaarboekje 1922, dat anders in het voorjaar van 1923 moet zijn verschenen, en dat thans zijn zevende lustrum viert, een avers medewerker te zijn geweest en dat nog wel in dichtvorm, voor welke niet ik, maar wel behoud met het voorblijfschap van de redactiecommissie van het volgende jaarboekje.

Het is merkwaardig vast te stellen, welk een levenskracht een periodieke publicatie kan verliezen. Toen wij in 1923 als jonge studenten aan de faculteit der handelwetenschappen — ja, zo lichte die naam toen nog — ons eerste jaarboekje in wereld brachten, was dat een welhaast revolutionaire daad. Faculteitverenigingen gaven geen jaarboekjes uit. Maar we hadden, als lichtelijk met de nek aangezien nieuwelingen, die het traditiesverband der oude vijf faculteiten krapten verbroken, zozeer de behoefte ons te doen gelden, dat wij daaraan niet beier uiting wisten te geven dan door nu eens met een prestatie te komen, die gaag ander verhoorde.

Is het nu na 35 jaar, voor de studenten van de economische faculteit nog altijd nodig zich zelf en anderen te overtuigen van hun volwaardigheid door het uitgeven van een eigen periodiek? Wanneer wij zien hoe onze faculteit in die jaren is geproeid, is dat nauwelijks aan te nemen. Hebben wij dan wellicht te doen met

een nieuwe manifestatie van Parkinson's Law¹⁾, die gehoninzigge wet der bureaucratische ontwikkeling, welke ons in de onderhevige verschijningsvorm zou leren, dat eenmaal in het leven gerassen betrouwen hun bestaan voortzetten ook waer voor de reden voor hun ontstaan te vervallen, in welk geval zij zelfs de meging krijgen met steeds kostel tussenposten te verschijnen? Zou dit zo zijn, dan doet onze faculteit in de toekomst nog een weekblad en zelfs een dagblad te wacheten.

Of is het ten slotte, misschien toch zo, dat wij inderdaad zonder ijdelheid mogen zeggen dat dat waadje, dat 35 jaar geleden door dat eerste groepje Amsterdamse economische studenten werd geploet, zo diep heeft wortel geschoten dat daaruit in onze faculteit een gevoel vanzaamheid is gegroefd, dat blijvend om een middel tot uitdrukking vraagt? Laten wij aannemen dat dit laatste inderdaad het geval is. Het is een steekende gedachte, zowel voor de instellingen als het verougen, als voor de jongeren die wils de reeds oude traditie met zoveel loeflijng voortzetten.

Moge dan Rostra Economica nog geurende vele jaren bijdragen tot de studievroegde van liefloze Amsterdamse economische studenten en mogen velen van de huidige lezers na zeven lustra viel hetzelfde gemoeien in de huidige jaag gaag biederden als ik dat nog doe in ons eerste jaarboekje.

W. de Haer

¹⁾ Zie Parkinson's Law, in The Economist, November 19, 1955, of C. N. Parkinson, Parkinson's Law, London 1956.

NOG EEN VASTE RUBRIEK: UITSPRAKEN TYDENS KOLLEGES

BLOEMPJES

OOK EEN OPVATTING!

Teis is alleen serious in deze wereld, als er sommities over bestaan.
(Practicum voortgezet boekhouden)

ZELFKENNIS I

Madams de Pompadour was een seker een schone vrouwe. Ik zeg dat maar, om mijn college niet al te droeg te maken.

(College reuorde en resultaat)

ZELFKENNIS II

... en dan is mijn argument tegen professor A. Mey en professor van Ritschoten: "Kom, kom". Een slap argument, dat geef ik toe.

(Practicum voortgezet boekhouden)

SPRINGE, SPRONG, GESPRANGE

En hier, mijne heren, springen de fouten tevoorschijn als slouven uit een matras.
(Practicum voortgezet boekhouden)

Redactie
R. J. W. BEUKER
W. F. DUSENBERG
MEI, A. M. M.
V. J. HORST
P. G. POSTMA
L. L. THOLEN
H. R. ZIEKENOPPASSER

nr. 20 juni 1972.
Redactie en administratie
Blad van de economische faculteit
Universiteit van Amsterdam
Jodenbreestraat 23
kr. 2167

EKONOMIE VAN
ONDERDRUKKING
nr. 26 okt. '73

GASTCOLLEGES
MARXISTISCHE EKONOMIE

mei '73

In Nostrum 23 van november 1972 werd melding gemaakt van een In-Clavier van de Aktiegroep Ekonomie, onder leiding van de andere studentengroeperingen aan onze faculteit, om te komen tot een serie gastcolleges marxistische economie. Dit zal nu gerealiseerd worden.

Er zijn zes marxisten bereid gevonden in mei en juni een serie gastcolleges te geven. Het programma, onder de titel "Onderzoeksgewijze produktie in discussie: de marxistische visie", is als volgt:

- Vrijdag 11 mei, 10 u. - 14 u.
J. BARRETT: "Inflatie"
- Vrijdag 18 mei, 14 u. - 18 u.
J. LATWILLE: "Mark en de huidige waarde-theorie"

Vrijdag 25 mei, 14 u. - 18 u.
M. JONK: "De transformatie van arbeidswaarde in de produktieprijs en de uitbuitingstheorie van Marx"

Vrijdag 1 juni, 14 u. - 18 u.
B. DELIANY: "Marxistische crisis-theorieën"

Vrijdag 8 juni, 14 u. - 18 u.
G. ANTONI: "Internationale ondernemingen en imperialisme"

Vrijdag 15 juni, 14 u. - 18 u.
E. ALTYATES: "Het monopoliekapitaalisme en de rol van de staat"

Edo Arnoldussen (lid van de organiserende commissie)

AU!

juni '73

ZUIDELIJK AFRIKA

8 sept. '74

statistisch bekeken

In Nostrum nr. 18 is al aangekondigd dat het verband tussen nevenfuncties en onderzoek naar uitgevekt zou worden. Dit gaande van de opgaven van de vakgroepen Bedrijfs-economie, Bedrijfsinformatie en Accountancy, EROS (Geografie en ISMOG) Macro- en Micro-economie i.v.v. nevenfuncties en publicaties in onderzocht of er wellicht een positief dan wel negatief verband tussen deze twee grootheden te ontdekken valt.

Bij deze vijf grootste vakgroepen van de faculteit is de relatie onderzocht tussen aantal pagina's publicaties per formatieplaats (1) en aantal dagen besteed aan nevenfuncties per formatieplaats (2).

Vakgroep	1	2	3
EROS	6	35,5	32,6
Bedrijfsinformatie en Accountancy	6,6	24,8	27,9
Macro-economie	12	18,2	18,4
Bedrijfs-economie	13,5	17,7	18,2
Micro-economie	21	4,1	3,5

De regressielijn heeft de volgende gedaante:
 $f = 39,2 - 1,7 x$

N.v.w., iedere dag verta die per jaar per formatieplaats aan bijbaantjes wordt besteed, moet de faculteit 1,7 pagina's aan publicaties. Wordt 21 dagen aan nevenfuncties besteed (1 = 21) dan bereikt de produktie aan onderzoekresultaten het nulpunt.

De meeste hoogleraren besteden tussen de 40 en 50 dagen (1 tot 50) per jaar aan nevenfuncties. Toch is het aantal publicaties van hun hand niet gering. Hoe kan dat? Denk eens aan Prof. Breesmann's indrukwekkende lijst publicaties (zie studie-gids). Er is maar een mogelijkheid, geven de regressielijnen van gedeelte van de inkomsten die nevenfuncties besteden de hoogleraren aan onderzoekresultaten, die kant en klare studies leveren, gereed voor publicatie onder hun naam.

Wachte de hoogleraren Verborg, v.d. Klipp, en Van Phillips blijven vier onder het gezindheid van hun colleges. Of zouden hun opgaven niet kloppen? A.S.

KRIEIEK OP DE EKONOMIE open brief van de Aktiegroep Economen

Bij willen erop wijzen, dat het door u hier gemaakte deskundigheidsbeoordeling, n.l. het aantal afgeleide doctoraalstudenten, zonder adequate wetenschappelijke in de lucht komt te hangen. In de huidige onderwijssituatie aan onze faculteit is de voortgang van de studie, zoals deze in afgeleide tentamen tot uitdrukking komt, geen garantie voor de ontwikkeling van een visie op de economische wetenschap bij de student en is dan ook geen indicatie voor zijn eigenlijke deskundigheid. Aangezien echter de Aktiegroep als podium voor wetenschappelijke functioneert, kan zij althans voor haar leden een uitdrukking over deskundigheid geven, d.w.z. hoopend of er sprake is van een inhoudelijke visie op de economische wetenschap.

De regressielijn heeft de volgende gedaante:
 $f = 39,2 - 1,7 x$

febr. '76 nr. 43.

TAS WIL VERBETERING

PER:	TIJ	VA	A	R
1-1-70	913	1208	2401	5091
1-1-71	1001	1312	2577	5184
1-1-72	1105	1421	2797	5846
1-1-73	1220	1619	3185	6652
1-1-74*	1366	1784	3649	7094
1-1-75*	1556	2028	4317	8168
1-3-75	1732	2241	4500	8321

*incl. toezegging aanlichtingsest

Bron: afd. Salarisadministratie Hooglelandhuis.

BENOEMINGS-PROBLEMEN

Bewoenschrift

Op 1 oktober 1974 tekende de Aktiegroep Economen bezwaar aan tegen de rang van zaken bij de vervulling van de vacature Bennipman. Dit bezwaarschrift baseerde zich op de volgende punten:

- In de benoemingsprocedure is niet vastgehouden aan de criteria en voorschriften die in het streefvoorschrift zijn vastgelegd.
- De representatie op basis waarvan de uitsluitende voordracht tot stand is gekomen, is onvolledig, naar zij onvolledig is.
- Ter verduidelijking van de procedure is het verzoek niet door de commissie en de Faculteitsraad ingezonden.

nov. '74 nr. 34.

geschillencie.

35 jaar

Dit jaar is het 35 jaar jubileum dat de februaristaking in Amsterdam uitbrak. Ieder jaar wordt hiervoor een herdenkingsdiner lange de jubilarer georganiseerd. Ook dit jaar vindt deze herdenking, tegen feerie en en sociale, plaats.

Al eerder in Nostrum 36 van febr. '75 aandacht besteed aan studenten en arbeidersvernel in de Tweede Wereldoorlog. Ook aan verwezen worden naar Nostrum nr. 35, waar op de specifieke situatie van de universiteiten en onze faculteit werd ingezamen.

Een uitgebreide uitspraak zal na het ter perse gaan van Nostrum verschijnen. Vorig jaar werd d.a. opgeroepen door Prof. Bouwens, dr. Koopman en Prof. Pein. Van studenten, zijde roepen o.a. op Wiers van Ansel, Jeroen Groot, Rob. Kosterink en Wim Schoutendijk (woordvoerder). En niet te vergeten de Nostrum-redactie.

GRONINGEN
ECONOMIE 1/4
nr. 20

Tragiek der Marktformers

H. COHEN

Een economist uit het zuiden van het land
Vmlgro onleues bijkant 's verstand.
Zijn model brengt optimale welvaart
Mits elke vrouw maximaal sniel baart
De Curie is bij hem hoofdterminant

Joris J. Meltzer exit 1963

Januari 1961 verscheen hij in de kop, nu gaat hij er uit. Voor de redactie van Rostra Economica zijn de implicaties van dit feit zonder verdere aanduiding evenzovele redenen tot wanhoop. De lezer zullen wij de gruwelijke gegevens toedienen. Geen overzicht van bizarre woorden is meer. De redactie zal de tekeningen weer uit de New Yorker moeten knippen en U zult dus nimmer meer kunnen spreken naar verwantschappen met U-bevende hoogleraren of U onbekende meesters der economische theorie. Daarbij komt dat onze verzameling niet-publiceerbare tekeningen niet verder zal uitbreiden. Joris is afgestudeerd en naar onze gevoelens veel te vroeg. In zijn strijd als leraar, waarin de toedracht uit te groeien tot gemeenplaats, is ook hem een verwilting naar zijn publicaties voldoende. Naast de zeker niet onaanzienlijke omvang van zijn verbale streling voor het lezervoeg staan zijn grafische prestaties, waarvoor de dubbelzijdig en lengte der mogelijke mogelijkheden slechts overtroffen kunnen worden door stingsende gemarineerde satirische taalgebruik. De tekeningen zelf zijn niet te overtreffen. Elk zijn ongewone activiteiten dienen vermelding. Zijn aanwezigheid maakte redactie-voorgaderingen zo niet zakkelijker dan toch zeker strakkebaarder. Daarnaast was bij de presentatie van een typische idool een tekkende voor de anderen zijn beschouderheid maakte de anderen een trekpleister voor hem. De hertel der bronnen is snel en knouel de herteloren toegedende tan, welke voldoende zullen zijn om te lusten, zal de zijn maatschappij wijzen van hem over. De ams voor als toekomst kan dekluid zijn het zal hem goed gaan. Voor ons is dat allemaal niet nodig, als hij maar voor Rostra blijft tekenen. Redactie

PLANNING

De toekomst van Rostra

Rostra op hun smalle jongensschouders leggen. De situatie werd onhoudbaar, toen Rostra 90% van het SEF budget ging verliegen-voordigen, aan de uitgeverijzide, wel te verstaan.

Een intensief gevoerde advertentiecampagne leverde wel een uitstekende redactie, echter niet in voldoende mate adverteerders op.

Na vele besprekingen met andere uitgeverijmaatschappijen en drukkers, waarin wij de kracht van de georganiseerde grafische wereld benoemden en te sterk bevonden, heeft het bestuur in overleg met de redactie besloten de volgende uitgaven van Rostra-Economica te laten overnemen. Opvattingen dat dit niet ethisch verantwoord zou kunnen geschieden, helpen wij met de volgende publicatie naar het rijk van de labels te verwijzen.

1963 SEF-bestuur

een bloemlezing

Een student-recipient van 't Handelsblad
Overschreed onlangs zijn grenzen wat
De grens van wat hij van economie begreep
Was een strook (en niet een streep)
Zo breed, dat hij de kern vergat.

WINDOW-DRESSING, of:

Volkomen symmetrisch duopole

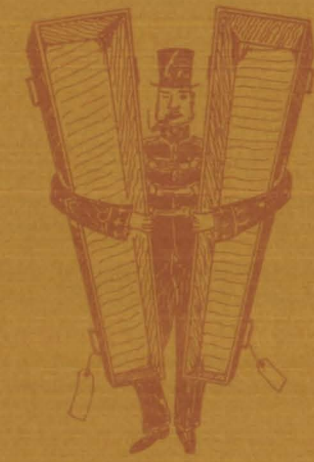
Scriptiebloempjes

Dubbeltzinnig bloempje I.

Men kan zeggen dat de scriptiebloempjes in de tijd der vrolijven geteeld ten laste van de koarsenalding kwam en dat die in de tijd der maanden dit vlijwel niet doen.

Dubbeltzinnig bloempje II.

Wij zien in de natuur meestal meer dan elf boden, n.l. minstens één colbertbaard en den broekendaad.

Empty boxes (ELAPHAN)

TOEPASSELIJKE UITSpraakKJES

Waarom nog studeren?

„Because I suppose that a man in any part of his life, derives any convenience or advantage from some of the most laborious and troublesome parts of his education.“

(Adam Smith)

Waarom geldtheorie als tentamenvak?

„There is no other study but arithmetic a more insightful thing in the economy of spicers than money.“

(John Smith)

Waarom eigenlijk tentamina?

„Examinations are pure humbug from beginning to end. If a man is a genius, he knows quite enough and if he is not a genius, he knows his dead for him.“

Uitlui R. Schöndorff 1964

Rijke jongemannen uit het Gooi beginnen en eindigen hun loopbaan vaak met de acquisitie van advertenties, het prijzen van wijn en het kopen en verkopen van auto's. Rolf begon slechts zo. Hij was onze leukwaaiste werver, verkocht een Fiat 600 en kocht de kleinste sportauto, die de redactie ooit had gezien, zodat zij voor vervoer verder het nakijken hadden. Via advertenties en de SEF, belandde hij in Rostra. Zijn redaktionele activiteiten hebben iets weg van een isberg, koel en snijdend. Boyen water leefde bij zich het liefst uit in kritiek op de gevestigde orde, niet uit ranconeuze predapostie maar uit kommer om De Minder Begaafde Student en om enige archaïsche faretten van De Structuur van onze Opleiding (in dit geval gedeelde kommer en slubbe strengde). Zijn verlangen naar helderheid manifesteerde zich in een Ra-ra Significatie en sedert dien veel geciteerde hindage van de statistische notatie. De enige metafysica waarin hij opping was Het Rekenwonder van Baratom. De wenschelijkheid van aanduiding van Engelsland bij de F.E.G. toonde hij vaststaan aan. De uitdrijving was voor hem een luttelre politieke en te meer daan hij hierover niet van te witten was azzadilplecht. Op de markt voor medische pillen echter beoogt een grote afname hem een progressiepositie, alleen Lyndiol hebben we hem nooit zien slikken. Onder water heeft Rolf een activerende invloed gehad. Zijn schern inzicht heeft niet alleen op het redaktionele vlak maar ook in zakelijk opzicht de belangen van Rostra gediend. Hij stond steeds op de bres voor de onafhankelijkheid van de redactie en maakte zich onmogelijk in de Collectief.

De redactie ziet vol bewondering het gien van zijn ster en staat in het verveelg in voor de voetnoten bij de publicaties van Prof. Heertje. Per aspect al astra.

Redactie

Zullen we es een tolonie oprichten?

Buitenlands commentaar op hervormingen aan de universiteit te Amsterdam.

„Extension of the seminar system, with relatively small discussion groups, in place of the purely formal ex cathedra teaching, for instance, ... it has been necessary to recruit some forty instructors, each to take charge of one group in the smaller provincial universities the professor with the help of an assistant or two, is usually able to supervise directly the work of all his students.“

Uit: The Economic Journal, mrt. '57, blz. 146.

Helaas lezer, ik heb me verkeken, de slinds lang en vaak te Amsterdam geuite wensen zijn ten laste verwazenlijkt in Parijs (zoals bekend zo conservatief, dat economie er tot nu toe slechts als bijvoeg van de juridische faculteit werd gedoceerd). Op de plaats van Dovenstudee-puntjes dient te staan in de Faculté de Paris. Er kan slechts geconstateerd worden, dat Amsterdam — met een kwart van Nederlands studenten — naar internationale maatstaven tot de provinciale universiteiten behoort.

R. J. van Barenalen

met dank aan Prof. v. Philips NdB. voor het lenen van de oude nummers.

EERSTE JAARS KRANTJES

Of: hoe verkoop ik een lading menhirs?

Naast het "officiële" fakulteitsorgaan "Rostra" heeft zich sinds 1974 een nieuw verschijnsel voorgedaan, de zogenaamde eerstejaarskrantjes. Het begon allemaal in Januari 1974 met het eerste nummer van "one optimum". In dit optimus flitsende artikelen, gezellige praat en de laatste nieuwtjes, alles zo smakelijk mogelijk opgedist. Naast bloedserieuze verhandelingen over de prijzen van de syllabi was er veel ruimte voor plezier en vertier. De latere eerstejaarskrantjes waren aanmerkelijk serieuzer van aanzet, veel informatie over de ontwikkelingen op andere gebied, vakgroepen worden genoemd over de nokkel gehaald en uitgebreide informatie over de komende Sontsen.

In 1975 verscheen Pik, in '76 Maupje en in '77 Propje. Vooral het laatste blad blinkt uit door humor- en fantasie-lone, frage maar tel bloedserieuze artikelen. Of er voor dit jaar weer een eerstejaarskrantje op het programma staat is de redactie niet bekend, wel is ons ter ore gekomen dat er plannen bestaan om het eerstejaarskrantje te institutionaliseren met fakulteits-subsidie enz.. Deze laatste ontwikkelingen worden door de redactie niet toegelicht. Niet dat we de eerstejaars geen blaadje gunnen, maar Rostra is en blijft hét fakulteitsblad.

We hopen hopen dat de lezer de door ons gekozen overdrucken uit drie eerstejaarskrantjes zal kunnen waarderen.

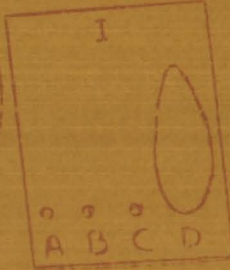
De redactie

De wijze waarop een keizer zijn lading menhirs zal willen verkopen zal zeer moeilijk te vatten zijn voor degenen die niet vertrouwd zijn met de begrippen die door de zakenwereld uit de klassieke oudheid.

niet in het minst natuurlijk omdat het in onze verlichte tijd nauwelijks denkbaar zou zijn dat iemand iets volslagen overbodigs aan de man zou trachten te brengen.

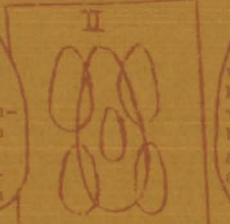
op dit moment is de vraag naar menhirs praktisch nihil, we moeten dus naar wegen zoeken om een bepaalde vraag te creëren bij de potentiële consument

daarvoor is het noodzakelijk dat we de elementen onder de lerp nemen die ons ten dienste kunnen staan.

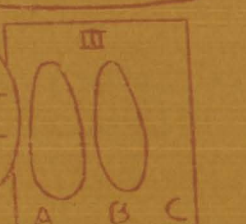

mensen kopen dingen die: A nuttig zijn, B geriefelijk zijn, C leuk zijn, D de bureauhalers maken. D is de groep die wij zoeken, een campagne die gebaseerd is op uitgangspunten van deze strekking, zal ons ongetwijfeld in staat stellen een hechte klantenkring op te bouwen die ervoor zal zorgen dat onze voorraden snel zullen slinken...

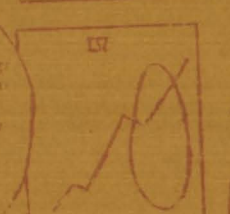
...de schok der herkenning zal in de hand geverkt worden door een konstante herhaling van de aan dit product toegeschreven kwaliteiten

...walleiteit n die wij als volgt kunnen omschrijven: A overbodigheid, B de gelijkheid, C andere kwaliteiten.

U kunt ervan opzien dat ik we niet te buiten gaan aan optimistisch voorspellingen als ik zeg dat w er zeer snel in zullen slingen positieve resultaten te boeken.

Ik ervan overtuigd zijn je gemakkelijk veel menhirs kunnen verkopen.

ONS OPTIMUM FEBR. '75

Waarom investeerde een particuliere ondernemer?

- A. Omdat hij toch geld genoeg heeft.
- B. Ter preferentie van initiale overcapaciteit i.v.m. het feit, dat hij in een vrije ruilverkeershuishouding met volledige concurrentie leeft.
- C. Omdat $Y = C + I$ zoals $9 = 3 \times 3$.

Wu een vraag voor de begaafde student :

- A. Deze vraag is irrelevant.
- B. Het antwoord is absurd.
- C. De antwoord is niet uit het vraag op te maken.
- D. De vraag is niet uit het antwoord op te maken.

$Y + I = C$. Deze bewering is

- A. Absurd.
- B. Ver gezocht.
- C. Overdreven.
- D. Onvoorzichtig.

Wat gebeurt er als de overheid niet ingrijpt?

- A. Niets.
- B. Alles.
- C. Een botje.
- D. Geen van drieën.

Wat is de aardigste veronderstelling:

- A. De konsument handelt rationeel.
- B. Het preferentieschema van de konsument is gegeven.
- C. De onderneming streeft naar maximale winst.
- D. Geen van drieën

Welke van onderstaande uitdrukken is niet juist:

- A. Geld rolt waar het niet gaan kan.
- B. Geld stinkt.
- C. Waar een wil is, is geld.
- D. Geld zoekt geld.

ONS OPTIMUM FEBR. '75

LIJST 2

Maandagernissen:

- 1) Vragen van dhr. Kruijswijk
- 2) Koffierijen
- 3) statistisch Plene
- 4) het 'ouwe jongenskrantenbrood, maar toch ben ik beter'-gedoe van dhr. Drie is.
- 5) Gelijkijdig college met diverse econometristen. (dat lijkt,riekt rogezeid naar racismel-red.)
- 6) Talaatkomers die aan de deur morronen.
- 7) weigerende microfoons
- 8) De te's die mij naar de uitsendingen van de TROS doen verlangen
- 9) De tekoning van de werketar met het onmakelijke hoofd
- 10) Het gemis van interruptiemicrofoons
- 11) Het ontbreken van snorrende kamera's, flitsende fototoestellen, en brommende handrekorders van nieuwgierige journalisten. (ter bevrediging van de docent)
- 12) Nog meer vragen van dhr. Kruijswijk.

TOEG: waar hoort het antwoord C bij?
 C: Om de laatste zwaartje een onderbroek te geven.

4² EINDELIJK 4x10

Op 22 maart 1974 overleed op tachtigjarige leeftijd en na een zeer veelzijdig leven Dr. Ir. Jan Goudriaan, oud president van de Nederlandse Spoorwegen, oud hoogleraar economie. In 1939 had hij gesteld dat het onderwijs in de theoretische economie beter kon worden beperkt dan uitgebreid, omdat wat er aan werkelijk exact wetenschappelijke waarheid op economisch gebied bestaat in een dun boekje van twaalf of zestien pagina's kon worden samengebracht. In 1952 voegde Goudriaan de daad bij het woord en publiceerde Economie in zestien bladzijden of inleiding tot de analytische economie, een werkje van 249 pagina's. De titel inspireerde kennelijk de toenmalige Rostra redactie om elke aflevering een tekeningetje te publiceren onder het hoofd Economie in zestien tekeningen. Evengoed als Goudriaan liet men zich door het getal 17 afschrikken, maar nadat zestien jaar geleden 39 afleveringen waren verschenen hield men plotseling wel op. Dat had nooit mogen gebeuren en ik bied daarom zelf maar een veertigste exemplaar aan. Overigens complimenteer ik de reactie gaarne met de soms zeer goede cartoons die men in het huidige Rostra tegenkomt.

De redaktie van vandaag beschikt over een eigen bureau. Toen ik nog in de redactie van Rostra zat, moesten wij wel bij elkaar thuis vergaderen. Dat bood veel afwisseling. Het bracht ons periodiek in de woning van Alexander Sillema aan de Prinsengracht. Het was een stijlvol perceel waar Sillema's gade van tijd tot tijd hulaconcerten gaf. Ik herinner mij de pijnlijke gelastsuitdrukking van Alexander telkens als Pieter

Bottelier zich op een ragfijn antiek stoeltje liet vallen. De behuizing van Pieter Bottelier was veel onconventioneler. Er vloog een aantal vogels los door de kamer. Zij gingen vaak zitten op de draad van de lamp die ovens boven de eet-tafel liep. Onder die draad was een plankje aangebracht om te voorkomen dat er onverwachte gerechten op de bordes werden gedeponeerd.

Ik herinner mij trouwens nog meer loslopende dieren uit mijn studietijd. Reptilator dra. Wil Grader gaf les aan groepjes studenten die tentamen wilden doen bij prof. Hennipman of prof. van der Schroeff. Grader was altijd wat lang van stof en dus moest het volgende groepje zolang in de hal wachten.

Daar kreeg je elke paar minuten duwen tegen de kuiten. Dat was van de blinde hond van Grader, die onverstoord in de hal bleef rondstappen. Het dier wilde ook nog wel eens in een krab vallen en kon zich dan enige uren achteraan zonder ophouden blijven krabben, totdat Grader hem afzette. Er liep ook een konijn door zijn huis. Als Grader de produktiefunctie aan het uitleggen was placht hij het konijn aan de oren op tafel te tillen en kon dan aan de hand van de wuiving van de rug van het dier heerscherp uitleggen hoe een produktiefunctie verloop. Grader is een voortreffelijk didact en het is erg jammer dat hij niet voor de fakulteit behouden bleef.

De redaktie kwam ook dikwijls samen in de kamer van Peter Majfers aan de Nieuwe Herengracht vlak bij de Jodenbreestraat, zeg maar naast het Vrouwenhuis. Peter had een gezellige zolderkamer vier hoog achter. Deurs door de kamer een touw met aan een kleeftaak een jacquetjasje, kom daar nu nog eens om. In die dagen kostte

een pilsje nog heel wat minder dan een dollar. Een nadeel was, dat het toilet altijd werd bewaakt door een bijtende foxterrier van Peter's hospita. Als redaktie-vergaderingen lang uitliepen schoven wij daarom wel eens gewoon het raam open. Ik herinner mij nog hoe met geringe wendingen van het lichaam een basieland klanksamenstel kon worden opgebouwd tussen de nabije echo van het plat drieshoog en de verre echo van het plaatsje beneden.

Bestek 81 is inderdaad een wegverpbestek. Niet dat er niet zwaar bezuinigd zou moeten worden. Bestek 81 is zelfs een Kinderbestekje in die zin dat het socialisten zeker nergens ruimte geeft voor bieftok en wat misschien erger is: het is nog maar de vraag of Bestek 81 de Nederlandse concurrentiepositie in voldoende mate verbetert. Goed hoger onderwijs is echter ook belangrijk voor die concurrentiepositie. Universitair onderwijs heeft behalve een bestedingsaspect ook een positief produktie-effekt, zowel in de particuliere als in de overheidssector. Bezuiniging mag er niet toe leiden dat zelfs een minimumniveau van onderwijs en onderzoek niet meer wordt gehaald.

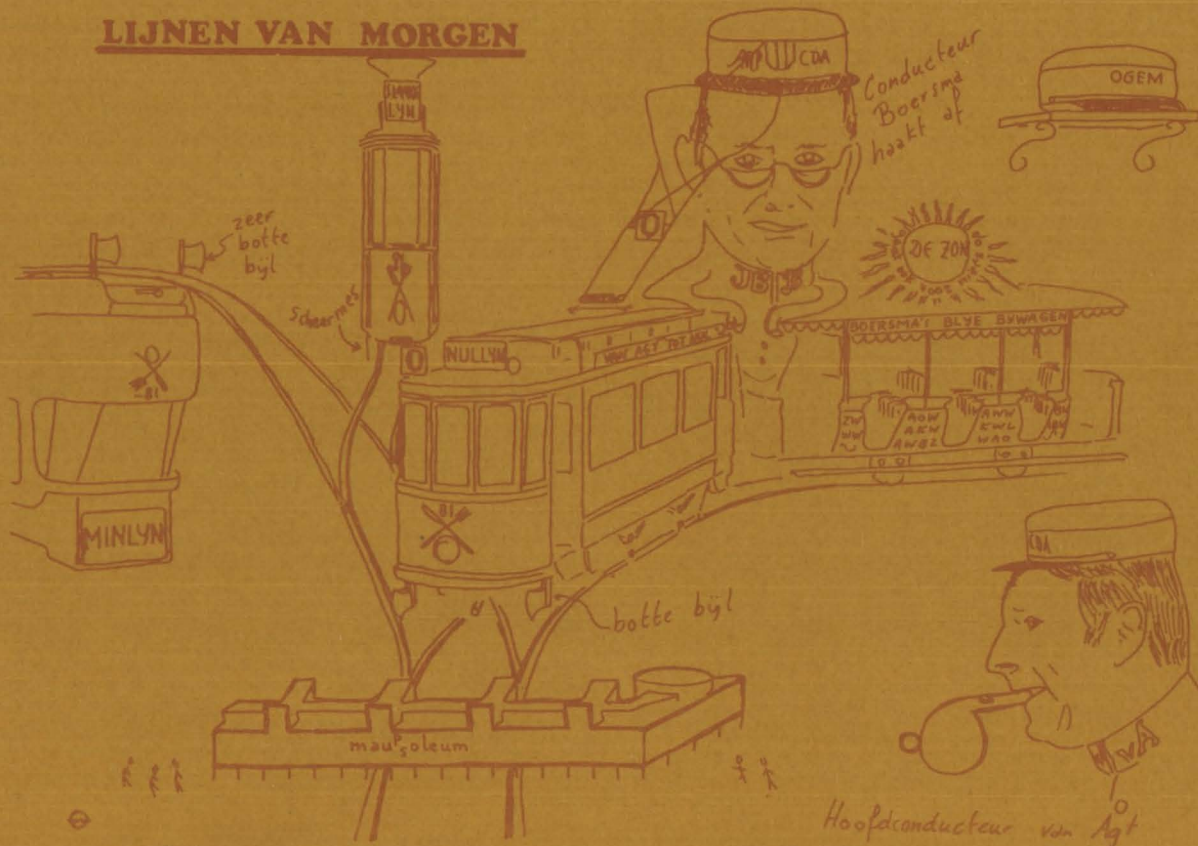
Als in de Jodenbreestraat behalve het Titushuis ook nog het Iellighuis wordt ingekort, wordt het wel een heel eng straatje. En Rostra is ook een volgend jubileum toch echt wel waard.

S.J. Heltzer.

ECONOMIE IN ZESTIEN TEKENINGEN

AFLEVERING VEERTIG

LIJNEN VAN MORGEN

Aan jonge doctorandi economie ter overweging

Jonge doctorandi economie (bedrijfseconomische richting) die erover denken hun loopbaan in het accountantsberoep op te bouwen en daar met hun keuzevakken al rekening mee gehouden hebben, wijzen wij op de mogelijkheden die ons kantoor biedt.

Door expansie en de ontwikkeling van het dienstenpakket bestrijken onze activiteiten een steeds breder terrein: controle, automatiserings-, management- en andere bedrijfseconomische adviezen. Door eigen research en zich wijzigende behoeften van onze cliënten worden in onze Nederlandse en in onze internationale praktijk nieuwe methodieken van controle en bedrijfsadvisering toegepast.

Hierdoor ontstaan nieuwe functies en wordt aan de personeelsbezetting steeds hogere eisen gesteld.

Van Dien+Co staat open voor contacten met doctorandi economie die zich aangesproken voelen door de uitdaging, die het voorgaande inhoudt. Die hun intelligentie en creatieve vermogens gemotiveerd willen gebruiken... het een pre vinden dat de aard en omvang van ons kantoor enerzijds de mogelijkheid bieden om op een ruim terrein van activiteiten ervaringen op te doen, terwijl anderzijds de organisatie overzichtelijk blijft.

Specifieke eisen zijn: het vermogen snel en scherp te kunnen analyseren en formuleren en een goede kennis van de engelse taal. Leeftijd tot 25 jaar.

Plaatsing op een der kantoren geschiedt in overleg. Na het behalen van het accountantsdiploma is een tijdelijke detachering op een buitenlands kantoor mogelijk.

Uw reactie, met relevante gegevens, gelieve u te richten aan ons Hoofd Personeelszaken; u ontvangt daarna een uitnodiging voor een persoonlijk gesprek.

VAN DIEN+CO - Postbus 4200 - 1009 AE Amsterdam - Tel. 020-910111

AMSTERDAM	ENSCHEDÉ	HOOGVEEVEN	ROTTERDAM	ZWOLLE	ORANJESTAD-ARUBA
APELDOORN	'S-GRAVENHAGE-RIJSWIJK	LEEWARDEN	TILBURG	ANTWERPEN	PHILIPSBURG-ST. MAARTEN
ARNHEM	GRONINGEN-HAREN	LELYSTAD	UTRECHT	BRUSSEL	CARACAS-VENEZUELA
BREDA	HAARLEM	LOCHEM	VENLO	WILLEMSTAD-CURAÇAO	
EINDHOVEN	'S-HERTOGENBOSCH	MAASTRICHT	ZAANDAM		

HET DILEMMA vD ASVA, OF IS

ROSTRA PRAAT MET ASVA VOORZITSTER SIMONE WALVISCH

Toen tijdens een redactievergadering van Rostra de gedachte werd geopperd om eens een interview te houden met de nieuwe voorzitter van de ASVA, zag de twee redactieleden hierin een uitstekende gelegenheid om hun al jaren knagende onvrede met de ASVA eens te uiten. Dit mondde uit in een anderhalf uur durend gesprek tussen onze "Nieuwe Ontevredenen" en Simone, over het innerlijk en het uiterlijk van de Amsterdamse studentenvakbond. Hierna volgt een ietwat verkortte weergave.

Simone Walvisch is 25 jaar, studeert Nederlands en is kandidaatsassistente bij de vakgroep Vakdidactiek.

Rostra: Toen wij telefonisch een afspraak maakten voor dit gesprek en je probeerden uit te leggen waar de Rostrakamer is zei je: "ik ken het daar wel, want ik heb het nog eens helpen bezetten zo oud ben ik dus". Wat bedoelde je daar precies mee, vind je jezelf te oud als student, of vind je dat bezettingen niet meer van deze tijd zijn?

S.W.: Nee, hoor, dat zei ik omdat nog maar heel weinig studenten uit die tijd actief zijn. Die bezetting waar ik op doelde was een onderdeel van de 1000 gulden acties en onder het aktieve kader van de ASVA vind je nog maar weinig mensen die daar aan hebben meegedaan.....jammer genoeg.

Rostra: Waarom jammer genoeg, je bent nu achtste jaars studente als ik me niet vergis, en zo'n voorzitterschap kost je natuurlijk weer een jaar, vind je dat geen bezwaar om zo lang te studeren?

S.W.: Nee, eigenlijk niet, ik ben als kandidaatsassistente bij vakdidactiek al bijna drie jaar economisch zelfstandig en ik denk dat dat erg belangrijk is als je lang wilt studeren. Naast m'n studie ben ik altijd actief geweest wat tot gevolg had dat ik altijd een beetje een minimumstudent ben geweest en ik heb gemerkt, dat ik de laatste drie jaar doordat ik zoveel met m'n vak bezig geweest ben veel meer geleerd heb, denk ik, dan wanneer ik snel was afgestudeerd.

Rostra: Kun je wat over jezelf vertellen, behalve wat je studeert en waar je werkt; wat voor kranten leesje, welke hobbies heb je enz.?

S.W.: Mijn probleem is dat ik me volledig identificeer met datgene waar ik mee bezig ben. Dat heeft tot gevolg, dat als ik praat over mezelf, ik automatisch praat over de dingen waar ik mee bezig ben en dat is dus voornamelijk mijn werk. Ik geef onderwijs aan mensen die stage lopen en dat staat gelukkig geheel los van mijn dagelijkse activistenpraktijk. Dat werk is bovendien ook belangrijk voor je functioneren naar anderen toe. Je merkt plotseling, dat je autoriteit hebt omdat je de "juffrouw" bent, de begeleidster van een groep, en daar heb ik ontzettend veel van geleerd ook voor mijn functioneren als voorzitter omdat je daar dezelfde invloeden ondervindt.

Rostra: Merk je een duidelijk verschil tussen de mensen aan wie je nu zelf les geeft en de mensen uit jouw eerste jaar?

S.W.: Jazeker, ik zat in een ontzettend actief eerste jaar, het was, middenin de tijd van de democratisering. Bij alles wat we deden vroegen we ons af, misschien wat overdreven, wat de maatschappelijke relevantie ervan was. We waren in principe tegen alle tentamens en hebben er ook een stel afgeschafte. We hebben ertegen gestreden en ze vervangen door andere toetsingsystemen, die we zelf hebben opgezet. Van de vijftig studenten waren er 45 die ontzettend actief zijn geweest in een soort jaarraad die we toen hadden en die overal vraagtekens bij zette. Op een gegeven moment hebben we zelfs geweigerd om een bepaald vak te krijgen, dat was tekstinterpretatie, omdat we het niet maatschappelijk relevant vonden. Dat soort situaties heb je niet meer en dat vind ik jammer.

Rostra: Dat vind je jammer; hoe zie je dat dan? Zijn mensen moe van dat soort vragen als: "Is het maatschappelijk relevant?". Accepteren ze meer?

S.W.: Nee, ik geloof niet dat dat moeheid is. Wij werden in ons jaar gestimuleerd door de docenten om een jaarraad te vormen om over het programma te gaan praten. Dat gebeurde nu niet meer die jaarraden worden zelfs niet meer officieel erkend.

Rostra: In ons jaar 1974 zag je al dat het niet meer als vanzelfsprekend werd aangenomen dat er actie werd ondernomen. Er waren wel mensen die traditie getrouw met die acties kwamen en ervan uitgingen dat ze namens de hele groep spraken. Ik weet nog goed dat ik daar destijds zwaar de pest aan had.

S.W.: Nee, die actie is niet vanzelfsprekend meer.

verrechtsing

Rostra: Geloof je dat je kunt spreken van een verrechtsing van studenten?

S.W.: Nee, niet van verrechtsing eerder van verschooning. Wat wij deden: dat je aan het begin van elk trimester het programma bediscussieerde, dat zie je nauwelijks meer. Het programma, dat ik mijn groepen voorschotel wordt meestal zondermeer geaccepteerd, misschien denken ze wel; het is zelf een activiste dus dat zal wel goed zijn.

Rostra: Vorig jaar heeft een psycholoog in Gronningen nogal opzien gebaard met een theorie over de linkse studentenbeweging, waarin hij deze vergeleek met het studentencorps van vroeger endaarbij zeer veel parallellen wist te trekken. Hij stelde dat studenten een beetje los staan van de samenleving; omdat zij noch behoren tot diegenen die deelnemen aan het productieproces in zijn breedste vorm, noch tot de jeugd die haar tijd in vrijheid en blijheid mag doorbrengen. Daardoor ontstaat een poging om zich toch een eigen status te verwerven door een overdreven imiteren van andere groepen in de samenleving, bij het corps: hetbekakte praten, het nog meer sigaren roken en het nog deftiger pakken dragen; bij de linkse studentenbeweging: hun taalgebruik, het vele vergaderen en de manier waarop, de kleding (laatst zei iemand van de aktiegroep tegen me kijk ik heb een echt CPN-jasje). Herken je jezelf of de ASVA daarin?

S.W.: Eh nee, volgens mij wordt studenten vaak verweten dat ze geen maatschappelijke groep zouden zijn op grond van hun economische positie.

Rostra: Maar ze hebben toch ook hun eigen subcultuur: hun eigen eethuizen, hun eigenkortingsregelingen, eigen woningen, eigendiscotheken.

S.W.: Eigen discotheek?

Rostra: Jazeker: Dansen bij Jansen.

punk of cultuur

S.W.: Je hebt nu eenmaal verschillende culturen, die gebonden zijn aan verschillende maatschappelijke lagen, jammer genoeg. Maar binnen de ASVA heb je die verschillen ook: zo heb je bijv. een groep die zich bezig houdt met cultuur, die viool studeren of gitaar-

PUNK NOU FASCISTISCH OF NIET

lessen geven etc., maar ook een groep die zich bezig houdt met punk en zich meer met werkendjongeren identificeert. Je ziet dan ook een verandering in de organisatievorm van de ASVA, er is steeds minder centraal kader het belang van de faculteitsgroepen is toegenomen. Dat neemt natuurlijk niet weg, dat bijv. de beleidsraad een eigen discussiepatroon heeft. De verschillen tussen de faculteiten komen bijv. tot uiting in het gevoel voor humor. Zo hebben economen een heel specifiek gevoel voor humor, wat ik persoonlijk heel geestig vind.

Rostra: Wij vonden ze juist tamelijk humorloos; de aktiegroep hier is toch duidelijk een aparte groep, die zich kenmerkt door bij elkaar zitten, met stencils rondlopen, als je niet bij de "club" hoort kan je ook net zo goed niet op hun vergaderingen komen, er wordt toch niet goed naar je geluisterd, ze sluiten zich af. Ze eten met elkaar, feestten met elkaar, gaan met elkaar op vakantie. Ik heb ook het gevoel dat ze een beetje achterlopen, ze kijken naar studenten van: wat hebben ze aan, wat doen ze, naar welke muziek luisteren ze, dat moeten we ze ook geven. Paaien dus, maar net wel even te laat, nu een punkfeest, bij de SEF kan je pas platen van de Strangers krijgen, als het allemaal al een beetje voorbij is.

S.W.: Nou, we hebben vorig jaar ook al een punkfeest gehad en Gert (Gert Grift, 3e jaars economie: red.) die nu in het bestuur zit is al jaren één van de grootste punkers van de ASVA. En binnen de ASVA, dat is wel leuk, is het vorig jaar, nu niet meer zo, want punk en new wave zijn al een beetje geïnstitutionaliseerd, een hele heftige discussie gevoerd of punk nu fascistisch was of progressief, eigenlijk zaten er geen meningen tussenin, waarbij voorstanders wezen op de engelse beweging "Rock against racism" en de tegenstanders op de veiligheidsspelden en de tendensen naar de Hell's Angels. Ook bij Nederlands is die discussie gevoerd. Bij Nederlands vormen de ASVA-mensen geen afgescheiden groep, de situatie op de economische faculteit is heel anders, je hebt er nog veel OBAS-stemmers, vvd-leden, die zetel in de universiteitsraad is nog elke keer weer spannend.

Rostra: Toch denken we dat de ASVA ook een groot deel van de links denkende mensen, PvdA-stemmers niet raakt. Eind zestiger jaren was het imago- het gezicht- van de ASVA bijv. in taal en kleding dat van de toenmalige jeugd, er is veel veranderd en we hebben het gevoel dat de ASVA niet bij die ontwik-

keling aansluit. Jullie ledenaantal neemt toch ook voortdurend af?

S.W.: Nee, nee, dat neemt ontzettend toe, we zitten een paar honderd boven het aantal van vorig jaar, en dat was weer hoger dan het jaar daarvoor en dat washet jaar dat de teruggang gestopt is.

uitzondering

Rostra: Maar het gaat natuurlijk wel om het relatieve aantal.

S.W.: Organisatiegraad bedoel je, dat is waar, wat dat betreft denk ik dat we zo'n beetje op dezelfde hoogte blijven. Maar ik denk, dat de politiek van de ASVA en daar is je ledenaantal natuurlijk een uitdrukking van, wel veranderd is. Er is naar aanleiding van een "mislukte" demonstratie, twee jaar geleden, een discussie geweest over de werkwijze van de ASVA. Die heeft geleid tot een andere aanpak, de "Heroriëntering van de studentenbeweging", dat houdt in, dat we niet meer vanuit een centraal orgaan mensen naar de faculteiten toesturen, maar dat groepen van de faculteit en centraal vertegenwoordigd zijn. De nadruk ligt nu ook meer op herprogrammering en de studieinhoud. Die opzet heeft op veel faculteiten geleid tot goede resultaten, indie zin dat er veel studenten bij de discussies betrokken zijn. Daarop vormt de economische faculteit misschien een uitzondering, omdat het moeilijker is voor studenten om greep te krijgen op het onderwijsprogramma. Studenten zitten niet in de vakgroepen, dus je kan wel voorstellen doen voor onderwijsveranderingen, maar je kanbestuurlijk nooit een vuist maken. Er is hier ook niet zo'n traditie op dat gebied.

Rostra: Maar vrijwel ieder eerste jaar heeft hier wel een soort spontane beweging gekend, of dat nu ging over vragen van maatschappelijke relevantie of over hele praktische punten met betrekking tot onderwijs. Maar dit soort aktie werd altijd min of meer geclaimd door de aktiegroep en later zelfs door door de aktiegroep gestuurde mensen overgenomen. Van dit soort "infiltraties" hielden de meeste mensen toch wel een flinke kater over.

S.W.: Ik vind het moeilijk om hierop te antwoorden vanuit mijn niet econoom zijn, en om kritiek te leveren op mensen die behoren tot de organisatie waartoe ik-

zelf ook behoor. Ik wil daar liever over praten als die mensen erbij zijn. Op zichzelf hoeft wat je zegt niet slecht te zijn. Een voorbeeld hiervan zie je bij het instituut voor muziekwetenschappen, daar is geen ASVA-groep. Die mensen hadden uit protest tegen de benoeming van een hoogleraar hun instituut bezet en ze hadden praktische informatie nodig: hoe ga je bezetten etc.. Ik ben steeds bij die bezetting geweest, niet geslapen, om gebruik te maken van mijn ervaring naar hun toe, maar ik heb hun aktie niet gevoerd, het was hun aktie. Je kan mensendus helpen zich te organiseren op grond van je grotere politieke ervaring.

vakbond

Rostra: De ASVA is een studentenvakbond hoe zie je dat in relatie tot andere bonden, wat houdt het in?

S.W.: Dit houdt twee dingen in: materiële belangenbehartiging, het bevecht en van voorzieningen en immateriële belangenbehartiging, een goed onderwijsprogramma. Dus niet alleen een hele degelijke opleiding, maar ook een universiteit die zo functioneert dat andere maatschappelijke groepen er wat aan hebben. Maar de ASVA is ook een politieke vakbond dwz. we willen een politieke factor zijn in progressieve zin, waarbij belangenbehartiging op zich ook al politiek is.

Rostra: Zien jullie jezelf als een categorale bond, die dus in een zekere concurrentieverhouding staat tot andere bonden?

S.W.: Ik vind de ASVA geen categorale bond, ze organiseert studenten, een categorie, maar categoriaal is ook vaak een vies woord in de zin van niets te maken willen hebben met het FNW. Dat is bij de ASVA niet zo, wij willen wel heel duidelijk overleg met andere bonden, de ABVA is daar een belangrijk voorbeeld van, omdat die de werkende mensen op de universiteit organiseert. We hebben gezamenlijke doelen als het om de universiteit gaat, maar ook bijvoorbeeld een ander economisch beleid.

Rostra: Zien jullie concurrenten in andere onderwijssectoren? Vakbonden kennen een sterke solidariteit met met mensen waar ze als vereniging

niet zo veel mee te maken hebben: werk besmet verklaren, opkomen voor WAO'ers etc.. Maar als de universiteit- en er bij de bezuinigingen vergeleken met bijv. werkende jongeren (leerdag voor 18-jarigen) er nog helemaal niet zo slecht afkomen, dan komen jullie alleen op voor studenten.

S.W.: De discussie die bijv. bij het FNV plaatsvindt over studenteninkomens, n.a.v. het LOG-plan studiefinanciering vinden we heel belangrijk, omdat ervaak een scheiding gesuggereerd wordt tussen belangen van studenten en andere groepen in de samenleving, dus dat studenten geprivilegeerd zijn.

valse keus

Rostra: Maar dat zijn ze toch, ze zijn beter georganiseerd want ze hebben meer kennis, meer tijd.

S.W.: Nou, die tijdvalt de laatste tijd ook wel tegen. Ik ben het er niet mee eens dat er concurrentie bestaat tussen die sectoren. Het is belangrijk dat we niet kijken naar van bij de één wordt 200 miljoen bezuinigd en bij de ander 300 miljoen, en omdat die miljoenen bij werkende jongeren misschien veel harder nodig zijn, mogen studenten eigenlijk geen eisen stellen. Dat is een valse keus. Je moet gemeenschappelijk tot een ander beleid komen, dat moet gericht zijn op een bevrediging van behoeften en niet op een matiging voor iedereen. Er is juist behoefte aan onderzoek voor die groepen als werkende jongeren en op grond daarvan moet ook geld uitgetrokken worden voor universiteiten. Zo is er bijv. bij andragogie in samenwerking met het MNU-jongeren contact een plan voor de jeugdarbeid ontwikkeld, waarbij concrete voorstellen voor projecten ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid worden gedaan. Scholieren worden trouwens ook getroffen door bezuinigingen op universiteiten, omdat ze slechte leraren voor hun neus krijgen.

Rostra: Maar er is toch wel een relatief verschil tussen het niet doorgaan van een hele leerdag voor werkende jongeren en studentenstops. Er worden nog niet en bloc slechte leraren afgeleverd door studentenstops.

S.W.: Maar door die studentenstops worden wel WAO-mensen getroffen, want ze kunnen niet naar de universiteit, dan ontstaat doorstroming naar het HBO, daar hebben ze capaciteitsstops, dan is er geen plaats meer voor de mensen van de MAVO, die worden dan werkeloos

of moeten naar het middelbaar beroeps- onderwijs enz. enz..

Rostra: Ik kan me herinneren, dat bij de kennismakings dagen van ons le jaar Ferd Crone (als representant van de actiegroep/ASVA) zei dat erover gedacht was om studentenhuizen open te stellen voor werkende jongeren, maar dat jullie daartegen geweest waren, omdat werkende jongeren en studenten zo'n ander leefpatroon hebben (werkende jongeren hebben 'ochtends al vroeg de wekkerradio aanstaan, en studenten willen uitslapen). Hoe kan je dat rijmen met solidariteit?

S.W.: Deze opmerking is historisch juist; zois erover gediscussieerd. Er is steeds actie gevoerd door de ASVA voor meer studentenhuusvesting, maar opeen gegeven moment vonden we dat belachelijk, nog meer van die woonkazernes, we wilden jongerenhuusvesting waarbij studenten en werkende jongeren geïntegreerd werden. Toen is de discussie eigenlijk omgedraaid: waarom laat je geen werkende jongeren toe in studentenflats. Toen hebben wij als ASVA ons op het standpunt gesteld: er wordt niet méér gebouwd voor studenten, dus wat je doet is de armoe verdelen en toen hebben de werkende jongerenorganisaties gezegd: wij willen niet in studentenflats, die leefwijzen zijn verschillend. Toen zijn we samen gaan werken in stedelijk overleg jongerenhuusvesting, voor meer woningen voor alle jongeren. Maar we willen tegelijkertijd ook dat er voor le jaars studenten die aankomen noodvoorzieningen worden getroffen.

kraken

Rostra: Je hebt al een paar maal de maatschappelijke betrokkenheid van studenten genoemd, en dat de ASVA daarbij zou moeten aansluiten. Ik krijg altijd de indruk dat er daarbij een merkwaardig verschil bestaat tussen verweg en dichtbij. Volgens mij bestaat er niet zoveel verschil tussen Nicaragua: het Sandinistisch front dat zich met primitieve wapens verzet tegen Somoza-verzet en de Nieuwmarkt, waar ze met zakjes verf tegenover waterkanonnen en wapenstokken stonden. Maar in Nicaragua is koud het eerste schot gelost of de stencilpersen staan alweer roodgloeiend bij jullie, terwijl bij de Nieuwmarkt de ASVA m.i. toch wel een dubieuze rol gespeeld heeft: het ingooien van ruiten bij het actiecentrum het Hoekje bijvoorbeeld, op z'n zachtst gezegd hebben ze niets van zich laten horen. Is het makkelijker om je uit te spreken over dingen ver van huis, op een veilige afstand?

S.W.: Ik wil me graag uitspreken over dingen dicht bij huis. Ik geloof wel dat we een lange traditie hebben opgebouwd van solidair zijn met groepen buiten de universiteit. Er is ook in het landelijk overleg jongerenhuusvesting geregeld overleg met krakers. Dat is wel een heel nieuw contact, dat is best een beleidsombuiging; het zien van het politieke karakter van het kraken.

Rostra: Dat is toch wel knap laat, kraken is een verschijnsel van de laatste 5 à 10 jaar. Is dit soort dingen ook wel verlaat door de CPN-invloeden op de ASVA? Vooral de Nieuwmarkt was voor de CPN een grote kwestie, waarbij ze zich zelfs weigerde uit te spreken tegen het politiegeweld.

S.W.: De ASVA heeft zich nooit willen uitspreken tegen of voor de metro, maar wel tegen het politiegeweld. Er was binnen de ASVA een ontzettend meningsverschil over de metro en een algemene beleidslijn is; dat je niet over buitenuniversitaire zaken uitspreekt, als dat tot scheuring binnen de organisatie leidt.

Rostra: Maar jullie spreken je ook niet uit over de Wibautstraat, of over wat er in de Jordaan gebeurt.

S.W.: Nee, we hebben daarover geen standpunt over in willen nemen, maar er zijn zoveel plekken in Amsterdam waar wat gebeurt.

trekken

Rostra: Ja, maar er zijn zoveel plekken en de wereld en daar reageren jullie wel op. Hier voor de deur ligt ook zo'n voorbeeld: de Jodebreestraat, dat zou toch voor de actiegroep een prima punt zijn, ze kunnen er haast niet omheen, als ze uit het raam kijken is het alles wat ze zien en het is al jaren aan de gang.

S.W.: Het is heus niet uit onwil, maar je kan niet alles oppikken we weten gewoon niet alles. Van de actiegroep kan ik het me wel voorstellen, het is hun zaak natuurlijk verder, maar de faculteitsgroepen zijn zich steeds meer gaan richten op het onderwijs, dat is ook bij economen zo, maar dat komt omdat er afgesproken is, dat het een actie is en dan moet je daar aan gaan trekken.

Herman van Oorschot & Iris de Veer

ROSTRA WEL 25 JAAR MAAR TOCH

vakatures vakatures vakatures vakatures vak

Intergeile
Lollyboys

ALS HET
WARE DAT IN HETGEEN
WATTIE MAAKT
IETS VAN HEM-
ZELF ZIT

rostra zoekt
MEDEWERKER
/ REDAKTEUR en

**sollicitaties voor deze dynamische en
interessante job naar kr. 2167**

najaarsaanbieding

WAT DAT DAN OOK
ZIJN
MAG...

**LIEVER
LEUKE MEISJES**

Tijdschrift voor Politieke Economie

2e jrg., nr. 2

Het welslagen van een tijdschrift voor politieke economie, zowel in termen van theoretisch niveau, als in termen van praktische bruikbaarheid, vraagt een zeer breekbaar evenwicht tussen tal van elementen en aspecten. Zo moet er sprake zijn van een juiste afstemming tussen (theoretische) abstraktie en praktische uitwerking. Er moet een grote verscheidenheid zijn in de maatschappelijke problemen en verschijnselen die geanalyseerd worden. Er moet gezocht worden naar een formule waarin enerzijds de samenhang tussen deze problemen (of beter: de ondeelbaarheid van de maatschappelijke realiteit) duidelijk wordt gemaakt, maar anderzijds ruimschoots gebruik wordt gemaakt van specialistische ('vak') kennis.

Na anderhalve jaargang TPE kan gesteld worden, dat het tijdschrift op de goede weg is. In de eerste nummers lag (terecht) de nadruk vooral op de sociaal-economische analyse van problemen die direkt verband houden met de economische crisis (loonpolitiek werkgelegenheid). Door latere nummers is dit thema meer en meer onderdeel geworden van een bredere opzet waarin zowel sprake is van een differentiatie in de behandelde onderwerpen als van een 'verbreding' van de invalshoek van waaruit deze worden geanalyseerd.

Het thans voorliggende zesde nummer is daarvan op zichzelf een gelukkige illustratie. Het bevat een gedetailleerde beschrijving van achtergronden en gevolgen van een nieuw funktieclassificatie- en beloningssysteem bij Hoogovens (Bello); een analyse van de Nederlandse ontwikkelingshulp aan Indonesië; en een behandeling van enkele economisch-politieke ontwikkelingen in de dertiger jaren.

Het Bello-project bij Hoogovens

Het eerste artikel, "Het Bello-project bij Hoogovens" door Hans Conijn en Frans Odink is gebaseerd op het onderzoekverslag van hun doktoraalstage bij Hoogovens. Dit verslag zelf omvat een deel waarin wordt ingegaan op de procedure waarlangs "Bello" als organisatie-ontwikkelingsproject werd ingevoerd en een deel over de gevolgen van het systeem voor de organisatie op de werkplek. Dit laatste deel staat centraal in het artikel en wordt geïllustreerd aan de hand van een schets van de belangrijkste ontwikkelingen in een drietal afdelingen van Hoogovens (staaf en draadwalserij, Blokwal I en walserij West)

De doelstelling van het onderzoek lag in het duidelijk maken (vooral naar de talrijke vakbondsleden die gingen participeren in de inspraak) van de achtergronden en motivaties van Hoogovens voor deze invoering. Hun voornaamste bevinding luidt, dat het systeem niet slechts de basis biedt voor een ander loonsysteem. Als organisatie-ontwikkelingsproject dat vrijwel alle arbeidsvoorwaarden omvat kon Bello gebruikt worden als instrument om het personeelsbeleid snel en flexibel aan te passen aan gewijzigde omstandigheden.

Ontwikkelingshulp aan Indonesië: mythe of werkelijkheid?

Joep Creyghton komt in zijn artikel "De ontwikkelingshulp aan Indonesië: mythe en werkelijkheid" tot de konklusie, dat niet de arm-

sten van de Indonesische bevolking, maar enkele grote kapitaalgroepen het grootste belang hebben bij voortzetting van de Nederlandse hulp aan Indonesië. Dat is de eerste lijn waarlangs zijn betoog verkoopt. De tweede is, dat de hulp aan Indonesië in strijd is met de zgn. criteria van Pronk. Rond deze centrale stellingen wordt een grote hoeveelheid informatie over de ontwikkelingen in Indonesië gegeven.

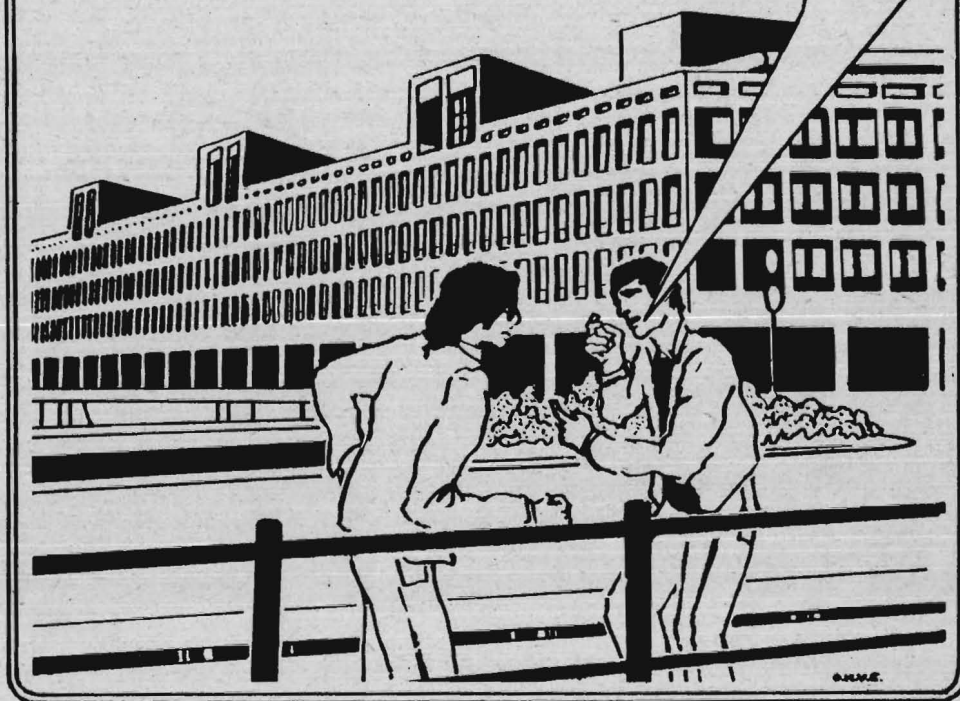
De economische politiek van de jaren '30

Tenslotte het artikel van Frans Becker en Geert Jan van Oenen, "De economische politiek van de jaren '30." Hierin worden een aantal publikaties over de economische situatie en de economische politiek in de aangegeven periode besproken. Wij beperken ons tot de konklusie n.a.v. het meest centrale werk (F.A.G. Keesing, "De kunjunkturele ontwikkeling van Nederland en de evolutie van de economische overheidspolitiek 1918-1939): "In het bijzonder laat Keesing zien dat een politiek die erop gericht was op de lange termijn de voorwaarden te scheppen voor herstel en nieuwe bloei van het kapitalistische bedrijfsleven, in feite zelf direkt bijdroeg tot een vergroting van de werkloosheid."

Al met al een van harte aanbevolen nummer.

Rob de Klerk

ZOUDEN WE HIER OVER 25 JAAR NOG STAAN ?

25 JAAR ROSTRA

EERSTEJAARSINTRODUCTIE

DAMES EN HEKEN! HARTELIJK WELKOM, IK HOOP DAT U MIJ KUNT VERSTAAN, OOK DAAR ACHTERIN, EN NOGMAALS HARTELIJK WELKOM DUS.

Zo ongeveer opende Bert van Gelder op maandag 4 september de kennismakingsweek van en voor de eerstejaars. Voor iedereen die het heeft meegemaakt en iedereen die het niet heeft meegemaakt hier een verslag van de belevenissen van B2.

In aansluiting op INTREE 78, waarvan de opzet was de nieuwe jaargang aankomende studenten enigszins vertrouwd te maken met de geheimen van hun nieuwe leven, het studeren, en Amsterdam, maakten we nu kennis met mede-economen-in-de-dop, de faculteit en de economie. In hoeverre die kennismaking is bevallen is een vraag waarop wellicht de pasgehouden enquête over de week een antwoord zal geven, maar de organisatoren hebben zich behoorlijk uitgesloofd om er iets moois van te maken; Bert van Gelder had z'n vrolijkste, vriendelijkste en zonnigste glimlach meegebracht; er was voorzien in borrels, rondvaarten, sport, een volledig afgehuurde jeugdherberg, simulatiespelen en colleges wiskunde over onbegrijpelijke delta/epsilonbewijzen; en de begeleiders hadden op een speciale mentorenbijeenkomst een uitgebreide briefing ontvangen. Het geheel moest dus wel vlot verlopen, en dat deed het ook.

Direkt na de openingswoorden kreeg professor Verburg het woord, heette ons wederom welkom, drukte ons op het hart om vooral onderling 'contact te zoeken', en wenste iedereen succes met de studie. Hierna volgde onze inddling in werkgroepen, en leerden we plots vijftientig namen en bijbehorende gezichten kennen; dat waren ze dan, je medestudenten voor de komende jaren, en over en

weer begonnen we vragen te stellen: Waar kwam jij ook alweer vandaan, en hoe heette jij nou ook alweer etc.

's Middags waren er colleges door de profs Klant en Stuyvenberg, waarbij naar ons idee de laatste door z'n driftig rondrentelen over het kleine podium, z'n onweerstaanbare anekdoten over de kersenteelt en minimumbloemprijzen, die de zaal enkele keren volledig 'plat' deden gaan, bij diezelfde zaal wat beter aansloeg dan de eerste, voor wie men wellicht wat meer gevoel voor understatement nodig had om hem te volgen. De middagborrel vervolgens werd georganiseerd door de SEF, van welke het boek drank en plaatprijsniveau dermate gewaardeerd werd dat later in de week uit woorden van de voorzitter bleek dat vrijwel iedereen lid van de club was geworden.

Dinsdag bracht ons een rondvaart door havens en grachten, dat laatste speciaal voor de niet-Amsterdammers onder ons. Drie uren duurde de tocht, en vele klachten klonken - in onze boot althans - over het zeer matige zitcomfort. Onderweg vernamen we van een heer van de haven dat Amsterdam de grootste cacao-overslaghaven ter wereld is, wie had dat ooit gedacht, en passeerden een lege NDSM werf en een dichte Hembrug, om tenslotte bij de Scandia-terminal te komen, waar de middag kaartend en keuvelend en luisterend aan vele tafeltjes naar een andere heer van de haven en naar Wim Schoutendorp, die uitzette welke vuile spelletjes er in de scheepsbouw door de directies van RSV en de ADM zijn gespeeld; tenslotte meende hij dat

de crisis wel weer zou overgaan en dat de markt voor mooie nederlandse schepen wel weer gunstig zou worden. Daar waren we het aan ons tafeltje niet geheel mee eens, doch er ontstond geen plenaire discussie over. In zeer comfortabele busstoelen reisden we terug naar ons Maupoleum.

Het woensdagochtendonderdeel waseen bezoek aan de effectenbeurs, waar een diashow van drie in razend tempo naast elkaar geprojecteerde dia's aan ons verscheen, zodat je wel een zeer briljant student moest zijn om de inhoud nog een beetje te kunnen volgen. Een wat sikkeneurige juffrouw beantwoorde vervolgens vragen uit de zaal, en toen liet men ons los op het balkon boven 'de vloer', die gevuld bleek met driftig hollende, schreeuwende of telefonerende beursleden. Een leuk spelletje was ook om te proberen de twee of drie vrouwen tussen al die heeren te vinden.

Het simulatiespel over het autobedrijf Toyaki van die middag liep in onze variant uit op een volledig communicatiegebrek tussen arbeiders en vakbonden, zodat de directie slapende van alle problemen verlost raakte, temeer daar de pers bij allerlei vergaderingen voortdurend werd buitengesloten om zo de strategieën voor de tegenstanders geheim te kunnen houden. Tenslotte namen alle arbeiders, nadat de helft van de problemen dankzij uiterst inconsequent beleid van de spel leidende overheid was opgelost, collectief ontslag omdat 'de werksfeer niet deugde', en daar had de directie ook geen antwoord meer op. We waren het er over eens dat het spel niet goed in elkaar zat, daar vrijwel niets onmogelijk was.

Hoe het INLEIDEND bedoelde PRAATJE van de wiskundigen uitpakte op donderdag is reeds genoemd, en welk een irritatie dit opwekte laat zich raden. Nee, dan verliep de aansluitende sportmiddag heel wat prettiger, in het zeer fraaie Stiloscomplex.

Voor de studentenstand wordt toch maar goed gezorgd lijkt het dan. Welke andere groep in Nederland heeft de beschikking over uitsluitend voor hen gebouwde sportpaleizen?

Een deel van ons groepje besloot 's avonds gezamenlijk in Peking chinesees te dineren, wat voortreffelijk smaakte, en vervolgens apart af te rekenen, wat de obers

vervolg op pag. 33

IPSO-PLAN: 'van alles meer'

Het Instituut voor Politiek en Sociaal Onderzoek (IPSO), het wetenschappelijk bureau van de CPN, heeft een alternatief ontworpen voor de bezuinigingsplannen van de regering-Van Agt/Wiegel en van de oppositieleider den Uyl. Volgens het plan "Voor werk en een beter bestaan" moet er nieuwe werkgelegenheid geschapen worden door een combinatie van twee soorten maatregelen. De vakbeweging moet van de werkgevers afdwingen dat de koopkracht gehandhaafd wordt en de arbeidstijd verkort. Tegelijkertijd moet de overheid ertoe gedwongen worden meer uit te geven aan sociale voorzieningen en woningbouw, en minder aan wapening, EEG-bijdragen en subsidies aan de grootste bedrijven.

Het is een plan in verschillende lagen. In eerste instantie is het de bedoeling "arbeidsplaatsen te kreëren en de gevolgen van de crisis aan te pakken". Om dat op redelijk korte termijn aan te pakken kan niet de hele maatschappij tegelijk overhoop gehaald worden. Aan de andere kant zijn er afzonderlijke voorstellen die heel wat verder gaan omdat ze een aanzienlijke wijziging van de machtsverhoudingen in de politiek van Nederland veronderstellen. Waarom het plan als geheel toch aan de voorzichtige kant blijft kan men vermoeden: de CPN zoekt aansluiting bij (de linkse stromingen) in de vakbeweging en de PvdA. Wat meer gedetailleerd ziet het plan er als volgt uit:

1) MAATREGELEN VAN DE OVERHEID WAARDOR WERK GESCHAPEN WORDT.

- Verbetering van gemeenschapsvoorzieningen als onderwijs, gezondheidszorg en welzijnswerk. In totaal moeten er daar zo'n 50.000 arbeidsplaatsen bijkomen om de schoolklassen te kunnen verkleinen, de vakaturestop bij het maatschappelijkwerk te kunnen opheffen enz. Kosten voor de overheid: f70.000,- per arbeidsplaats (loon + bijkomende kosten), dus in totaal f3,5 miljard.
- Bevordering van de stadsvernieuwing en sociale woningbouw. Alleen al in Amsterdam zouden er minstens 5000 huizen extra gebouwd moeten worden per jaar. Het landelijk bouwprogramma zou met minstens 10.000 huizen verhoogd moeten worden. Kosten: f700 miljoen, opbrengst: werk voor 10.000 bouwvakkers en nog eens zoveel werknemers in de toeleverende bedrijven. Daarnaast moeten maatregelen die in Bestek '81 worden voorgesteld om te bezuinigen op de sociale voorzieningen en ambtenarensalarissen, niet doorgaan. Dan gaat de koopkracht van de bevolking niet achteruit en verdwijnen er dus geen arbeidsplaatsen. Kosten voor de overheid in vergelijking met de regeringsplannen: f6,5 miljard.

Door deze maatregelen zouden in totaal 185.000 arbeidsplaatsen geschapen worden, wat gezien het feit dat er tot 1981 bijna 100.000 nieuwe werkzoekende bij zullen komen (schoolverlaters, academici, vrouwen) het aantal werklozen met 80.000 à 90.000 verminderen zou. In het plan wordt geschat dat hierdoor de werkloos-

heidsuitkeringen met f2 miljard zullen afnemen. Aangezien dit effect toch moeilijk exact te bepalen is, wordt dit bedrag niet meegeteld in de verdere berekeningen. Ook de extra overheidsinkomsten die zullen gaan ontstaan als meer mensen belasting en premie gaan betalen als ze eenmaal een baan hebben gevonden worden niet meegeteld.

2. EXTRA INKOMSTEN VAN DE OVERHEID

- Belasting op de aardgaswinsten van de oliemaatschappijen (Shell en Exxon) f1,5 miljard
- Kapitaalexportbelasting. Op elke gulden die de ondernemers naar het buitenland overmaken om daar te investeren moeten ze enkele centen belasting betalen. Aangezien het hier om zeer grote kapitaalstromen gaat (per jaar f25 miljard) levert dat ook al f500 miljoen op.
- Het niet laten doorgaan van de winstaf trek (plan Hofstra) waardoor de bedrijven minder winst gaan betalen: f1 miljard.

3. VERLAGING VAN BEPAALDE OVERHEIDSGELDEN EN UITGAVEN.

- Verhoging van de defensielasten door onder meer het afschaffen van atoombommen. f2 miljard
- Stopzetten van subsidies (loonkosten-subsidies, investeringspremies) aan de grote bedrijven: f2 miljard.
- Verlagen van de Nederlandse bijdrage aan de EEG f1 miljard. Wat er dan nog restteert, een bedrag van f2,5 miljard moet door de overheid geleend worden. Het IPSO-plan geeft daarbij de suggestie om institutionele beleggers als banken, levensverzekeringsbedrijven en pensioenfondsen te verplichten om tegen gereduceerde rente aan de overheid geld te lenen. Het eindresultaat is, dat de overheidsuitgaven in 1981 niet f10 miljard lager worden dan bij ongewijzigd beleid het geval zou zijn (dat is het plan van de regering van Agt) maar slechts f4 miljard lager.

Onlangs publiceerde het IPSO, het wetenschappelijk bureau van de CPN, een plan voor onze nationale economie. Dit plan wat hiernaast in verkorte vorm wordt afgedrukt, wil een alternatief zijn voor de regeringsnota; Bestek '81. Het onderscheidt zich van andere alternatieve plannen doordat het "van alles meer" belooft. Plannen van andere politieke partijen concurreren met de regeringsnota door minder op de kollektieve uitgave te bezuinigen. Maar wat hierop minder bezuinigd wordt, wordt meer op de lonen bekort. Het IPSO-plan wil zowel een herstel van de volledige automatische prijscompensatie als een verhoging van de overheidsuitgaven; als een uitbreiding van de werkgelegenheid. De vraag die hierbij voor de hand ligt is: "Hoeveel keer verdeelt het IPSO de nationale koek?". In het plan worden voor respectievelijk de looninkomens, de winstinkomens en de overheidsfinanciën de gevolgen van de voorgestelde maatregelen berekend. Volgens deze berekeningen is het financieel mogelijk de reeds genoemde doelstellingen te realiseren.

Als dit plan uitvoerbaar is, opent dat perspectieven voor een nieuw economisch beleid. Vandaar dat wij een aantal, ter zake deskundige ekonomen verbonden aan onze Fakulteit dit IPSO-plan voorlegden met de vraag hierop een korte reactie te geven. Hierbij treft u de eerste reactie aan.

de redactie

4. EISEN AAN DE ONDERNEMERS.

- Arbeidstijdverkorting met behoud van loon. De werkweek moet in twee jaartijd worden teruggebracht van 40 tot 38 uur. Voor werknemers in de volkontinu moet er een vijfploegensysteem komen. Zo moeten ongeveer 100.000 nieuwe arbeidsplaatsen worden geschapen. Kosten voor de werkgevers f4 miljard.
 - Herstel van de volledige prijscompensatie. Sinds januari 1977 krijgen de werknemers prijsstijgingen die het gevolg zijn van een verhoging van indirecte belastingen (zoals de BTW) niet meer vergoed. Die "opschoning" van de prijscompensatie moet ongedaan gemaakt worden. Dat verhoogt de koopkracht van de bevolking en levert zo'n 10.000 arbeidsplaatsen op. Kosten voor de werkgevers: f2 miljard.
- Het kapitaalinkomen steeg van 1975 tot 1977 van f20 naar f32 miljard en de inkomsten uit afschrijvingen van f20 naar f24 miljard. Hieruit zouden bovenstaande maatregelen betaald kunnen worden. Bovendien dient bedacht te worden, dat de verlaging van de WIR-gelden z'n invloed op deze inkomsten zal hebben, evenals de belasting op de kapitaalexport en het niet laten doorgaan van de nota-Hofstra.

overgenomen uit de Groene van 16-8-78 (iets gewijzigd)

tot grote wanhoop dreef. Er werd vrolijk gekletst en gedronken, aanbevolen (in de vitzelstraat), maar voor meer dan F 16,60.

Waarna de avond werd besloten met een bezoek aan Duitsland in de herfst, hetwelk zeer verdeelde reacties opleverde, van 'puinhoop zonder verhaal en allemaal korte stukjes vol met gezeur' tot 'voortreffelijke impressie van desfeer, zij het soms wat erg aangedikt', Zelf gaan kijken dus.

De vrijdag werd tenslotte doorgebracht bij de inleidingen van Micro en Macro en de uitleg over hoe de bibliotheek te gebruiken. Er bleek zelfs nog een film in 3174 te draaien, 'eenboterham met tevredenheid', waar viel te zien hoe het ongeveer moet zijn om 40 jaar lang te werken als spinner in een textiel-fabriek, walser bij Hoogovens of typiste bij het GAK. Eindeloos achtereenvolgende handelingen, zonder variatie, met geoliede routine en dat elke dag opnieuw, jaar in jaar uit.

's Middags reisden ongeveer zestig man af naar de jeugdherberg te Egmond, waar nu zo'n veertig plaatsjes over waren. Het werd er een gezellig weekendje met veel kaarten en drank. Een uiteenzetting over de bestuursstructuren van de UvA en de faculteit werd gevolgd door een gemakkelijke discussie tussen de AGE en de werkgroep-afgevaardigden, die elkaar 'verweten' wel of zogenaamd geen politiek te bedrijven ipv belangen te behartigen. Bij de AISEC bleek er vervolgens een tekort te zijn aan studenten die erin slagen de ABN, NMB, RABO of AMRO te bewegen geheel belangeloos diners of lunches voor 50-100 buitenlandse studenten die in Nederland stage lopen, te verzorgen. Wie zich daartoe in staat achtte of graag mee wilde eten, kon en kan zich aanmelden. Midden in de nacht gingen nog verschillende mensen wandelen, wat ook de volgende morgen groepsgewijs plaatsvond, een fikse strandwandeling, terwijl de andere

helft der aanwezigen zich had gestort in het onderhoudende simulatiespel der internationale economische betrekkingen, wat veel beter in elkaar zat dan het Toyaki-spel. Zeven landen hadden ieder de beschikking over hetzelfde machines, hetzelfde energie, hetzelfde grondstoffen, en ieder diende te produceren, na via handel met anderen de daarvoor benodigde voorraden grootheden verzameld te hebben. Kartels, revoluties, onderhandse afspraken, valse informatie, monopolie-posities en boycotten beheersten het spel, waarbij de pers deze keer als informatieverschaffer wel tot z'n recht kwam, maar dat was omdat de pers werd gevormd door de spelleiding, en zodoende van vrijwel alles op de hoogte was. Na iedere spelperiode werden de gevolgen van koop en verkoop doorberekend in geld en voorraden, en begon de volgende ronde. Winnaars waren er niet, per land viel slechts te bekijken of men er beter aan toe was dan aan het begin van het spel, of juist slechter. Inzichtverruimend, vermakelijk en leerzaam. Wederom midden in de nacht vond er nog een reuze aardig kringgesprek plaats over waarom iedereen economie ging studeren, waarbij door de antwoorden een aardige discussie op gang kwam over de vraag of economie nu wel of niet waardevrij is en of ze nu wel of niet waardevrij wordt of kan worden bedreven. Zondag tenslotte ging de andere helft aan het spel, en vertrokken tegen drie uur het restje overblijvers naar huis, velen waren nl al 's morgens of de vorige dag al druppelsgewijs vertrokken. De enige vervelende bijkomstigheid was dat het vervoer zelf geregeld diende te worden. Liften baatte niet, dus hebben we een uur op de bus zitten wachten in de berm, nadat enkelen zich de laatste gaatjes in de auto's der mentoren hadden weten te verschaffen. Al met al een geslaagde week, dachten we.

Jaap van Wisse
Walter Winkler

REACTIE PROF. GOEDHART

OP HET IPSO-PLAN

Enkele kanttekeningen van prof. Goedhart bij het IPSO-pamflet "Voor werk en een beter bestaan":

1. Belangrijke extra uitbreiding van de werkgelegenheid in de collectieve en semicollectieve sector boven hetgeen reeds in de regeringsplannen besloten ligt (naar schatting een groei met circa 84.000 manjaren in de periode 1978-1981) stuit niet alleen af op de financierbaarheid; niemand is bereid, de consequenties van de lastenstijging daadwerkelijk te aanvaarden. Zij stuit ook af op de overweging, dat wij in de moeilijke jaren 80 in onze open economie in het bijzonder aandacht moeten geven aan de versterking van de positie van onze exportbedrijven en met de invoer concurrerende bedrijven; ook in dat opzicht geldt dat niemand bereid zal zijn, de consequenties te aanvaarden van een ineenschrompingsproces dat zou voortvloeiën uit een zeer sterke expansie van niet geëxporteerde voorzieningen enerzijds en een zeer hoge invoerquote anderzijds.

2. Voor invoering, op korte termijn, van vijfploegenstelsels geldt hetzelfde verhaal: niemand van de betrokkenen is bereid de inkomensconsequenties daarvan te aanvaarden. Verdere afwenteling op de rendementen zou de neerwaartse spiraal van ineenschrompeling versterken. Wij behoeven zowel afzetmogelijkheden als rendementen.

3. Het pamflet gaat voorbij aan het meest netelige probleem waarmee wij in Nederland worstelen: het slecht functioneren van onze arbeidsmarkt, mede bepaald door de geringe bereidheid tot het aanvaarden van passende arbeid. Zo is de in het pamflet verworpen "schoning" van de aanpassingsindex voor de sociale uitkeringen één van de vele noodzakelijke voorwaarden voor een verbetering van het functioneren van de arbeidsmarkt, in het bijzonder door middel van een redelijke afstand tussen inkomens van actieven en niet-actieven.

4. Volledige, "niet-geschoonde" prijscompensatie wordt steeds moeilijker; ingeval van lastenstabilisatie niet zozeer vanwege de belasting- en premieontwikkeling, maar vooral met het oog op de vrij plausibele verdere achteruitgang van onze ruilvoet met het buitenland bij vrij sterk stijgende invoerprijzen voor energie en grondstoffen.

5. Het pamflet loopt gemakkelijk heen over de problemen, verbonden aan de erin vervatte denkbeelden omtrent de financiering van het voorgestelde:

- Gegeven de internationale verplichtingen weet men waarlijk wel, dat de voorgestelde drastische kortingen op defensie en EG-bijdragen illusoir zijn;
- Nog verdere afroming van winsten uit aardgas kan al spoedig de hoog nodige

- energie-research op de tocht zetten;
- Een belasting op kapitaalexport kan al spoedig de voor onze internationale concurrentiepositie noodzakelijke kapitaal-export aantasten;
- Beleggingsdwang op institutionele beleggers zou niet alleen, bij de huidige positie van onze betalingsbalans, het financieringsprobleem (ruimte op kapitaalmarkt voor overheid en bedrijfsleven tezamen) in geen enkel opzicht oplossen, maar zou vooral afstuiten op de onmogelijkheid voor de overheid om bedrijfs-economische verantwoordelijkheid voor het beleggingsbeleid van pensioenfondsen e.d. te aanvaarden. De bepleite zeer lage rente op de betrokken staatsleningen zou bovendien al spoedig de pensioenaanspraken van een zeer groot deel van de bevolking withollen.
- De omvang van het financieringstekort van de overheid kan geen verdere vergroting velen, willen wij niet in een desastreuze "go-stop-politiek" belanden.

Prof. dr. C. Goedhart

HEINEKEN, geen kleintje

Afgezien van de reclame en de bekendheid van haar brouwsel is Heineken een weinig geruchtmakend bedrijf. Toch is het een zeer omvangrijk concern met een zich snel ontwikkelende bedrijfsstructuur. Op de ranglijst van nederlandse bedrijven staat zij, qua omzet, op ongeveer de 25-ste plaats. Als we echter naar kerngegevens als netto-winst en cash-flow kijken, hoort Heineken bij de grootste 10. Internationaal gezien is Heineken één van de grootste brouwers. Daarbij kan zij zich erop voorstaan de grootste biereporteur ter wereld te zijn. Geen kleintje dus. In het kader van de discussie over de moeilijke exportpositie van het nederlandse bedrijfsleven kan het wel eens nuttig zijn zo'n grote exporteur onder de loupe te nemen.

concentratie

De hoge concentratiegraad in de biermarkt is een opvallend verschijnsel waar verschillende onderzoekers zich reeds over gebogen hebben. Met uitzondering van Zuid-Duitsland is het een internationaal verschijnsel. Twee eeuwen geleden waren er in Amsterdam alleen al honderden brouwerijen. Een eeuw later, toen Heineken begon, waren dit er nog enkele tientallen, terwijl Heineken rond 1920 reeds + 25% van het marktaandeel in Nederland had. Nu neemt zij bijna 60% van de nederlandse biermarkt voor haar rekening. De oorzaak van deze concentratie valt niet te zoeken in technische schaalvoordelen. Bier is een homogeen produkt, dat niet dwingt tot zeer grootschalige produktie. Het feit dat kleine brouwerijen in staat zijn een kwaliteitsprodukt te maken tegen concurrerende prijzen toont dit aan. Bovendien is het Heinekenconcern zelf opgebouwd uit een reeks van technisch zelfstandige brouwerijen. Andere oorzaken moesten aan de concentratie in de biermarkt ten grondslag liggen. Een blik in de geschiedenis van Heineken kan daar opheldering in verschaffen.

geschiedenis

De geschiedenis van Heineken begint in 1864 bij de overname van de brouwerij "de Hoyberch" door Gerard Heineken. Zoals toendertijd gebruikelijk, was deze brouwerij ingericht naar "engels model", waarbij een bovengistende methode werd toegepast. Gerard Heinekens belangstelling ging echter uit naar de laaggistende Beierse methode (vergelijkbaar met de Pilsner methode). Zijn idee was dan ook om zo'n brouwerij te bouwen. Hiervoor trok hij een duitse brouwermeester aan (Dhr. Feltman). De verdere realisatie kon tot stand komen door een fusie met de Rotterdamse brouwerij Oranjeboom. Het grote voordeel was dat hij daarmee toegang kreeg tot belangrijke Rotterdamse financiers. (waaronder Pincoffs, de man die de Rotterdamse haven ontwikkelde). Uit deze fusie ontstond in 1873 Heinekens Bierbrouwerij Maatschappij (HBM). Met hulp van zijn geldschietters werd direkt begonnen een laaggistende brouwerij in Rotterdam te bouwen.

oorzaak groei

Ondanks de economische stagnatie ontwikkelde de HBM zich zeer snel. Daarbij speelde een aantal elementen een belangrijke rol:

1) Het geven van voorschotten aan afnemers en het exploiteren van eigen bierhuizen.

Hiermee werden afnemers gedeeltelijk afgeschermd van concurrenten. Tot op de dag van vandaag wordt deze tactiek toegepast. In haar gedenkboek (1873-1948) schrijft Heineken dat alleen de kapitaalkrachtige brouwers dit vol konden houden. De hieruit voortvloeiende concentratie is duidelijk.

2) De aanpak van de research.

Samen met Carlsberg uit Kopenhagen vervulde HBM hierin een pioniersfunctie. Belangrijke resultaten waren ondermeer de ontwikkeling van een zuivere gistcultuur (moat) en de bouw van eigen ijsmachines. Daarmee werd zowel de kwaliteit van het bier verhoogd als constanter gemaakt. Dit verbeterde moet verkocht zij bovendien aan andere brouwers, waardoor concurrenten van Heineken afhankelijk werden.

3) De beschikking over de benodigde financiële middelen.

Naast het familie-kapitaal kon de HBM in de beginfase rekenen op steun van de genoemde Rotterdamse financiers. Verder voerde Heineken in de periode 1873-1893 een politiek van winstinhouding. Op die manier konden de brouwerijen voortdurend vernieuwd en uitgebreid worden.

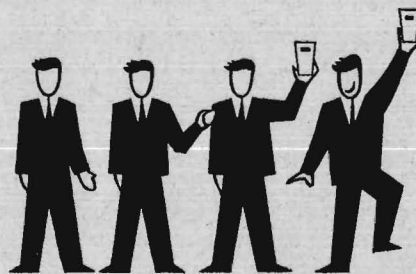
De periode 1893-1914 staat bij Heineken geboekstaafd als een periode van consolidatie. Mede in het kielzog van de economische opleving groeide de afzetten echter snel. De eerste wereldoorlog brak dat af.

overnamebeleid

Vanaf 1914 was voorzichtigheid, zoals bij veel andere bedrijven, het devies. Belangrijker is echter de concentratiegolf die de afzetvermindering tot gevolg had. In die tijd kwamen de grote brouwerijen tot kartelafspraken die nadelig zouden uitwerken voor de kleintjes. Zo werd in "de driehoek" (Amstel, Heineken, Oranjeboom) afgesproken niet ten koste van elkaar uit te breiden en de kredietverlening te beperken door de aanvragen gezamenlijk te beoordelen. De afzetvermindering werd opgevangen door het opkopen van kleine brouwerijen. Het overnemen van klanten was meestal het enige oogmerk, zodat veel van de overgenomen brouwerijen werden gesloten.

Maar ook na de eerste wereldoorlog, toen de vraag weer ging stijgen, bleef Heineken brouwerijen opkopen om op die manier haar marktaandeel te vergroten. Daarmee ontwikkelde Heineken zich tot nederlands grootste brouwer met een marktaandeel van 28%. De twintiger-jaren waren voor Heineken zeer voorspoedig, waardoor zich enorme winsten opstapelden.

Zo zien we dat Heineken in de periode 1873-1930 tot een concern uitgroeide. Gedeeltelijk door interne groei, gedeeltelijk door externe groei. De

Elk figuurtje stelt een enorm aantal bierdrinkers voor.

	omzet	netto-winst
56/57	f 83,6 milj	f 7,7 milj
66/67	251,4	20,8
76/77	2470,2	109,6

Tot de dertiger jaren heeft de research een opvallende rol gespeeld in Heinekens ontwikkeling. De laatste grote ontdekking was het procedé om het gebottelde bier in flessen houdbaar te maken. Hiermee was Heineken, eerder dan anderen, in staat op grote schaal te exporteren. Bij de opheffing van het drankverbod in de VS kon zij zich op die manier direkt op de eerste plaats van de naar de VS exporterende bedrijven nestelen. Een positie die Heineken nog steeds inneemt.

research speelde bij de interne groei een zeer belangrijke rol. De externe groei werd in verschillende richtingen toegepast. Vertikaal door enerzijds de grondstoffen- en bewerkingsprocessen te beheersen, anderzijds door de afzet door middel van voorschotten veilig te stellen. Deze kredietverlening was van zodanige omvang, dat zij spoedig het maatschappelijk kapitaal van de onderneming overtrof.

Horizontaal; door overname van concurrerende brouwerijen. (In de dertiger jaren zien we ook de diversifikatie optreden). Duidelijk is dat de beschikbaarheid van financiële middelen voor zowel het krediet als de vernieuwing en uitbreiding van de brouwerijen van essentieel belang waren.

internationalisatie

In de jaren dertig kwam Heineken in een andere fase van haar bedrijfsgeschiedenis terecht. De oorzaak ligt in de twintiger jaren, toen zich grote winsten op hoopten die om belegging vroegen. Verdere investeringen in de Nederlandse biermarkt lagen niet voor de hand vanwege:

- de daling van de binnenlandse afzet als gevolg van de economische crisis,
- het veranderende consumptiepatroon van de bevolking, wat een daling van het toch al lage bierverbruik betekende.

Heineken zocht daarom zijn expansie elders:

- door in andere markten te gaan opereren zoals die van gedistilleerd en vruchtensappen (diversifikatie).
- door de export ter hand te nemen (vooral naar de VS).
- door in het buitenland brouwerijen op te zetten of over te nemen. (internationalisatie).

De internationalisatie is in de loop van de tijd steeds meer in trek gekomen bij Heineken. Begonnen werd met de overname van een brouwerij in België en de bouw van een nieuwe brouwerij in Singapore. Dit laatste in samenwerking met de Franse bankier/brouwer Dreyfus. Spoedig daarna werd Stikker bij de Twentse Bank weggehaald om andere financiers aan te trekken voor de buitenlandse expansie. Na de tweede wereldoorlog zette deze ontwikkeling zich door. Samenwerking werd o.a. gevonden met Unilever (West-Afrika) en Whitbread, de "Engelse" markt. Bovendien richtte

Let eens op hoezeer Heineken Bier statistische en statische Nederlanders tot een dynamisch leven wekt!

Heineken zich steeds meer op de kapitaalmarkt. De snelle groei van het totaal vermogen en het verhoudingscijfer 'concernvermogen-vreemd vermogen' laten dit zien. Dit alles heeft ertoe geleid dat Heineken minstens 28 dochters heeft die voornamelijk bier produceren, die weer meer dan 40 brouwerijen onder hun beheer hebben. Met deze ontwikkeling krijgt Heineken het karakter van een financiële instelling. De bedrijfspolitiek is niet meer gebaseerd op de ontwikkeling van de moederbrouwerijen, maar op de meest gunstige beleggings of investeringsmogelijkheden van vrijgekomen en aangetrokken gelden. Brouwerijen worden opgezet, overgenomen of gesloten naar gelang de rendementseisen. Dit is dezelfde strategie als die van financiële instellingen, met dat verschil dat Heineken zich beperkt tot de bier- en aanverwante markten.

Deze ontwikkeling vindt zijn oorzaak in de internationalisatiepolitiek, die is ingezet met het herbeleggen van opgehoopte winsten.

gevolgen

Een van de mogelijke gevolgen van deze ontwikkeling is het achter

	Tot. Vermogen	Aandelen Kap.	Concern Verm/ Vreemd Verm.
46/47	f 34,5 milj	f 15 milj	2,8
56/57	127,2	20	1,6
66/67	344,6	70	1,6
76/77	2270,3	231	0,7

blijven van de research. Het is opvallend dat na 1930 geen opvallende resultaten op dat gebied zijn geboekt. Een ander zichtbaar verschijnsel is het verminderen van de band met de oorspronkelijke vestigingsplaatsen. Na het overplaatsen van de Rotterdamse brouwerij naar Zoeterwoude gaan nu regelmatig geruchten over het sluiten van de Amsterdamse vestigingen. Dit leidt tot regionale werkloosheidsproblemen. Deze geschetste onzekerheid geldt trouwens voor alle Heineken-vestigingen. Bij onvoldoende resultaat dreigt reorganisatie, afbouw of sluiting. Een direkt gevolg van de internationalisatiepolitiek is de onttrekking

van kapitaal uit Nederland. De cijfers over het personeelsbestand weerspiegelen dat. Het totaal aan werknemers neemt toe, dat in Nederland daalt. Hierin is Heineken geen uitzondering. Bedrijven als Philips, Unilever en DSM bewandelen dezelfde weg. Bij de grootste 10 winstmakers liep de werkgelegenheid in Nederland in de periode 1975-1977 terug met bijna 7200 arbeidsplaatsen.

konklusies

Dat werpt de vraag op of steun aan de exportbedrijven wel werkgelegenheid zal opleveren, vooral omdat dit voornamelijk de grote concerns aangaat. (In 1976 namen de 300 grootste 64% van de export voor hun rekening). Het ligt meer voor de

hand dat hogere winsten een andere weg zullen zoeken. Of in automatisering, wat onder de huidige omstandigheden leidt tot werkloosheid of, in verdere investeringen in het buitenland. Dit laatste heeft zeer omvangrijke vormen aangenomen. De kapitaalexport vanuit Nederland is tot meer dan 25 miljard gulden gestegen (In de VS en de BRD is Neder-

land de grootste buitenlandse investeerder). De huidige vorm van steun aan het bedrijfsleven dreigt dan ook uit te draaien op een rugdekking voor de internationalisatiepolitiek van de grote concerns. Het is daarentegen noodzakelijker de kapitaalexport aan banden te leggen. Dat geldt zeker voor het Heineken concern. We zien dat in de periode '70-'74 de marge tussen Nederlandse bierimporten en exporten verminderd (van 14,3% naar 11,9%). Daar Heineken meer dan 80% van de export voor haar rekening neemt, moet daar de oorzaak gezocht worden. Verder blijkt dat de bieromzetten van buitenlandse vestigingen van Heineken in die periode 2,5 maal zo snel groeide als die in Ne-

	Personeelsbestand	
	Totaal	Nederland
1973	15.413	6.506
1977	18.555	6.379

derland. Herinneren we ons dat de werkgelegenheid bij Heineken Nederland terugliep, terwijl het totaal steeg, dan is het gerechtvaardigd om te stellen dat Heineken zijn productie steeds meer in het buitenland concentreert. Dit terwijl in dezelfde periode de kostenstructuur in de Nederlandse bierindustrie ongewijzigd bleef. Het verhaal van de uit de pan rijzende loonkosten gaat hier niet op. De arbeidskosten in de bierindustrie als deel van de produktiekosten stegen van 22 naar 23%. Wel is duidelijk dat elders hogere winsten worden behaald. De vraag daarbij is onder welke sociale en politieke omstandigheden? De voorgenomen steun aan het bedrijfsleven zal de internationalisatie bevorderen, wat ons meer werkloosheid oplevert. In het belang van de werkgelegenheid is het aanpakken van de kapitaalexport dan ook noodzakelijk.

Maarten Veraart

Cijfers uit:

- Heinekens Bierbrouwerij 1873-1948
- Jaarverslagen 1945-1977
- Maria Brouwer, Concentratie en concurrentie op de Nederlandse biermarkt, Tijdschrift voor politieke Economie.
- Economische Kroniek, IPSO

HOGER ONDERWIJS VOOR VELEN

De nota 'Hoger onderwijs voor velen' (HOVV), die door minister Pais van Onderwijs en Wetenschappen in mei aan de Tweede Kamer is voorgelegd, heeft een storm van protesten door de universiteiten doen gaan en m.i. niet ten onrechte. Door deze nota wordt het hele herprogrammeringsproces - een jarenlange arbeid, jarenlang overleg etc. -, waarin de verschillende studierichtingen hun best hebben gedaan om zo goed mogelijke voorstellen voor hun onderwijsprogramma's te doen, in feite met één klap van de tafel geveegd. Bovendien wordt een beperking van de cursusduur tot 4 jaar (en een beperking van de inschrijvingsduur tot 5 jaar) bepleit, waarmee voorbij gegaan wordt aan hetgeen sinds jaar en dag vanuit de instellingen van wetenschappelijk onderwijs betoogd is, namelijk dat realisering van de doelstellingen van het wetenschappelijk onderwijs in de meeste gevallen niet mogelijk is met een cursusduur van vier jaar of minder en dat een dergelijke bekorting van de cursusduur zal leiden tot een maatschappelijk onverantwoorde verlaging van het nivo en de kwaliteit der afgestudeerden. De mogelijkheid om een 5-jarig programma is dan ook in de Wet Herstructurering opgenomen en ook de economische faculteiten hebben op grond van bovenstaande argumenten een 5-jarige cursusduur aangevraagd.

In dit artikel wordt een aantal globale kritiekpunten op de nota HOVV aangegeven, zoals die o.a. naar voren komen in de reactie op deze nota van de faculteitsraad en in de reactie van de Universiteit van Amsterdam, terwijl tevens een alternatief wordt geboden in plaats van de nota HOVV.

beleid uva

Aangezien de nota HOVV op geen enkele wijze een nieuw en reeel perspectief biedt ter oplossing van de gigantische problemen van het hoger onderwijs in Nederland (zoals uit het verdere artikel enigszins zal blijken), wordt er door de universiteit en ook door de economische faculteit bij de minister op aan gedrongen om zo spoedig mogelijk zijn oordeel over de herprogrammeringsvoorstellen bekend te maken, opdat deze zo snel mogelijk kunnen worden ingevoerd. In het kader van deze herprogrammering wordt aan de Universiteit van Amsterdam een onderwijsbeleid ontwikkeld, waarin ook de economische faculteit actief is. Ook aan onze faculteit wordt gewerkt aan een verkorting van de studieduur, een betere samenwerking met het HBO, een goede advisering aan de studenten over welke studie voor hen ru geschikt is, aan een goede programmering en evaluatie van onderwijsprogramma's, aan voorzieningen voor werkstudenten, aan maatregelen tegen studieovertraging en -drop-out etc. Dit vereist aanpassingen in het onderwijs en via deze weg wordt geprobeerd de efficiëntie en kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, waardoor studenten minder tijd aan de universiteit behoeven door te brengen en beter voorbereid zijn op de latere beroepspraktijk.

beleid faculteit

Gezien in het kader van het bovengenoemde onderwijsbeleid is de invoering van het herprogrammerings-

voorstel van de economische faculteit van de UvA (zoals neergelegd in het facultaire herstructureringsrapport) 'n voorwaarde om een aantal verbeteringen in het onderwijs aan te brengen, die de faculteit noodzakelijk acht op grond van bestaande knelpunten en kritiek op het huidige programma.

Zoals in eerdere nummers van Rostra al is geschreven heeft de faculteit inmiddels al een aanvang gemaakt met het invoeren van wijzigingen in het onderwijsprogramma volgens het raamwerk van het herprogrammeringsvoorstel en de verdere voorbereiding is in volle gang.

stap nodig?

Bovenstaande uiteenzetting is in schrille tegenspraak met hetgeen in de Nota HOVV wordt gezegd over het herprogrammeringsproces, nl. dat de doelstellingen niet bereikt zijn en dat de situatie 'muurvast' zit. Volgens de faculteitsraad is hiervan geen sprake: in ons herprogrammeringsvoorstel wordt een bepaalde cursusduur aangevraagd om de studenten enerzijds een doctorale opleiding te geven, waardoor zij zowel een aantal maatschappelijke functies kunnen uitoefenen als ook zelfstandig wetenschappelijk onderzoek kunnen verrichten. Anderzijds is deze cursusduur (5 jaar) zo gekozen, dat de studenten ook binnen de inschrijvingsduur (7 jaar) kunnen afstuderen. De huidige studieduur bedraagt namelijk vaak meer dan 8 jaar en deze situatie dient met de herprogrammering verbeterd te worden.

Een van de belangrijkste wijzigingen in het onderwijsprogramma in het kader van de herprogrammering, die het volgend jaar in het 2e studiejaar gerealiseerd gaat worden, is de invoering van het zgn. semesterstelsel (het verlengen van de blokken in het 2e en 3e studiejaar van 11 to 16 weken).

Dit is niet alleen een puur technische zaak, tevens zal de inhoud van het onderwijs, alsmede de vorm, waarin het wordt gegeven en getamined, kunnen worden herzien. Zo zal er voor wat de economische vakken betreft een andere indeling en omvang van bepaalde vakken en vakonderdelen komen.

Het is van groot belang, dat de discussie hierover binnen de faculteit, die gevoerd wordt in de zgn. 'inhoudelijke semestercommissie', ook daarbuiten plaats vindt.

Dit gebeurt vanzelfsprekend in de vakgroepen, die het onderwijsprogramma vaststellen en uitvoeren, maar daarnaast is de mening van de studenten in deze nodig, zeker nu er nog niet permanent en systematisch wordt geëvalueerd in het onderwijs.

Eén van de mogelijkheden om dit te doen is tijdens de laatste collegeweek voor het kandidaats, die vanaf 20 november is. Gedurende deze week zal ook een door de actiegroep georganiseerde onderwijsaktieweek worden gehouden, waarin niet alleen de discussie over de nota HOVV en een alternatief hiervoor aan de orde zal komen, maar ook en vooral de inhoud en de vorm van het onderwijs, zoals dat er in de komende tijd aan onze faculteit en met name in het huidige kandidaats (straks voortgezette basisperiode) uit zal komen te zien. Praat hierover mee, tijdens de colleges zullen hopelijk gesprekken met docenten over het betreffende vak van de grond komen en daarnaast zal er een informatiebijeenkomst plaats vinden.

Studieduurverkorting (een van de belangrijkste doelstellingen van de herprogrammering) wordt dus wel gerealiseerd. Dit gebeurt in onze faculteit door het aanbieden van meer en betere begeleiding in het onderwijs, waardoor enerzijds de cursusduur wel toeneemt, maar studenten sneller afstuderen.

Verder is er ook geen sprake van een 'muurvast' zitten van de operatie, aangezien overleg met de minister op basis van de ingediende programma's plaats kan vinden, evaluatierapporten moeten worden ingediend e.d.

GELDIGHEID TENTAMENS ACCOUNTANCY

Met Groningen kunnen wij niet gelijk komen (zie boven). Aanpassing aan VU en Rotterdam zou voor de andere 4 faculteiten meteen een nagenoeg gelijke regeling betekenen (de rekbare 3 jaar van Tilburg zijn niet zo verschillend van de strikte 4 jaar van VU en Rotterdam).

ZIJN WIJ STRENGER ?

Wij hebben te maken met het argument der docenten dat wij niet strenger maar anders zijn. Zolang dat argument niet ontzenuwd is, blijft het overeind staan. Nu lenen wij alleen gevallen van studenten die in verband met deze regeling naar VU en Rotterdam zijn uitgeweken, maar niet omgekeerd. Wij plegen wel onderling overleg, maar dat is noodgedwongen sterk informeel. Het is dus mogelijk dat, vanwege onze "andere" regeling, studenten naar onze faculteit zijn uitgeweken. Om over gegevens te beschikken verzoek ik deze studenten dit bij mij op te geven; telefonisch (020-255586) of schriftelijk aan de SEF (kamer 2167). Ook zijn op deze wijze bijval of afkeuring welkom.

WIJ ZULLEN DOORCAN

We proberen ons niet door genoemd uitstel te laten ontmedigen. Daarbij is de steun van een zo groot mogelijke groep onontbeerlijk. Ook daar staat het telefoon-no. voor open.

Is er niet eerder actie gevoerd tegen deze regeling? Dat is wel gebeurd, maar dan betrof het een persoonlijk geval. De onderlinge solidariteit lijkt post-doctoraal minder groot dan pre-doctoraal. Zijn post-doctorale studenten zoveel rechtser dan pre-doctorale ?

Jan Achten.

Dit jaar is onrust ontstaan tussen de accountancy-studenten aan onze faculteit. Om een beeld daarvan te krijgen, moeten we eerst de structuur verduidelijken. De accountancy opleiding betreft de studie voor:

- Schriftelijk tentamen administratieve organisatie (AO).
- idem accountantscontrole (AC).
- Slotexamen (alle stof).

Voor a) en c) liggen de slagerspercentages gemiddeld rond de 50%, voor b) is dat lager. Dat is een belangrijk gegeven, als men bedenkt dat voor b) en c) we maximaal drie maal op mogen, daarna terug moeten naar af, dus van voren af aan moeten beginnen.

De onrust is ontstaan omdat van het tentamen van mei 1978 van de 21 deelnemers er 15 zakten. Na onderling overleg heb ik dit resultaat in de vakgroepvergadering aan de orde gesteld en aangedrongen op een andere regeling, een regeling die niet strenger is dan die van andere faculteiten.

GELIJK AAN ANDEREN

De regelingen van de andere faculteiten zijn: VU en Rotterdam; tentamen AO blijft 4 jaar geldig, dan moet slotexamen behaald zijn. Tilburg: idem met 3 jaar geldigheid, maar in feite is deze termijn rekbaar. Groningen (AO zit daar in doctoraal): binnen 2 jaar na behalen van AC moet voor slotexamen geslaagd zijn. Wij menen dat deze regelingen minder streng zijn dan de onze.

Onze wens was: aanpassing aan de geldigheidsduur van VU en Rotterdam. Behalve deze rechtvaardigheids-wens beargumenteerden we: betere diversiteit tussen examens/tentamens (je breekt niet meer zo snel je nek over één hindernis); de grote druk om bij de derde keer te moeten slagen, verdwijnt grotendeels; de student kan zijn respijt vergroten door harder te werken; een sterk AO-gericht student struikelt niet meer zo snel over AC; last but not least: de invloed van een incidenteel moeilijk tentamen (als dat van mei 1978) wordt beter gespreid.

BESLISSING UITGESTELD

De docenten (die zich met betrekking tot deze regeling autonoom achten) zegden overleg toe. Dit heeft inmiddels plaatsgehad. Besloten is om in het interfacultair docentenoverleg aan te dringen op een gelijklopende regeling voor alle 5 faculteiten. Als belangrijkste argument werd gehanteerd dat de geldigheidsregeling aan onze faculteit niet strenger is, maar alleen anders is dan bij andere faculteiten!

Dit uitstel kan moeilijk bevredigen. De slachtoffers van mei 1978 zijn daarmee niet geholpen, er is geen direct uitzicht op een oplossing, het interfacultair overleg is niet geïnstitutionaliseerd, een voorstel kan makkelijk worden opgehouden door een volgende herstructurering of herprogrammering. Maar wat valt er nog gelijk te maken ?

Dit is allemaal geregeld in de Wet herstructurering. In plaats van het voortzetten van de procedure volgens de Wet komt het Ministerie echter eerst in januari met een nota over de eerste ronde van de herprogrammering, waar niemand iets mee kan uitrichten en waarin de wet verkeerd wordt uitgelegd, en vervolgens met de nota HOVV. En via deze laatste dreigt men de resultaten van de herprogrammering abrupt ongedaan te maken.

kritiek

De nota HOVV wordt gepresenteerd als een alternatief voor het oplossen van de grote problemen, waarmee het hoger onderwijs in Nederland in toenemende mate te kampen heeft (grote aantallen studenten, geen geld, veel uitvallers). Het beleid zou twee hoofddoelen moeten hebben, nl. integratie tussen het w.o. en het h.b.o. en programmatische differentiatie van beide. Alleen m.b.t. het wetenschappelijk onderwijs wordt dit laatste uitgewerkt: de nota schetst een twee-fasen-structuur, die echter op zich al besloten ligt in de wet herstructurering '75. De kern van de voorstellen zit dan ook in de beperking van de cursus- en inschrijvingsduur van resp. 4 en 5 jaar. De voorstellen betreffende de integratie w.o./h.b.o. zijn in de nota niet uitgewerkt en wat betreft de differentiatie in het programma-aanbod kan opgemerkt worden, dat deze bij

een 4-jarige opleiding alleen nog maar moeilijker zal worden. Het percentage uitvallers zal bij een cursuursduur van vier jaar ook eerder toe- dan afnemen, zeker als de begeleiding niet aanzienlijk verbeterd kan worden en de inschrijvingsduur op 5 jaar wordt gesteld. De in de nota HOVV nagestreefde verbetering van het rendement is dan ook niet realistisch: de uitval in het eerste studiejaar zal toenemen door het selectieve karakter, dat de propedeuse zal krijgen als gevolg van de beperkte inschrijvingsduur. De onderzoekruimte zal in de verdrukking komen (zo constateert de nota zelf), maar een oplossing wordt niet aangedragen. Gevreesd moet worden voor een scheiding van onderwijs en onderzoek, aangezien het onderzoek door studenten vrijwel geheel in de tweede fase terecht zal komen. Aan deze post-doctorale opleidingen zal gemiddeld slechts 40% van de afgestudeerden kunnen deelnemen. Dit percentage is veel te laag, met name als we bedenken, dat afgestudeerden in de letteren- en medicijnen zeker een beroepsopleiding zullen moeten volgen. Er blijft voor de andere faculteiten, die 70% van de studenten herbergen, dan wel bijzonder weinig over. In de economische faculteit zal het kleine beetje, dat overblijft in ieder geval verdwijnen, doordat er opleidingen zijn voor het beroep van accountant, belastingconsulent en (in de toekomst) leraar. Terecht

heeft de faculteitsraad en ook de sectie economie van de academische raad dit punt met name sterk bekritiseerd.

Uit berekeningen van de Universiteit van Amsterdam is bovendien gebleken, dat invoering van de nota HOVV geen budgettaire voordelen heeft vergeleken met een situatie, waarin de herprogrammeringsvoorstellen zouden worden ingevoerd, terwijl tot 1990 zeker niet méér studenten aan de universiteiten een plaatsje zullen kunnen veroveren.

Onderwijskundige argumenten voor de nieuwe structuur, die de nota HOVV voorstelt, worden nergens in deze nota aangetroffen. Naar mijn mening zullen de verhoudingen in het onderwijs ernstig verstoord worden als de voorstellen van de nota HOVV worden uitgevoerd, terwijl een groot aantal van de onderwijsverbeteringen, die in de herprogrammeringsvoorstellen van o.a. onze faculteit worden voorgesteld, onmogelijk worden.

alternatief

Het alternatief voor de nota HOVV is, dat deze zo spoedig mogelijk wordt ingetrokken en dat aan de universiteiten verder kan worden gewerkt aan de invoering van de herprogrammering.

Hans Oostendorp

RONDUIT DE RAAD

ben sanders

Tot mijn spijt moet ik konstaten dat deze rubriek, die bedoelt is om de mensen aan deze fakulteit (TAS, staf en studenten) op de hoogte te houden van wat er zoal in de fakulteitsraad besproken en besloten wordt, niet of nauwelijks aan dat doel kan voldoen, omdat het nauwelijks enige aktualiteitswaarde kent.

Sinds het schrijven van het vorige stukje is de fakulteitsraad al drie maal bij een geweest (11 en 18 sept. en 2 okt.) en is op het moment dat ik deze woorden open (16 okt.) de Rostra waarin dat stukje zou worden opgenomen nog niet uitgekomen.

Misschien moet de oplossing van dit probleem gevonden worden in 'n verduubeling van het krediet van Rostra ('n idee voor het volgende programma van de Aktiegroep).

Genoeg over Rostra, ik ben niet gevraagd de rubriek Rond uit de Rostra Redaktie Raad te schrijven.

Uit de agenda's van de drie genoemde vergaderingen springen drie punten naar voren:

- een rapport van de commissie van wetenschapsbeoefening, beter bekend als de onderzoekskommissie, over onderzoek door studenten;
- het rapport van de commissie Algemene Inleiding en
- de reactie op de nota 'Hoger Onderwijs voor velen' = de vierjarennota van Pais.

Onderzoek door studenten.

Zoals ook de onderzoekscie konstateert omvat het Wetenschappelijk onderwijs volgens art. 1 van de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs o.a. 'de vorming tot zelfstandige beoefening der wetenschap'. Hetgeen zoveel betekent als dat van een afgestudeerde verwacht mag worden dat hij in staat is zelfstandig een stuk wetenschappelijk onderzoek te verrichten en dat hij daar dus ook voor opgeleid moet worden. Het was m.n. dit laatste punt, hoe leidt je iemand op tot wetenschappelijk onderzoeker, waar het rapport aandacht aan besteedde.

De vraag is dan hoe je op verschillende momenten in de studie de studenten reeds ervaring laat opdoen in het onder begeleiding, doen van onderzoek. In het stuk van de onderzoekscie worden daarvoor verschillende suggesties gedaan; zoals het schrijven van een kort referaat voor doktoraal-klein tentamens en het organiseren van besprekingen door de vakgroepen om te bezien in hoeverre studenten kunnen worden betrokken bij 't onderzoeksprogramma van de vakgroep.

Zowel in raad als in de onderwijsscie werd geconstateerd dat de suggesties de moeite waard waren om nader te onderzoeken, maar tevens dat de onderzoekscie zich bijna uitsluitend had beziggehouden met de doktoraalfase.

In dat verband werd gewezen op het voorstel om tijdens de Algemene Inleiding propedeuse studenten tijdens de kolleges een kort mondeling referaat te laten houden en op het feit, dat de begeleiding van kandidaatspapers en paovervangende werkgroepen nog wel voor verbetering vatbaar zijn.

De raad besloot om zich voor de nadere uitwerking van de gedane suggesties en voor het verzamelen van andere ideeën te laten adviseren door de onderwijscie. 'n Aantal mensen zal nu de angst bekruipt dat de burokratie zich wel weer meester zal maken van de geopperde ideeën, maar dat lijkt me een niet gerechtvaardigd pessimisme. Er wordt op dit moment tenminste nagedacht op onze fakulteit hoe een aantal onderzoekskomponenten in het onderwijsprogramma kunnen worden ingebracht en ik verwacht toch binnen afzienbare tijd concrete resultaten.

EN dat alles op het moment dat Pais bekend heeft gemaakt, dat hij vindt dat de studieprogramma's van de fakulteiten maximalisties en perfektionisties vindt en van plan is de hierboven aangehaalde zinsnede te schrappen. Algemene Inleiding.

In maart j.l. besloot de f.r. tot de instelling van een commissie Algemene Inleiding, die tot taak kreeg de in het Herstruktureringrapport van onze fakulteit voorgestelde Algemene Inleiding in de eerste drie maanden van de studie om te werken tot een uitgewerkt onderwijsprogramma voor die periode. Op 18 sept. werd het eindrapport van die cie. in de raad besproken. Het bleek dat die cie er niet in was geslaagd om te komen tot een werkelijke integratie van de onderwijsprogramma's van de vakken macro en micro, waarmee één van de belangrijkste doeleinden van de Aktiegroep m.b.t. de Algemene Inleiding dit studiejaar niet gerealiseerd kan worden.

Toch kwam die cie. met een studieprogramma waa in wel degelijk verbetringen waren te bespeuren t.o.v. het propedeuseprogramma van de afgelopen studiejaren. In het huidige programma wordt de aandacht niet uitsluitend gericht op de Neo-klassieke en Keynesiaanse theorieën en is zeker bij de macro kolleges sprake van een meer historische aanpak van de behandeling van de theorieën.

Daarnaast beschous ik zelf als een belangrijke vooruitgang het besluit om voortaan tijdens de Algemene Inleiding studenten een kort mondeling referaat te laten houden over de te bestuderen stof.

Maar/z zoals reeds gezegd, de doelstellingen van de Algemene Inleiding zijn nog lang niet allemaal verwezenlijkt. En die mening was ook de raad toegegaan. Zij besloot om ten behoeve van de voorbereiding van het propedeuseprogramma voor het studiejaar 79/80 een commissie in te stellen (dat lijkt zo'n beetje de enige manier), die zich zowel zal bezighouden met het verder uitwerken van de plannen voor een Algemene Inleiding, incl. het vak bedrijfs economie als ook met het formuleren van verbeteringen in het propedeuse studieprogramma vanaf de kerst tot de zomer.

Er bestaan inmiddels bij de Aktiegroep plannen om ook vanuit studentenzijde die cie. te voeden met suggesties.

En één ding wat zeker gedaan zal worden is het organiseren van 'n propedeusestudenten vergadering, waarin de ervaringen van de studenten met de huidige 'Alg. Inl.' besproken zullen worden.

Hoger Onderwijs.

In de vorige Rostra heb ik al geschreven dat de raad met haar uitspraak in de planningsnota 78/79 dat onze fakulteit door dient te gaan met de invoering van de voorstellen uit ons herstruktureringrapport dat gebaseerd is op een voorstel voor een vijfjarige kursuursduur, een schot voor de boeg heeft gelost tegen de voorstellen van Pais. Tijdens de vergadering van 18 sept. stelde de raad haar definitieve reactie op de plannen van Pais vast. Daarbij liet ze geen spaan heel van de plannen van Pais om tien jaar discussies over hoe de studieprogramma's er in de toekomst uit zouden moeten zien in één klap van de tafel te vegen. De raad heeft zich daarmee geschaard achter de protesten die vanuit studentenzijde tegen de plannen naar voren zijn gebracht.

Tot nu toe heeft Pais de enig mogelijke konklusie uit al deze protesten, het intrekken van al zijn nota's nog niet getrokken.

Zolang hij dat niet heeft gedaan mogen wij niet structureren.

Voorzover ons bekend zal op 27 nov. de vaste Tweede Kamer commissie voor Onderwijs en Wetenschappen praten over de plannen van Pais. In de week daarvoor afgaand van 20 t/m 24 nov. zullen op alle universiteiten en hogescholen onderwijsactiviteiten georganiseerd worden, zo ook op onze fakulteit. Er zullen in die week 'n aantal discussies worden georganiseerd over het studieprogramma aan onze fakulteit, de mogelijke verbeteringen daarin en de gevaren van de plannen van Pais voor onze fakulteit. Het precieze programma voor die week zal via stencils, mededelingen en anderszins bekend wordengemaakt. Wat al wel zeker is, is dat de week op zaterdag 25 nov. zal worden afgesloten met een landelijke demonstratie tegen de 4-jarennota in Den Haag.

Hoe kan ik dan beter mijn stuk afsluiten dan met medereen op te roepen actief deel te nemen aan de onderwijs-aktie week en mee te demonstreren op zaterdag 25 november in Den Haag.

Ben Sanders.

Het SEF-bestuur voor dit jaar ziet er als volgt uit:

- Paul van Leeuwen - voorzitter, databank
- Pim Westbroek - penningmeester, studieboeken
- Tom Nieuwenstein - secretaris, borrels, publiciteit
- Paul Bloemendaal - boekenbeurs, elpees
- Jaap de Mare - borrels
- Ron Keller - schrijfwaren, calculatoren, films
- Bert van Leeuwen - begeleiding
- Philip Monas - sport, gastcolleges, humor
- Mic van Wijk - vrije literatuur, fotocopiëren, stencillen

Een ieder die belangstelling heeft voor het volgen of geven van bijles in een economisch of aanverwant vak, kan zich opgeven bij de SEF. In het verleden is namelijk gebleken dat er behoefte bestaat, voornamelijk bij beginnende studenten, aan enige bijscholing, vaak ook in wiskunde en statistiek. En aangezien er ook genoeg arme studenten zijn die wel een zakcentje kunnen gebruiken, is de databank opgericht. Doe er je voordeel mee.

Wat betreft de studieboeken; voor de propedeuse en het kandidaats zijn normaal gesproken alle benodigde boeken in voorraad. Ook wordt er naar gestreefd zoveel mogelijk doctoraal boeken in voorraad te hebben. Aangezien de vraag naar de verschillende boeken nogal fluctueert van blok tot blok en van jaar tot jaar, is 't soms mogelijk dat je even moet wachten tot er weer een bestelling is binnengekomen.

De platenverkoop loopt weer lekker. Hoe meer er besteld wordt, des te groter de kans dat de elpees tijdig arriveren.

Het is sinds kort ook mogelijk om via de SEF calculators te bestellen, tegen korting uiteraard.

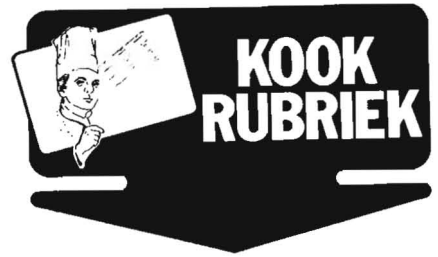
De borrels zullen vaak in zaal 4275 gehouden worden en meer gericht zijn op bepaalde doelgroepen, of gehouden worden in een breder kader.

Verder willen we nog even wijzen op de boekenbeurs. Iedereen die van zijn boeken afwil, kan ze bij de SEF te koop aanbieden. Bij verkoop wordt het bedrag automatisch op je giro/bankrekening overgemaakt. Of kom gewoon eens langs, en kijk of er een boek bijstaat dat je kunt gebruiken.

Alle overige activiteiten worden normaal voortgezet.

Avondstudenten, de SEF is er ook voor jullie. Ook jullie kunnen lid worden en boeken 10% goedkoper krijgen dan in de winkel. Kom eens een praatje maken op één van de avonden die we open zijn.

Tot ziens in kr.2167

MENSA H'88

In navolging van de vorige rostra aanrader, het indische restaurant Bali, willen we nu iets degelijks Hollands aanbevelen waarbij, gelijk de Hollandse zuinigheid ook hollandse prijzen horen. We lieten de keuze vallen op de mensa H'88. Eerst een aperitief genomen in de bar hetgeen de eetlust heet op te wekken. Via lange gangen en vele trappen daalden we af naar de catacomben van H'88 waar de mensa huist. Met ons blad schuifelden we langs hogedrukketels en metershoge pannen met aftapkranen om onze hap op te scheppen. Een donkere weinig appetijtelijke entourage waar slechts een handjevol mensen zaten. Op het menu stonden de volgende schotels; schnitzel met sla en patat, vis met rode kool en aardappels, want het was vrijdag.

Men is vrij om andere combinaties te maken en zo heb je toch nog de keus uit wel zes variaties.

We begonnen met een kipsoep; een zeer zout soepzootje waar wellicht ooit eens een kip doorheen gelopen heeft. Na een paar happen flink doorzetten besloten we de soep voor gezien te houden en onverschrokken zetten we de tanden in resp. een schnitzel en een gebakken visje. Beiden waren gepaneerd en goudbruin gebakken. Dit gaf enige moeilijkheden maar halverwege waren we het erover eens wie de schnitzel en wie de vis had. De patat was uitstekend; knapperig, lekker van smaak en niet te vet, die kunnen we echt aanbevelen. Tot slot een puntgave blanke banaan en een rot peertje en dat alles voor slechts f4,20.

Een zelfde maaltijd zelf klaargemaakt, zo rekenden we uit, zou niet veel minder kosten. Dus als je eens geen zin hebt om te koken kun je voor weinig geld toch je warme prak krijgen en je hoeft niet eens af te wassen. Wel even je lege bord wegbrengen en de overgebleven voedselresten in een emmer deponeren. Door onze disgenoten werd daar weinig gebruik van gemaakt, de meeste borden gingen schoon op.

Wij wensen u een smakelijk eten.

Restaurant H'88
Herengracht 88
Amsterdam
Keuken open: maandag tot en met vrijdag
van 17.00 tot 19.00 uur.

Ten gevolge van een misverstand kon de onderstaande reactie, hoewel reeds begin april j.l. opgesteld en ter plaatsing aangeboden, pas in dit nummer worden opgenomen.

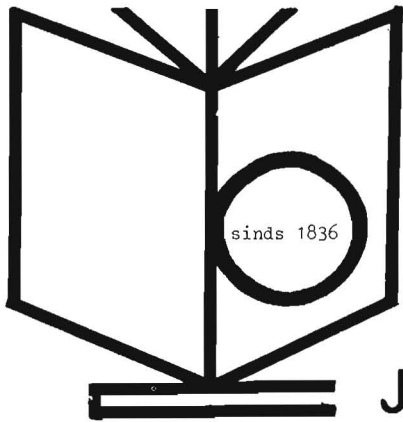
De redactie

In een open brief in het Rostra-nummer van april j.l. heeft drs. R.A. de Klerk heel wat afgeklaagd over de gang van zaken binnen de P.v.d.E. De Klerk doet het daarin o.a. voorkomen alsof de P.v.d.E.-sympathisanten binnen de vakgroep micro-economie als redeloze schepselen worden gestuurd en gedreven door hun kvade genius, "big boss" professor Van den Doel. Wij kunnen De Klerk echter geruststellen in zijn bezorgdheid over de interne verhoudingen binnen onze vakgroep: de P.v.d.E.-aanhangers daarin (lang niet de bijna gehele vakgroep, waar De Klerk over schrijft; was het maar waar!) zijn vrij ter vergadering gekomen. Ons gecoördineerde stemgedrag heeft dan ook niets met manipulatie van doen, doch is bij een democratische besluitvorming heel gebruikelijk.

drs. J.W. de Beus
drs. H.W. van Dekken
drs. M.H. Kolk
drs. J.S. Schoorl
drs. H.D. van der Steek

brinkman's

boekhandel

Jodenbreestraat 23 - kamer 2386
Amsterdam - Tel.: 020 - 525 4024

David W. Pearce - The valuation of social cost

This book is both concerned with the idea and practical problems of placing money values, such as pollution, noise nuisance, the loss of home etc. It brings together for the first time, balanced assessments of the state of art in the area of welfare economics.

Allen and Unwin, 1978, prijs ca. f 23,55

Christopher Howe - China's economy

Based on Chinese sources and Western research, supported by personal observation of the author's as well as by first-hand reports, this book offers a structured picture of the country's contemporary economic organisation, performance and problems.

Elek Books, 1978, prijs ca. f 37,30

Newlyn - Financing economic development

An introduction dealing with the source and mobilisation of the national surplus is followed by the major policy areas of the subject; intermediation and credit creation, government savings and foreign finance. The interrelationships between these parts are being demonstrated in a simultaneous equation model.

Clarendon Press, 1978, prijs ca. f 49,50

Gowland - Monetary policy and credit control

This book provides an analysis of recent British monetary policy and considers what techniques of monetary control are most appropriate to the context of the UK in the late 70s and 80s.

It is thus a study in the theory and practise of monetary policy rather than simply a study of monetary theory.

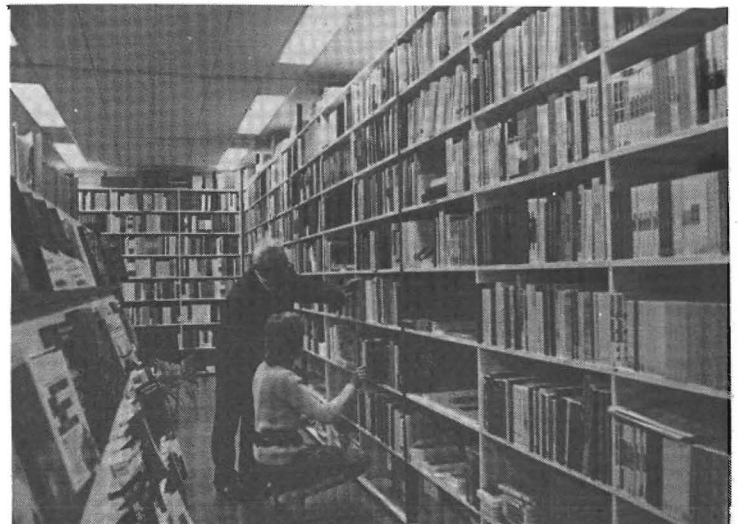
Groom Helm, 1978, prijs ca. f 49,50

Organisatie wetenschap en praktijk

Opstellen aangeboden aan prof. T. Bezemer. Onder redactie van prof.

P.W. Klein

Stenfert Kroese, 1978, prijs ca. f 72,50

EKONOMIE
GEOGRAFIE
PLANOLOGIE
SOCIOLOGIE